

LEADING TO INTERNATIONAL
QUALITY STANDARD

คู่มือ

การประกันคุณภาพ
การศึกษาระดับหลักสูตร
(Tier3 ; AUN-QA)

SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ระดับหลักสูตร (Tier 3)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.ปานสิริ พันธุ์สุวรรณ : รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจีพร วงศ์ปรีดี : ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพ

นางสาวณิชชฎา สิ้นสงวน : รักษาการแทนหัวหน้าฝ่ายพัฒนาคุณภาพ

ร่วมกับคณะทำงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ นายแพทย์สุรียา ผ่องสวัสดิ์ : ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายทรัพยากรบุคคล

รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรยุทธ ลีวพรเจริญวงศ์ : คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัมพร จาริยะพงศ์สกุล : คณะแพทยศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณีกานต์ น้ำสะอาด : คณะวิทยาศาสตร์

อาจารย์ ดร.ประเสริฐ พัฒนาประทีป : คณะวิทยาศาสตร์

อาจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์ : บัณฑิตวิทยาลัย

อาจารย์ ดร.พองาม แสงรัตน์วัชราร : วิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน

อาจารย์ ดร.อัจฉรา ประเสริฐสิน : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

จัดทำโดย

นางสาวจันทร์จิรา อินทนาคม : ฝ่ายพัฒนาคุณภาพ สำนักงานอธิการบดี

นางสาวอัญมณี เมฆปรีดาวงค์ : ฝ่ายพัฒนาคุณภาพ สำนักงานอธิการบดี

ออกแบบปก

นางสาวขวัญมาดา เพิ่มสิริวาสนา

จัดพิมพ์เมื่อ กุมภาพันธ์ 2560

เผยแพร่

ฝ่ายพัฒนาคุณภาพ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เลขที่ 114 ถนนสุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ 0-2260-2574 เบอร์ภายใน 15600, 15996 และ 12628 - 12632

โทรสาร 0-2599-6447

Website <http://qd.swu.ac.th>

e-mail: qd@g.swu.ac.th

facebook.com/QDSWU

สารบัญ (Tier 3)

	หน้า
บทที่ 1 การประกันคุณภาพการศึกษา	1
1) เหตุผลและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา	1
2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา	2
3) การประกันคุณภาพการศึกษา	6
4) ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา	8
5) ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพ	10
บทที่ 2 การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	11
1) ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา	11
2) พัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	11
3) กลไกการประกันคุณภาพการศึกษา	13
4) แนวทางการจัดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	15
บทที่ 3 กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	19
บทที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร	30
ภาคผนวก	118
บรรณานุกรม	145

บทที่ 1

การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา¹

1. เหตุผลและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

1.1 ความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา

ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันมีปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ ปัจจัยดังกล่าวคือ

1) คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิตภายในประเทศที่มีแนวโน้มแตกต่างกันมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมโดยรวมของประเทศในระยะยาว

2) ความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึกษา ทั้งในประเด็นการบริการการศึกษาข้ามพรมแดน และการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต การประกอบอาชีพของบัณฑิตในอนาคต อันเป็นผลจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทั้งสองประเด็นต้องการการรับประกันคุณภาพการศึกษา

3) สถาบันอุดมศึกษาที่มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถพัฒนาองค์ความรู้ และผลิตบัณฑิต ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน

4) สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (public information) ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนักศึกษา ผู้จ้างงาน ผู้ปกครอง รัฐบาล และประชาชนทั่วไป

5) สังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม (participation) มีความโปร่งใส (transparency) และมีความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ (accountability) ตามหลักธรรมาภิบาล

6) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน รวมถึงให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก โดยการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

7) คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศใช้มาตรฐานการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 เพื่อเป็นกลไกกำกับมาตรฐานระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานระดับอุดมศึกษาจะได้ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

8) กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 และคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2552 เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และเพื่อการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา

¹ คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557

9) กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2554 เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมและกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานตามประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม

1.2 วัตถุประสงค์ของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาร่วมกับต้นสังกัดจำเป็นต้องพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) เพื่อให้สถาบันได้มีการพัฒนา มุ่งสู่วิสัยทัศน์ และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยระบบดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. และเป็นไปตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว มาตรฐานระดับชาติและนานาชาติ

2) เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า และสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวม ตามระบบคุณภาพและกลไกที่สถาบันนั้น ๆ กำหนดขึ้น โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบคุณภาพต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามเกณฑ์และได้มาตรฐาน

3) เพื่อให้หลักสูตร คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า และสถาบันอุดมศึกษาทราบสถานภาพของตนเองอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพไปสู่เป้าหมาย (targets) และเป้าประสงค์ (goals) ที่ตั้งไว้ตามจุดเน้นของตนเอง

4) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนจุดแข็ง จุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงาน เพื่อนำไปปรับปรุงผลการดำเนินการในแต่ละระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับขีดความสามารถของสถาบัน

5) เพื่อให้ข้อมูลสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้มั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนด

6) เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอุดมศึกษาในแนวทางที่เหมาะสม

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อใช้เป็นกลไกในการคุ้มครองรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา

การประกันคุณภาพภายใน เป็นการสร้างระบบและกลไกในการพัฒนา ติดตามตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมาย และระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสถานศึกษาและ/หรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการติดตามและตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ซึ่งประเมินโดย “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือเรียกชื่อย่อว่า “สมศ.” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในรอบ 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.2 กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาและแก้ปัญหาอุดมศึกษาที่ไร้ทิศทาง ข้ำซ้อน ขาดคุณภาพ และขาดประสิทธิภาพ โดยใช้กลไกการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นกลไกหลักในการดำเนินการ กล่าวคือ ให้มีการสร้างกลไกการประเมินคุณภาพ สถาบันอุดมศึกษาตามพันธกิจของสถาบันในแต่ละกลุ่ม ซึ่งมีพื้นที่บริการและจุดเน้นระดับการศึกษาที่ต่างกัน รวมทั้งมีพันธกิจและบทบาทในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศต่างกันตามความหลากหลาย ทั้งการพัฒนาฐานรากสังคม เศรษฐกิจ รวมถึงการกระจายอำนาจในระดับท้องถิ่น การขับเคลื่อนภาคการผลิตในชนบท ท้องถิ่น และระดับประเทศ จนถึงการแข่งขันในโลกาภิวัตน์ ซึ่งระบบอุดมศึกษาแต่ละกลุ่มเหล่านี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอุดมศึกษา และส่งผลกระทบต่อประเทศอย่างมีนัยสำคัญ อาทิ สามารถสร้างความเป็นเลิศได้ตามพันธกิจของตนเอง สามารถตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศดีขึ้น ส่งผลเชิงบวกต่อการผลิต พัฒนา และการทำงานของอาจารย์ สามารถปรับจำนวนของบัณฑิตในสาขาที่เป็นความต้องการของสังคม ลดการว่างงาน โดยที่สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มเหล่านี้มีกลไกร่วมกันในการประกันคุณภาพ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถต่อยอด ถ่ายโอน แลกเปลี่ยนกันได้ระหว่างกลุ่ม และในระยะยาวการประเมินคุณภาพควรนำไปสู่ระบบรับรองวิทยฐานะ (accreditation) ที่นักศึกษาและสาธารณะให้ความเชื่อถือ เป็นฐานและเงื่อนไขในการจัดสรรงบประมาณของรัฐ และการสนับสนุนจากภาคเอกชน รวมทั้งการโอนย้ายหน่วยกิต

จากกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปีดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาในปี 2551 กำหนดประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็น 4 กลุ่ม คือ

กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จัดฝึกอบรม สนองตอบความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเตรียมกำลังคนที่มีความรู้เข้าสู่ภาคการผลิตจริงในชุมชน สถาบันสนับสนุน รองรับการเปลี่ยนอาชีพพื้นฐาน เช่น แรงงานที่ออกจากภาคเกษตรเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเป็นหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาค สถาบันมีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงาน ธุรกิจ และบุคคลในภูมิภาค เพื่อรองรับการดำรงชีพ สถาบันอาจมีการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาโทด้วยก็ได้

กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเฉพาะทางหรือเฉพาะกลุ่มสาขาวิชา ทั้งสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สังคมศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์ รวมทั้งสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง สถาบันอาจเน้นการทำวิทยานิพนธ์หรือการวิจัย หรือเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะในการประกอบอาชีพระดับสูง หรือเน้นทั้งสองด้าน รวมทั้งสถาบันอาจมีบทบาทในการพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ สถาบันในกลุ่มนี้อาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่ 1 เป็น สถาบันที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา และลักษณะที่ 2 เป็นสถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี

กลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก
หมายความถึง สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก และเน้นการทำ
วิทยานิพนธ์และการวิจัย รวมถึงการวิจัยหลังปริญญาเอก สถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้นำทางความคิด
ของประเทศ สถาบันมีศักยภาพในการขับเคลื่อนอุดมศึกษาไทยให้อยู่ในแนวหน้าระดับสากล มุ่งสร้างองค์ความรู้
ทฤษฎีและข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ

ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาจึงต้องสร้างกลไกการประเมินคุณภาพให้สอดคล้องกับการ
แบ่งกลุ่ม สถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่มดังกล่าว

แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) กำหนดให้อุดมศึกษาไทย
ในช่วงปี 2555 – 2559 ต้องมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดเพื่อเป็นแหล่งความรู้ที่ตอบสนองการแก้ไขปัญหา
วิกฤติและชี้แนะการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชาติและท้องถิ่น โดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น
ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และต้องส่งเสริมการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในประชาคม
อาเซียนและประชาคมโลก โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ ผลิตกำลังคนที่มี
ศักยภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถทำงานเพื่อดำรงชีพตนเอง และเพื่อช่วยเหลือสังคม
มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และมีสุขภาวะทั้งร่างกายและจิตใจ รวมทั้งพัฒนาอาจารย์ให้เป็นผู้มีอาชีพ และ
ผู้เชี่ยวชาญมีอาชีพให้เป็นอาจารย์พัฒนาวิชาชีพ อาจารย์ให้เป็นที่ยอมรับของสังคม มีการจัดการเพื่อพัฒนา
เศรษฐกิจของประเทศไทยโดยใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานการผลิตและการ
บริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของประเทศไทย ทั้งนี้โดยอาศัย
การบริหารจัดการอุดมศึกษาเชิงรุกและพระราชบัญญัติอุดมศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อน
วิสัยทัศน์ปี 2559 “อุดมศึกษาเป็นแหล่งองค์ความรู้และพัฒนากำลังคนระดับสูงที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาชาติ
อย่างยั่งยืนสร้างสังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555-2559)
บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีบทบาทสูงในสังคมประชาคมอาเซียนและ มุ่งสู่คุณภาพอุดมศึกษา
ระดับนานาชาติ”

2.3 มาตรฐานการอุดมศึกษา

ที่ปรากฏตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2549 ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน
ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา และมาตรฐานด้านการสร้าง
และพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานย่อยทั้ง 3 ด้านนี้ อยู่ใน มาตรฐานการศึกษาของ
ชาติที่ประกอบด้วย มาตรฐานย่อย 3 มาตรฐานเช่นกันคือ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์
ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการ
เรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ แต่ละมาตรฐานย่อยของมาตรฐานการอุดมศึกษาจะมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับ
มาตรฐานย่อยของมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาบรรลุตาม
จุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาของชาติ

นอกเหนือจากมาตรฐานการอุดมศึกษาที่เป็นมาตรฐานแม่บทแล้ว คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้
จัดทำ**มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา** ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2551 เพื่อนำไปสู่การพัฒนา
สถาบันอุดมศึกษา ตามกลุ่มสถาบันที่มีปรัชญา วัตถุประสงค์ และพันธกิจในการจัดตั้งที่แตกต่างกัน ได้อย่างมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วยมาตรฐานหลัก 2 ด้านคือ มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมใน
การจัดการศึกษา และมาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา และกำหนดกลุ่ม
สถาบันอุดมศึกษาเป็น 4 กลุ่มได้แก่ กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี กลุ่ม ค
สถาบันเฉพาะทาง และกลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับ

ปริญญาเอก นอกจากนั้น ยังได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา โดยกำหนดให้คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา ต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะ ทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.4 กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา

หลังจากที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาได้เสนอระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ซึ่งคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2543 ได้มีมติเห็นชอบกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) ซึ่งต่อมาได้จัดทำเป็นประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2545 เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติสาระสำคัญของประกาศฉบับนี้ระบุให้ทบวงมหาวิทยาลัย สนับสนุนและส่งเสริม สถาบันอุดมศึกษาจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาจากภายใน หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม สำหรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก รวมถึงสนับสนุนให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษาขึ้นในแต่ละคณะวิชาหรือสถาบันอุดมศึกษา เพื่อกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์แนวทาง วิธีการ ตรวจสอบและประเมินระบบกลไกและประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของแต่ละคณะวิชาหรือสถาบันอุดมศึกษา หลังจากดำเนินการตามประกาศฉบับปี พ.ศ. 2545 ไประยะหนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้จัดทำ**กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546** เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 5 และมาตรา 47 วรรคสองโดยสาระสำคัญเกี่ยวกับระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในของกฎกระทรวงฉบับนี้ยังคงไว้ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัยฯ พ.ศ. 2545 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ถือปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง ต่อมาในปี 2553 กระทรวงศึกษาธิการได้ออก**กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553** แทนฉบับเดิม โดยรวมการประกันคุณภาพภายใน และ ภายนอกของการศึกษาทุกระดับไว้ในฉบับเดียวกัน โดยมีการปรับให้คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาทำหน้าที่หลัก 2 ประการคือ 1) วางระเบียบหรือออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนา การประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษาและ 2) เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษา โดยนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังมีการปรับเปลี่ยน ให้ระบบการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย การประเมินคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพ และกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้มีการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบ รวมทั้งเปิดเผยผล การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

3. การประกันคุณภาพการศึกษา

ก่อนมีประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาและได้จัดทำประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องนโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาตามหลักการสำคัญ 3 ประการคือ การให้เสรีภาพทางวิชาการ (academic freedom) ความมีอิสระในการดำเนินการของสถาบัน (institutional autonomy) และความพร้อมของสถาบันที่จะรับการตรวจสอบคุณภาพจากภายนอกตามหลักการของความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) ต่อมาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนทรัพยากร ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงมีหน้าที่ร่วมกับสถานศึกษาในการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แนวทางการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

3.1.1 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ด้วยกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 33 ให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการและความมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องและเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกสถาบัน จึงมีอิสระในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม สอดคล้องกับระดับการพัฒนาของสถาบัน โดยอาจเป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้กันแพร่หลายในระดับชาติหรือนานาชาติ หรือเป็นระบบเฉพาะที่สถาบันพัฒนาขึ้นเอง แต่ไม่ว่าจะเป็นระบบคุณภาพแบบใดจะต้องมีกระบวนการทำงานที่เริ่มต้นจากการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบประเมิน และการปรับปรุงพัฒนา ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการกิจของสถาบันบรรลุเป้าประสงค์และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันก็เป็นหลักประกันแก่สาธารณชนให้มั่นใจว่า สถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพหลักที่สำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา

หลักการสำคัญในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษามีดังต่อไปนี้

- 1) ส่งเสริมพันธกิจหลักและพันธกิจสนับสนุนของการอุดมศึกษาภายใต้ความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553
- 2) เป็นระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ครอบคลุมปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ ซึ่งสามารถส่งเสริมและนำไปสู่ผลลัพธ์ของการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา รอบใหม่ ประกอบด้วย การประกันคุณภาพระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยจะเริ่มใช้ในปีการศึกษา 2557

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร มีการดำเนินการตั้งแต่ การควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพ การพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินฯ จะมุ่งไปที่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าการประเมินคุณภาพ เพื่อให้สามารถส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กำหนด สะท้อนการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

ระบบการประกันคุณภาพภายในระดับคณะและระดับสถาบัน เป็นการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่คณะและสถาบันพัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการและความมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา ซึ่งจะประเมินตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่คณะและสถาบันต้องการให้คณะและสถาบันพัฒนาตามศักยภาพ และประเภทของกลุ่มสถาบัน ซึ่งเป็นการประเมินความเข้มแข็งทางวิชาการ

4) ให้อิสระกับสถาบันอุดมศึกษาในการออกแบบระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

5) เชื่อมโยงกับระบบคุณภาพอื่นที่กำหนดและเป็นนโยบายของ กกอ. โดยเฉพาะเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและการเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายนอกของ สมศ. เพื่อไม่ให้เป็นการทำงานซ้ำซ้อนเกินความจำเป็นหรือสร้างภาระการทำงานของหน่วยงาน

3.1.2 มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ประเมินคุณภาพ

มาตรฐานที่เป็นกรอบสำคัญในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาคือ มาตรฐานการอุดมศึกษา ในขณะที่เดียวกันสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกมาก เช่น เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ มาตรฐาน สถาบันอุดมศึกษา มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. หรือกรอบการปฏิบัติราชการตามมิติด้านต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในกรณีมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นต้น

กำหนดตัวบ่งชี้เป็น 2 ประเภท คือตัวบ่งชี้เชิงปริมาณและตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพ ดังนี้

1) ตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพจะระบุเกณฑ์มาตรฐานเป็นข้อ ๆ กำหนดเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้เป็น 5 ระดับ มีคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 การประเมินเชิงคุณภาพนี้จะมีทั้งการนับจำนวนข้อและระบุว่าผลการดำเนินงานได้ กี่ข้อ ได้คะแนนเท่าใด กรณีที่ไม่ดำเนินการใด ๆ หรือดำเนินการไม่ครบที่จะได้ 1 คะแนน ให้ถือว่าได้ 0 คะแนน และการประเมินโดยกำหนดการให้คะแนนตามที่ได้คณะหรือสถาบันดำเนินการ และกรรมการประเมิน (peer review) จะพิจารณาผลการดำเนินการนั้น ๆ ร่วมกันก่อนที่จะบันทึกคะแนน โดยมีระดับคะแนนอยู่ระหว่าง 0 – 5

2) ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณอยู่ในรูปของร้อยละหรือค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนนระหว่าง 1 ถึง 5 โดยเป็นค่าต่อเนื่อง (มีจุดทศนิยม) สำหรับการแปลงผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ (ซึ่งอยู่ในรูป ร้อยละหรือค่าเฉลี่ย) เป็นคะแนน ทำโดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์โดยที่แต่ละตัวบ่งชี้จะกำหนดค่าร้อยละหรือค่าเฉลี่ยที่คิดเป็นคะแนนเต็ม 5 ไว้

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ได้กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ นำไปใช้เป็นแนวทาง (Guideline) ในการจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในของแต่ละสถาบันตามความสมัครใจภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันอุดมศึกษา โดยระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในจะครอบคลุมพันธกิจหลัก 4 ประการของการอุดมศึกษา และพันธกิจด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ (1) พันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต (2) พันธกิจด้านการวิจัย (3) พันธกิจด้านการบริการวิชาการ (4) พันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ สำหรับการประกันคุณภาพระดับหลักสูตรจะเน้นพันธกิจในด้านการผลิตบัณฑิตเป็นสำคัญ ส่วนพันธกิจ

ด้านอื่น ๆ จะเป็นการบูรณาการเข้าไว้ด้วยกันหากเป็นตัวบ่งชี้ในระดับคณะและสถาบันจะครอบคลุมพันธกิจหลักของการอุดมศึกษา รวมทั้งการบริหารจัดการได้ทั้งหมด ซึ่งสามารถวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานและหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจเหล่านั้นได้ทั้งหมด ในบทที่ 4 ของคู่มือฉบับนี้ จึงได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปเป็นกรอบในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน การพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินจะมุ่งไปที่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าการประเมินคุณภาพ

เพื่อให้สามารถส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กำหนด สะท้อนการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นควรเชื่อมโยงหรือเป็นเรื่องเดียวกันกับการประเมินคุณภาพภายนอกโดยการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเน้นที่ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการซึ่งภายใต้ตัวบ่งชี้ที่เป็นกระบวนการให้สามารถสะท้อนผลลัพธ์ของการดำเนินการตามกระบวนการ ดังกล่าวด้วย

3.1.3 กลไกการประกันคุณภาพ

ในด้านของกลไกการประกันคุณภาพ ผู้ที่มีความสำคัญส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องคือ คณะกรรมการระดับนโยบาย และผู้บริหารสูงสุดของสถาบันที่จะต้องให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและเข้าใจร่วมกันทุกระดับ โดยมอบหมายให้หน่วยงานหรือคณะกรรมการรับผิดชอบในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของคณะกรรมการหรือหน่วยงานนี้คือ การจัดระบบประกันคุณภาพ พร้อมทั้งกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่เหมาะสมสำหรับคณะและสถาบัน ระบบประกันคุณภาพที่ใช้ต้องสามารถเชื่อมโยงให้เกิดคุณภาพของการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับหลักสูตร ระดับคณะวิชา ไปจนถึงระดับสถาบัน โดยอาจจำเป็นต้องจัดทำคู่มือคุณภาพในแต่ละระดับเพื่อกำกับการดำเนินงาน แต่ที่สำคัญคณะกรรมการ หรือหน่วยงานนี้ต้องประสานงานและผลักดันให้เกิดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพซึ่งสามารถใช้งานร่วมกันได้ในทุกระดับ

3.1.4 ระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ

การวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเป็นสิ่งจำเป็นในกระบวนการประกันคุณภาพ การวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจะไม่สามารถทำได้ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพหากปราศจากฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศที่เป็นจริง ถูกต้อง ตรงกันทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับหลักสูตร คณะวิชา และสถาบัน ตลอดจนเป็นข้อมูลที่สามารถเรียกใช้ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ระบบสารสนเทศที่ดี มีประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา และส่งผลต่อคุณภาพในทุกขั้นตอนการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบประเมิน ตลอดจนถึงการปรับปรุงและพัฒนา

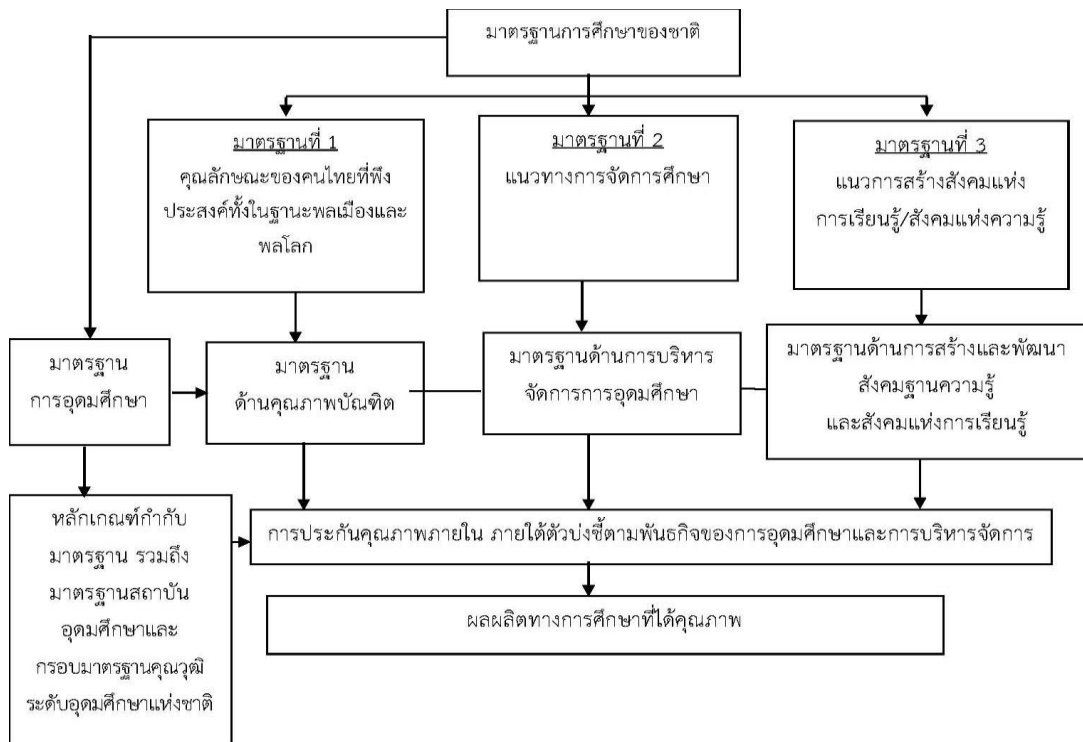
4. ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 5 ที่ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา 34 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการอุดมศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา คณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็นกลไกระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายการพัฒนาการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาต่อไป มาตรฐานการอุดมศึกษาที่จัดทำขึ้นฉบับนี้ได้ใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติที่เปรียบเสมือนร่มใหญ่เป็นกรอบในการพัฒนา โดยมีสาระสำคัญที่ครอบคลุมเป้าหมายและหลักการ

ของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยและเป็นมาตรฐานที่คำนึงถึงความหลากหลายของกลุ่มหรือประเภทของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ทุกสถาบันสามารถนำไปใช้กำหนดพันธกิจ และมาตรฐานของการปฏิบัติงานได้

คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานอื่น ๆ อาทิ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา หลักเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาในระบบการศึกษาทางไกล หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาประเมินคุณภาพการจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีความทัดเทียมกันและพัฒนาสู่สากล ซึ่งทำให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างยืดหยุ่น คล่องตัว และต่อเนื่องในทุกระดับการศึกษา ตลอดจนสะท้อนให้เห็นถึงมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

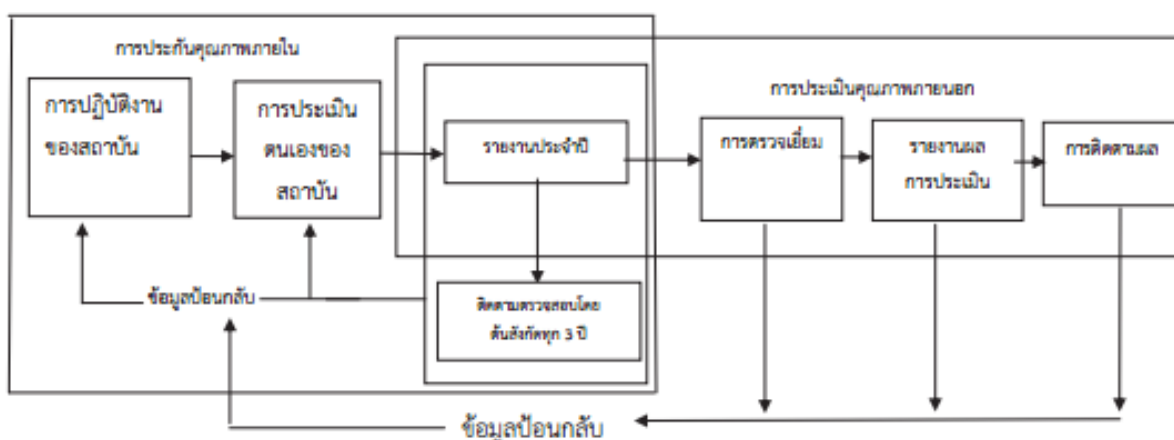
เพื่อให้การจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทมีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามที่กำหนดทั้งมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา และสัมพันธ์กับมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอื่น ๆ รวมถึงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติจึงจำเป็นต้องมีระบบประกันคุณภาพที่พัฒนาขึ้นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ทั้งนี้ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษา หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และการประกันคุณภาพการศึกษา สามารถแสดงในแผนภาพที่ 1.1

แผนภาพที่ 1.1 ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา

5. ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ มีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอด้วยเหตุนี้ระบบประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลผลิตหรือผลลัพธ์ (output/outcome) ซึ่งต่างจากการประเมินคุณภาพภายนอก ที่เน้นการประเมินผลการจัดการศึกษา ดังนั้นความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพ ภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยได้เชื่อมโยงให้เห็นจากแผนภาพที่ 1.2

แผนภาพที่ 1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษาภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

จากแผนภาพที่ 1.2 จะเห็นว่า เมื่อสถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในแล้ว จำเป็นต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน โดยใช้รูปแบบการจัดทำรายงานประจำปีเป็นรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ตามที่กำหนดในระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (CHE QA Online) ซึ่งเป็นการบันทึกผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ผ่านทางระบบออนไลน์ตั้งแต่การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน เอกสารอ้างอิง การประเมินตนเอง การประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพ เพื่อนำเสนอสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นข้อมูลเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบัน การติดตามตรวจสอบของต้นสังกัด ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่มีความลุ่มลึก สะท้อนภาพที่แท้จริงของสถาบันในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับหลักสูตร การดำเนินการของคณะ และสถาบันเพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกไปรับใช้สังคม

บทที่ 2

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง การมีระบบและกลไกในการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) และประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา

2. พัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

เป็นที่ทราบกันดีว่าระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามระดับ การพัฒนาของสถาบันการศึกษา ตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสภาพสังคม เศรษฐกิจ ความรู้และทักษะ ในอนาคตที่ตลาดงานต้องการ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในและระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก จึงมีการปรับปรุงมาโดยตลอด ดังนี้

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รอบที่ 1 (พ.ศ. 2550 – 2552) เริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 เป็นระบบที่มหาวิทยาลัยได้นำเกณฑ์ การประเมินและตัวบ่งชี้มาใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานซึ่งมีทั้งตัวบ่งชี้ที่เป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตหรือผลลัพธ์ โดยมีความครอบคลุมตัวบ่งชี้ สำหรับการประกันคุณภาพภายในของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) พ.ศ. 2550 รวมทั้งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับตัวบ่งชี้สำหรับการ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกระดับอุดมศึกษา รอบสอง ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องคการมหาชน) “สมศ.” และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ปงบประมาณ พ.ศ. 2551

รอบที่ 2 (พ.ศ. 2553 – 2556) ยังคงยึดหลักการเดียวกับรอบแรกโดยได้นำเกณฑ์การประเมิน และตัวบ่งชี้มาใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานมีทั้งตัวบ่งชี้ที่เป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตหรือ ผลลัพธ์ โดยมีความครอบคลุมตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในของ สกอ. พ.ศ. 2553 ซึ่งได้นำตัวบ่งชี้ที่ใช้ใน การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของ สมศ. มาใช้โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกัน คุณภาพภายในที่สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการให้ครบถ้วนทุกมิติของระบบประกัน

รอบที่ 3 (พ.ศ. 2557 – 2561) ในปี พ.ศ. 2557 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา โดยให้พิจารณาเพิ่มเติมในสาระที่เกี่ยวข้องในกรอบแผน อุดมศึกษาระยะยาว 15 ปีฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565) แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 รวมทั้งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ทั้งนี้ได้ กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยมีองค์ประกอบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามพันธกิจ 4 ด้านของสถาบันอุดมศึกษา

อนึ่ง คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาได้ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 โดยระบุให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการเลือกพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ทั้งนี้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่สถาบันอุดมศึกษา เลือกใช้ ต้องสนองต่อเจตนารมณ์ของสถาบันอุดมศึกษาและกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 โดยอาจเป็นระบบที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาพัฒนาขึ้น หรือเป็นระบบที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลที่สามารถประกันคุณภาพได้ ตั้งแต่ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้พิจารณาถึงทิศทางการจัดการศึกษาในอนาคตและการพัฒนาให้เป็นที่ไปในทิศทางเดียวกันทั้งระบบ จึงเสนอที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยครั้งที่ 11/2559 เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2559 (วาระพิเศษ) เรื่อง ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 – 2562 ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับสถาบัน กำหนดในการประเมินรอบ 4 ปี

ปีการศึกษา	เกณฑ์การประเมิน
2559	<ul style="list-style-type: none"> ● สกอ. ● โครงร่างองค์กร (OP) ● ผลลัพธ์หมวด 7
2560 -2561	<ul style="list-style-type: none"> ● EdPEX¹ 200 ● โครงร่างองค์กร (OP) ● ข้อกำหนดโดยรวมหมวด1-6 และผลลัพธ์หมวด 7
2562	<ul style="list-style-type: none"> ● EdPEX ● โครงร่างองค์กร (OP) ● ข้อกำหนดโดยรวมและข้อกำหนดย่อย หมวด1-6 และผลลัพธ์หมวด 7

ระดับคณะ กำหนดให้เลือกเกณฑ์การประเมินตามความพร้อมของแต่ละส่วนงาน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 – 2562 โดยในปีการศึกษา 2562 ระดับคณะใช้ Queue 3 : EdPEX

ระดับ	ระบบคุณภาพที่ใช้
คณะ/ส่วนงานที่มีการจัดการเรียนการสอน	เกณฑ์การประเมินตามความพร้อมของแต่ละคณะแบ่งเป็น 3 Queue ได้แก่ Queue 1 : สกอ. Queue 2 : สกอ.+โครงร่างองค์กร (OP)+ผลลัพธ์หมวด 7 Queue 3 : EdPEX ¹

หน่วยงานสนับสนุนวิชาการ กำหนดให้เลือกเกณฑ์การประเมินตามความพร้อมของแต่ละส่วนงาน
ตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 – 2562

ระดับ	ระบบคุณภาพที่ใช้
หน่วยงานสนับสนุนวิชาการ	AS-EdPEX ²

ระดับหลักสูตร ให้เลือกเกณฑ์การประเมินตามความพร้อมของแต่ละหลักสูตร ตั้งแต่ปีการศึกษา
2559 – 2562

ระดับ	ระบบคุณภาพที่ใช้
หลักสูตร	เกณฑ์การประเมินตามความพร้อมของแต่ละหลักสูตรแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ Tier 1 : สกอ. (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) Tier 2 : สกอ. TQR ³ และระบบสภาวิชาชีพ Tier 3 : AUNQA ⁴ หรือเกณฑ์การประเมินนานาชาติอื่นๆ

- หมายเหตุ :
- 1 Education Criteria for Performance Excellence
 - 2 Academic Support-Education Criteria for Performance Excellence
 - 3 Thai Qualifications Register
 - 4 ASEAN University Network-Quality Assurance

3. กลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

สภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ และคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่กำกับ ติดตาม ให้แนวทาง
และข้อเสนอแนะในการประกันคุณภาพการศึกษาตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย เพื่อให้กลไกของการประกัน
คุณภาพการศึกษา มีผลการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยจึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ดำเนินการ 2 เรื่องหลัก เพื่อให้ไปสู่เป้าหมาย
ได้แก่

3.1 การขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

3.1.1 คณะกรรมการบริหารกลยุทธ์การพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

โดยมีรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการเป็นประธาน กรรมการประกอบด้วย รองอธิการบดี/
ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี/ผู้อำนวยการ โดยมีหน้าที่หลักดังนี้

- วางระบบและพัฒนากลยุทธ์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ตามนโยบายของ
มหาวิทยาลัย
- วางระบบการเชื่อมโยงงานด้านประกันคุณภาพกับระบบการทำงานด้านอื่น ๆ ที่สะท้อน
ถึงการพัฒนากระบวนการศึกษา
- พัฒนาและยกระดับระบบการประเมินมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ตามวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย

- วิเคราะห์ผลการประเมินการดำเนินงานตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะฯ ให้เป็นไปตามเกณฑ์และได้มาตรฐานระดับชาติและนานาชาติตามบริบทที่เหมาะสมของหน่วยงานนั้น ๆ
- ผลักดันการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานในแต่ละไตรมาส และวิเคราะห์ความเสี่ยงของการทำงานในรอบปีต่อไป

3.1.2 คณะกรรมการบริหารคุณภาพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการเป็นประธาน ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพเป็นรองประธาน และกรรมการประกอบด้วยรองคณบดี/รองผู้อำนวยการที่รับผิดชอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะ/ส่วนงานที่มีการจัดการเรียนการสอน และส่วนงานสนับสนุนวิชาการ โดยมีหน้าที่หลักดังนี้

- กำกับ ติดตามและประเมินผล การประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับคณะ/หน่วยงานเทียบเท่า
- จัดทำฐานข้อมูลผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตรและระดับหน่วยงาน วิเคราะห์ ประมวลผล เพื่อยกระดับระบบการประเมินตามแนวทางของมหาวิทยาลัย
- ผลักดันระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- จัดทำและเตรียมความพร้อมข้อมูล เพื่อจัดทำรายงานการประเมินผลหรือรายงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในระดับคณะ/หน่วยงานเทียบเท่า ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

3.1.3 คณะกรรมการเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพเป็นประธาน และผู้แทนของคณะ/ส่วนงานที่มีการจัดการเรียนการสอน และส่วนงานสนับสนุนวิชาการเป็นกรรมการ โดยมีหน้าที่ประสานเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกันระหว่างส่วนงานกับมหาวิทยาลัย ในการจัดทำข้อมูลให้สามารถเตรียมวิเคราะห์องค์การสู่ความเป็นเลิศ

3.1.4 คณะกรรมการตัดสินผลการอุทธรณ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการเป็นประธาน กรรมการประกอบด้วยรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิต และผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีหน้าที่หลักดังนี้

- กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการอุทธรณ์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร และคณะ/หน่วยงานเทียบเท่า ในแต่ละปีการศึกษา
- พิจารณา วินิจฉัย และตัดสินผลการอุทธรณ์ฯ ระดับหลักสูตร และคณะ/หน่วยงานเทียบเท่า ในแต่ละปีการศึกษา
- พิจารณาแก้ไขปัญหา จากการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในทั้งในระดับหลักสูตร และคณะ/หน่วยงานเทียบเท่า

3.2 การพัฒนาระบบเกณฑ์คุณภาพการศึกษา เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX)

3.2.1 คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษา เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) ในการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งประกอบด้วย

3.2.1.1 คณะกรรมการอำนวยการ โดยมีอธิการบดีเป็นประธาน รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ และรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนาเป็นรองประธาน กรรมการประกอบด้วยรองอธิการบดีฝ่ายต่าง ๆ และผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีหน้าที่หลักดังนี้

- กำหนดนโยบาย เป้าหมายและแนวทางในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพของมหาวิทยาลัย
- กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพของมหาวิทยาลัย
- ให้คำปรึกษาแนะนำแก่คณะกรรมการ/คณะทำงานที่เกี่ยวข้อง
- เสนอแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานอื่นตามความเหมาะสม

3.2.1.2 คณะอนุกรรมการจัดทำโครงสร้างองค์กรและผลลัพธ์ โดยมีรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการเป็นที่ปรึกษา ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพเป็นประธาน อนุกรรมการได้แก่ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายต่าง ๆ และคณะทำงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีหน้าที่หลักดังนี้

- วางแผนงานการจัดทำโครงสร้างองค์กรและผลลัพธ์ (หมวด 7) ตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence - EdPEX)
- พัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเข้าสู่เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence - EdPEX)
- วางแผนงานและกำหนดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพ เพื่อสนับสนุนให้ส่วนงานในมหาวิทยาลัย ดำเนินการไปสู่มาตรฐานเกณฑ์คุณภาพในระดับชาติ/นานาชาติ
- ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาระบบคุณภาพของมหาวิทยาลัย ให้นำไปสู่เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพระดับชาติ/นานาชาติ
- อื่นๆ เช่น ดำเนินการตามมติคณะกรรมการอำนวยการมอบหมาย การสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพกับองค์กร การพิจารณาแต่งตั้งกลุ่มทำงาน คณะทำงานเพื่อรับการตรวจประเมินคุณภาพภายใน ภายนอกมหาวิทยาลัยตามความเหมาะสม

3.2.2 คณะทำงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วยตัวแทนจากคณะต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนระบบพัฒนาคุณภาพให้ เป็นไปอย่างรวดเร็ว

- ตรวจสอบและประเมินหลักสูตรที่มีผลการดำเนินงานตามสภาวิชาชีพ (องค์ประกอบที่ 1) ดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา
- สนับสนุนการทำงานการจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับมหาวิทยาลัยในรูปแบบการเป็นที่ปรึกษา
- ยกร่างแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- พัฒนารูปแบบการสื่อสารการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกองค์กร

- ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับมหาวิทยาลัย ตามที่มอบหมาย

4. แนวทางการจัดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

4.1 แนวทางการจัดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา (สกอ.)¹

ในรูปแบบวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การประเมินคุณภาพ (Check / Study) และการเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

P = เริ่มกระบวนการวางแผนการประเมินตั้งแต่ต้นปีการศึกษา โดยนำผลการประเมินปีก่อนหน้ามาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน

D = ดำเนินงานและเก็บข้อมูลบันทึกผลการดำเนินงานตั้งแต่ต้นปีการศึกษา คือเดือนที่ 1 ถึงเดือนที่ 12 ของปีการศึกษา (เดือนสิงหาคม – กรกฎาคม ปีถัดไป)

C/S = ดำเนินการประเมินคุณภาพในระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน ระหว่างเดือนกรกฎาคม – ตุลาคม ของปีการศึกษาถัดไป

A = วางแผนปรับปรุงและดำเนินการปรับปรุงตามผลการประเมิน โดยคณะกรรมการบริหาร ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยนำข้อเสนอแนะและผลการประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในมาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน (รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัย) มาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและเสนอตั้งงบประมาณปีถัดไป หรือจัดทำโครงการพัฒนาและเสนอใช้งบประมาณกลางปีหรืองบประมาณพิเศษก็ได้

4.2 แนวทางการจัดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามแนวทางของ Baldrige Education Criteria for Performance Excellence : Scoring Guide Line (ADLI และ LTCI)²

4.2.1 กระบวนการ

“กระบวนการ” หมายถึง วิธีการที่สถาบันใช้และปรับปรุง เพื่อตอบสนองข้อกำหนดของหัวข้อต่าง ๆ ในหมวด 1 – 6 ปัจจัยทั้ง 4 ที่ใช้ในการประเมินกระบวนการได้แก่ A (Approach) – แนวทาง D (Deployment) – การถ่ายทอดเพื่อนำไปปฏิบัติ L (Learning) – การเรียนรู้ และ I (Integration) – การบูรณาการ ซึ่งมีพื้นฐานจากผลการดำเนินการโดยรวม โดยคำนึงถึงปัจจัย ทั้ง 4 ด้านของกระบวนการ (ADLI)

A (Approach) – “แนวทาง” หมายถึง

- วิธีการที่ใช้เพื่อให้บรรลุผลตามกระบวนการ
- ความเหมาะสมของวิธีการที่ใช้เพื่อตอบสนองข้อกำหนดของหัวข้อต่าง ๆ และสภาพแวดล้อมการปฏิบัติการของสถาบัน
- ความมีประสิทธิภาพของการใช้วิธีการเหล่านั้น
- การที่แนวทางถูกนำไปใช้ซ้ำได้เพียงใด และการที่แนวทางนั้นอาศัยข้อมูลและสารสนเทศที่เชื่อถือได้เพียงใด (ซึ่งหมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นระบบ)

¹ คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557

² เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ฉบับที่ 2558-2561 (EdPEX : Education Criteria for Performance Excellence)

D (Deployment) – “การถ่ายทอดเพื่อนำไปปฏิบัติ” หมายถึง ความครอบคลุมและทั่วถึงของ

● การใช้แนวทางเพื่อตอบสนองข้อกำหนดของหัวข้อต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อสถาบัน

- การใช้แนวทางอย่างคงเส้นคงวา
- การใช้แนวทางในทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

L (Learning) – “การเรียนรู้” หมายถึง

● การปรับปรุงแนวทางให้ดีขึ้น ผ่านวงรอบของการประเมินและการปรับปรุง

● การกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวทางอย่างก้าวกระโดด ผ่านการสร้างนวัตกรรม

● การแบ่งปันความรู้ที่ได้จากการปรับปรุงและการสร้างนวัตกรรมกับหน่วยงานและกระบวนการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องภายในสถาบัน

I (Integration) – “การบูรณาการ” หมายถึง ความครอบคลุมและทั่วถึงของ

● แนวทางที่ใช้สอดคล้องกับความต้องการของสถาบันตามที่ระบุไว้ในโครงสร้างองค์กร และข้อกำหนดของหัวข้อต่าง ๆ ในหมวด 1 ถึง หมวด 6

● การใช้ตัววัด สารสนเทศ และระบบการปรับปรุงที่ช่วยเสริมซึ่งกันและกันทั้งระหว่างกระบวนการ และหน่วยงานต่าง ๆ ของสถาบัน

● การที่แผนงาน กระบวนการ ผลลัพธ์ การวิเคราะห์ การเรียนรู้ และการปฏิบัติการ มีความสอดคล้องกลมกลืนกันในทุกกระบวนการและหน่วยงาน เพื่อสนับสนุน เป้าประสงค์ระดับสถาบัน

4.2.2 ผลลัพธ์

“ผลลัพธ์” หมายถึง ผลผลิตและผลลัพธ์ของสถาบัน ในการบรรลุตามข้อกำหนดในหัวข้อ 7.1 ถึง 7.6 ปัจจัยทั้ง 4 ที่ใช้ในการประเมินผลลัพธ์ ได้แก่ L (Level) – ระดับ T (Trends) – แนวโน้ม C (Comparisons) – การเปรียบเทียบ และ I (Integration) – การบูรณาการ การให้คะแนนหัวข้อในหมวด 7 เป็นผลรวม ซึ่งมีพื้นฐานจากผลการดำเนินการโดยรวม โดยคำนึงถึง ปัจจัยทั้ง 4 ด้านของผลลัพธ์

L (Level) – “ระดับ” หมายถึง

● ระดับของผลการดำเนินการในปัจจุบัน โดยใช้มาตรวัดที่นำมาใช้ประโยชน์ได้ (meaningful measurement scales)

T (Trends) – “แนวโน้ม” หมายถึง

● อัตราของการปรับปรุงผลการดำเนินการ หรือผลการดำเนินการที่ต่อเนื่อง (เช่น ความลาดชันของจุดที่แสดงข้อมูลบนแกนของเวลา)

● ความครอบคลุมของผลการดำเนินการ (เช่น ความครอบคลุมของการถ่ายทอดเพื่อนำไปปฏิบัติ)

C (Comparisons) – “การเปรียบเทียบ” หมายถึง

- ผลการดำเนินการของสถาบันโดยเทียบกับข้อมูลเชิงเปรียบเทียบที่เหมาะสม เช่น เปรียบเทียบกับคู่แข่งหรือสถาบันที่คล้ายคลึงกัน

- ผลการดำเนินการของสถาบันเมื่อเทียบกับค่าเทียบเคียง หรือกับองค์กรชั้นนำ

I (Integration) – “การบูรณาการ” หมายถึง ความครอบคลุมและทั่วถึงของ

- ตัววัดต่าง ๆ (จำแนกประเภท) ด้านลูกค้า หลักสูตรและบริการ ผลิตภัณฑ์อื่น ตลาด กระบวนการ และแผนปฏิบัติการ ที่ระบุไว้ในโครงสร้างองค์กรและหัวข้อที่อยู่ในหมวดกระบวนการ (ในหมวด 1 ถึงหมวด 6)

- ผลลัพธ์รวมถึงตัวชี้วัดที่เชื่อถือได้สำหรับผลการดำเนินการที่เชื่อถือได้

- ผลลัพธ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกันในทุกกระบวนการและหน่วยงาน เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ระดับสถาบัน

บทที่ 3

กระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเกิดประโยชน์ จึงควรมีแนวทางการจัดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การประเมินคุณภาพ (Check/Study) และการเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act)

วิธีการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร กำหนดไว้ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ประจำปีการศึกษาใหม่
2. มหาวิทยาลัยเก็บข้อมูลระยะ 12 เดือนตามตัวบ่งชี้ที่ได้ประกาศใช้ในคู่มือการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา และให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในเป็นประจำทุกปีในระดับหลักสูตร
3. หลักสูตรเตรียมการประเมินตนเองระดับหลักสูตร และจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตร ผ่านระบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด และส่งข้อมูลพื้นฐาน (common data set) ผ่านระบบ CHE QA Online
4. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้ง (รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภาสถาบัน) มาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานแผนปฏิบัติการ ประจำปี และแผนกลยุทธ์
5. ส่งรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน ผ่านระบบ CHE QA Online ภายใน 120 วัน นับจากสิ้นปีการศึกษา

การตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีการประเมินตนเองตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในทุกปี การศึกษา ในระดับหลักสูตร โดยหลักสูตรเป็นผู้เสนอชื่อคณะกรรมการประเมินระดับหลักสูตร เพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินและส่งผลการประเมินให้มหาวิทยาลัยตามระบบที่กำหนด การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร มีขั้นตอนการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. การเตรียมการของหลักสูตรก่อนการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมิน
2. การเตรียมการของหลักสูตรระหว่างการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมิน
3. การดำเนินการของหลักสูตรภายหลังการประเมินคุณภาพ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้พิจารณาถึงทิศทางการจัดการศึกษาในอนาคตและการพัฒนาให้เป็นที่ไปในทิศทางเดียวกันทั้งระบบ จึงเสนอที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยครั้งที่ 11/2559 เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2559 (วาระพิเศษ) เรื่อง ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 – 2562 ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับหลักสูตร ดังนี้

SWU IQA Program Road Map (ระดับหลักสูตร)

เกณฑ์การประเมินตามความพร้อมของแต่ละหลักสูตรแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

- Tier 1 : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)
- Tier 2 : การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (Thai Qualifications Register, TQR) ของสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา และหลักสูตรตามระบบสภาวิชาชีพ
- Tier 3 : ASEAN University Network-Quality Assurance (AUN-QA) หรือเกณฑ์การประเมิน นานาชาติอื่นๆ

การตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

สถาบันกำหนดให้มีการประเมินตนเองตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพภายใน ทุกปีการศึกษา ในระดับหลักสูตร โดยหลักสูตรเป็นผู้เสนอชื่อคณะกรรมการประเมินระดับหลักสูตร เพื่อให้ มหาวิทยาลัยเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินและส่งผลการประเมินให้มหาวิทยาลัยตามระบบที่กำหนด

การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร มีขั้นตอนการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ภายใน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. การเตรียมการของหลักสูตรก่อนการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมิน
2. การเตรียมการของหลักสูตรระหว่างการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมิน
3. การดำเนินการของหลักสูตรภายหลังการประเมินคุณภาพ

1. การเตรียมการของหลักสูตรก่อนการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมิน

1.1 การเตรียมข้อมูลและรายงานการประเมินตนเอง

1.1.1 หลักสูตรดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หลักสูตรจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตร ใช้รูปแบบการรายงานการประเมินตนเองตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด และรายงานข้อมูลพื้นฐาน (common data set) ในระบบ CHE QA Online

1.1.2 จัดการเตรียมเอกสารหรือหลักฐานอ้างอิงในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ

1) เอกสารหรือหลักฐานอ้างอิงในแต่ละตัวบ่งชี้ต้องเป็นข้อมูลในช่วงเวลาเดียวกับที่นำเสนอในรายงานการประเมินตนเอง ตลอดจนสาระในเอกสารต้องตรงกับชื่อเอกสารที่ระบุในรายงานการประเมินตนเอง

2) การนำเสนอเอกสารในช่วงเวลาตรวจเยี่ยม โดยหลักสูตรจัดเตรียมเอกสารหลักฐานไว้ที่หน่วยงานอย่างเป็นระบบและง่ายต่อการค้นหาของคณะกรรมการประเมิน

1.2. การเตรียมบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการประเมินหลักสูตร

1.2.1 บุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ได้แก่

- อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร ทุกท่าน
- อาจารย์ผู้สอน
- บุคลากรสายสนับสนุน (ถ้ามี)
- นิสิตของหลักสูตร
- ศิษย์เก่าและบัณฑิต
- ผู้ใช้บัณฑิตของหลักสูตร

ทั้งนี้ควรให้บุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้าใจการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ซึ่งครอบคลุมประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพในประเด็นที่สำคัญๆ อาทิ การประเมินคุณภาพ คืออะไร มีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างไร ขั้นตอนการประเมินคุณภาพเป็นเช่นไร

2) เน้นย้ำในการให้ความร่วมมือการตอบคำถาม หรือการสัมภาษณ์โดยยึดหลักว่าตอบตามสิ่งที่ปฏิบัติจริงและผลที่เกิดขึ้นจริง

3) เปิดโอกาสให้มีการอภิปรายซักถามแสดงความคิดเห็นเพื่อสร้างความกระจ่างในการดำเนินงานของหลักสูตรในทุกประเด็นเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง

4) เน้นย้ำให้ทุกคนตระหนักว่าการประกันคุณภาพ คือ ภารกิจประจำของทุกคนที่ต้องร่วมมือกันทำอย่างต่อเนื่อง

1.2.2 การเตรียมบุคลากรเพื่อทำหน้าที่ผู้ประสานงาน

- 1) ในระหว่างการตรวจเยี่ยมจำเป็นต้องมีบุคลากร 1 - 3 คน ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างคณะผู้ประเมินกับบุคลากรภายในหลักสูตร และอำนวยความสะดวกอื่นๆ
- 2) ทำความเข้าใจทุกกิจกรรมของแผน/กำหนดการประเมินอย่างถ่องแท้
- 3) ทำความเข้าใจอย่างดีกับภารกิจของหลักสูตร เพื่อสามารถให้ข้อมูลต่อผู้ประเมิน รวมทั้งต้องรู้ว่าจะต้องติดต่อกับใครหรืองานใด หากผู้ประเมินต้องการข้อมูลเพิ่มเติมที่ตนเองไม่สามารถตอบได้ และมีรายชื่อ สถานที่ หมายเลขโทรศัพท์ของผู้ที่คณะกรรมการประเมินจะเชิญมาให้ข้อมูลอย่างครบถ้วน
- 4) ประสานงานล่วงหน้ากับผู้ที่จะให้ข้อมูลที่เป็นบุคลากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยว่าจะเชิญมาเวลาใด ห้องใดหรือพบกับใคร
- 5) เมื่อมีปัญหาในการอำนวยความสะดวกแก่คณะผู้ประเมินสามารถประสานงานแก้ไขได้ทันที

1.3 การเตรียมสถานที่สำหรับคณะผู้ประเมิน

1.3.1 ห้องทำงานของคณะผู้ประเมิน

- 1) จัดเตรียมห้องทำงาน และโต๊ะที่กว้างพอสำหรับวางเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยเป็นห้องที่ปราศจากการรบกวนขณะทำงานเพื่อเป็นส่วนตัวของคณะกรรมการ
- 2) จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องเขียนในห้องทำงาน และอุปกรณ์เสริมอื่นๆ ให้คณะผู้ประเมินพร้อมใช้งานได้ตามความต้องการ
- 3) จัดเตรียมโทรศัพท์พร้อมหมายเลขที่จำเป็น ไว้ในห้องทำงานหรือบริเวณใกล้เคียง
- 4) จัดเตรียมคอมพิวเตอร์ สำหรับการตรวจประเมินให้คณะกรรมการทุกท่าน โดยจะต้องมีโปรแกรม Internet Explorer หรือ Chrome , Adobe Acrobat และ Microsoft office เป็นอย่างน้อยและจัดเตรียมแบบฟอร์มต่างๆ และตารางคำนวณไว้ให้พร้อมในเครื่องคอมพิวเตอร์
- 5) ห้องทำงานควรอยู่ใกล้กับที่จัดเตรียมอาหารว่าง อาหารกลางวัน ตลอดจนบริการสาธารณสุขประเภทอื่นๆ
- 6) ควรประสานงานกับคณะผู้ประเมินเพื่อทราบความต้องการพิเศษอื่นๆ เพิ่มเติม

1.3.2 ห้องที่ใช้สัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน บุคลากร นิสิต ฯลฯ ควรจัดไว้เป็นการเฉพาะให้เหมาะสมกับการใช้งาน

1.4 การเตรียมการประสานงานกับคณะผู้ประเมิน

1.4.1 หลักสูตรประสานงานติดต่อผู้ประเมินและส่งให้คณะ/หน่วยงานเป็นผู้รวบรวมรายชื่อแจ้งมายังฝ่ายพัฒนาคุณภาพ เพื่อจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

Tier 1 : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

องค์ประกอบของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน (Tier 1) กำหนดไว้ดังนี้

รายละเอียด	หลักสูตร
ช่วงเวลาในการประเมิน	ภายใน 60 วัน หลังปีการศึกษา
จำนวนวันในการประเมิน	อย่างน้อย 1 วันต่อหลักสูตร แต่ไม่เกิน 2 วันต่อหลักสูตร
จำนวนกรรมการประเมิน	ไม่น้อยกว่า 3 คน/หลักสูตร
จำนวนผู้ประสานงาน	1 คน/หลักสูตร
คุณสมบัติกรรมการประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินทุกคนขึ้นทะเบียนผู้ประเมินคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตรของ สกอ. หรือของ มศว หรือของสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ผู้ประเมินจากภายนอก มศวอย่างน้อย 1 คน อย่างน้อย 1 คนต้องมีคุณสมบัติตรงกับสาขาที่รับการประเมิน กรณีเป็นผู้ประเมินภายในมหาวิทยาลัย จะต้องอยู่นอกคณะที่ขอรับการประเมิน
คุณสมบัติเฉพาะของกรรมการแต่ละระดับการศึกษา	
● ปริญญาตรี	คณะกรรมการมีคุณสมบัติปริญญาโทขึ้นไป หรือเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป
● ปริญญาโท	คณะกรรมการมีคุณสมบัติปริญญาเอกขึ้นไป หรือเป็นรองศาสตราจารย์ขึ้นไป
● ปริญญาเอก	คณะกรรมการมีคุณสมบัติปริญญาเอกขึ้นไป หรือเป็นศาสตราจารย์ขึ้นไป

Tier 2 : Thai Qualifications Register, TQR สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และ หลักสูตรตามระบบสภาวิชาชีพ

1. กรณีหลักสูตรที่มีความประสงค์จะรับการประเมินเพื่อขึ้นทะเบียนเผยแพร่เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (TQR) จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โดยต้องพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- 1) หลักสูตรดำเนินการจัดการเรียนการสอนมาแล้วอย่างน้อยครึ่งระยะเวลาของหลักสูตร
- 2) มีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป (≥ 3.01) ต่อเนื่องกัน 2 ปี (นับรวมปีที่ประเมิน)

องค์ประกอบของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน (Tier 2- TQR) กำหนดไว้ดังนี้

รายละเอียด	หลักสูตร
ช่วงเวลาในการประเมิน	ภายใน 60 วัน หลังปีการศึกษา
จำนวนวันในการประเมิน	อย่างน้อย 1 วันต่อหลักสูตร แต่ไม่เกิน 2 วันต่อหลักสูตร
จำนวนกรรมการประเมิน	ไม่น้อยกว่า 3 คน/หลักสูตร
จำนวนผู้ประสานงาน	1 คน/หลักสูตร
คุณสมบัติกรรมการประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินทุกคนขึ้นทะเบียนผู้ประเมินคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตรของ สกอ. 2. ผู้ประเมินจากภายนอก มศว 2 คน 3. ประธานเป็นผู้ประเมินจากภายนอก มศว 4. อย่างน้อย 1 คนต้องมีคุณสมบัติตรงกับสาขาที่รับการประเมิน
คุณสมบัติเฉพาะของกรรมการแต่ละระดับการศึกษา	
● ปริญญาตรี	คณะกรรมการมีคุณวุฒิปริญญาโทขึ้นไป หรือเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป
● ปริญญาโท	คณะกรรมการมีคุณวุฒิปริญญาเอกขึ้นไป หรือเป็นรองศาสตราจารย์ขึ้นไป
● ปริญญาเอก	คณะกรรมการมีคุณวุฒิปริญญาเอกขึ้นไป หรือเป็นศาสตราจารย์ขึ้นไป

2. กรณีหลักสูตรตามระบบสภาวิชาชีพ หมายถึง หลักสูตรที่นำเกณฑ์รับรองจากสภาวิชาชีพไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับหลักสูตร หรือผ่านการรับรองโดยสภาวิชาชีพ โดยมีการดำเนินงานตามมาตรฐานเทียบเคียงกับมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งได้รับการเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ให้หลักสูตรมีการประเมินตามรอบปีการศึกษาของสภาวิชาชีพนั้นๆในรอบปี แต่ในละปีให้รายงานการดำเนินงานเฉพาะองค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน ประจำปีการศึกษา ของ สกอ. และบันทึกข้อมูลพื้นฐาน (Common data set) ในระบบ CHE QA Online

องค์ประกอบของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน (Tier 2- สภาวิชาชีพ) กำหนดไว้ดังนี้

ฝ่ายพัฒนาคุณภาพเสนอชื่อคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ที่มีผลการดำเนินงานตามสภาวิชาชีพ ประจำปีการศึกษาที่รับการประเมิน โดยเลือกจากคณะทำงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพระบบการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างน้อย 3 คน เพื่อตรวจสอบ และประเมินหลักสูตรในองค์ประกอบที่ 1 ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และรับรองผลการตรวจสอบเพื่อรายงานให้มหาวิทยาลัยทราบต่อไป

Tier 3 : ASEAN University Network-Quality Assurance (AUN-QA) หรือเกณฑ์การประเมิน นานาชาติอื่นๆ

การสร้างระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในอาเซียน (AUN Quality Assurance, AUN-QA) ถือเป็นกลไกหนึ่งที่น่ามาใช้ในการตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของหลักสูตร เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์คุณภาพระดับนานาชาติ และเพื่อรองรับการเปิดประชาคมอาเซียน ประกอบกับ ปี 2558 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กำหนดให้มหาวิทยาลัยสามารถจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เช่น ผลการประเมินหลักสูตรของ AUN-QA ผลการประเมินหลักสูตรวิชาชีพที่ได้รับการรับรองจากองค์กรวิชาชีพ ระดับนานาชาติ เช่น AACSB (สำหรับหลักสูตรทางด้านบริหารธุรกิจ) ABET (สำหรับหลักสูตรทางด้านวิศวกรรมศาสตร์) โดยมีการดำเนินงานได้ตามมาตรฐานเทียบเคียงกับมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งได้รับการเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบ

การประกันคุณภาพระดับหลักสูตร ในระดับ Tier 3 ประกอบไปด้วย 2 ส่วนดังนี้

1) ส่วนที่ 1 **การกำกับมาตรฐาน** ของการประกันคุณภาพระดับหลักสูตร เป็นการดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตรตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ที่สถาบันจะดำเนินการด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เพื่อให้มั่นใจว่าได้ดำเนินการตามการประกันคุณภาพขั้นต่ำ โดยการประเมินการดำเนินการตามองค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐานจะดำเนินการเป็นประจำทุกปี บันทึกข้อมูลพื้นฐาน (Common data set) ในระบบ CHE QA Online และนำผลการประเมินไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินระดับคณะ/สถาบัน

2) ส่วนที่ 2 การดำเนินการประกันคุณภาพระดับหลักสูตร**เพื่อการพัฒนา** จะดำเนินการด้วยการใช้เกณฑ์การประกันคุณภาพหลักสูตรตามแนวทางของ AUN-QA ระดับหลักสูตร หรือเกณฑ์การประกันคุณภาพหลักสูตรขององค์กรระดับสากลที่เป็นที่ยอมรับระดับชาติ หรือนานาชาติ เช่น เกณฑ์ของสภาวิชาชีพ, ABET, AACSB เป็นต้น โดยให้ดำเนินการประเมินองค์ประกอบเพื่อการพัฒนา ตามรอบของระบบสากลที่ได้เลือกใช้ แต่ดำเนินการตามเกณฑ์ที่เลือกใช้อย่างต่อเนื่อง เช่น AUN-QA มีรอบประเมิน 5 ปี ดังนั้นหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ AUN-QA จะถูกประเมินตามรูปแบบ AUN-QA อย่างน้อย 1 ครั้งในรอบ 5 ปี และดำเนินการตามที่เกณฑ์กำหนดอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทั้งนี้การประเมิน AUN-QA อย่างน้อย 1 ครั้งใน 5 ปีนั้นไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับวรอบของการปรับหลักสูตร

องค์ประกอบของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน (Tier 3) กำหนดไว้ดังนี้

หลักสูตรที่รับการประเมินแบบ Tier 3 ฝ่ายพัฒนาคุณภาพเสนอชื่อคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เพื่อตรวจสอบ และประเมินหลักสูตรในองค์ประกอบที่ 1 ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และรับรองผลการตรวจสอบ เพื่อรายงานให้มหาวิทยาลัยทราบ

นอกจากนี้ ให้คณะกรรมการศึกษารายงานการประเมินตนเองตามรูปแบบเกณฑ์ AUN-QA โดยมีการจัดเป็นกลุ่มเพื่อทำการประเมิน และเสนอเป็น consensus review (CR) ต่อหลักสูตร เพื่อการพัฒนาต่อไป

รายละเอียด	หลักสูตร
ช่วงเวลาในการประเมิน	ภายใน 60 วัน หลังปีการศึกษา
จำนวนวันในการประเมิน	อย่างน้อย 1 วันต่อหลักสูตร แต่ไม่เกิน 2 วันต่อหลักสูตร
จำนวนกรรมการประเมิน	ไม่น้อยกว่า 3 คน/หลักสูตร (จัดเป็นกลุ่มหลักสูตร 4-5 หลักสูตร/กรรมการ 1 ชุด)
จำนวนผู้ประสานงาน	1 คน/หลักสูตร
คุณสมบัติกรรมการประเมิน	1. ผู้ประเมินทุกคนผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ประเมิน AUN-QA ของ มศว (SWU-AUN-QA) หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ (เช่น มม.มหิดล) 2. อย่างน้อย 1 คน ผ่านการอบรมหลักสูตร Training Course (Tier 1) ของ ASEAN University Network AUN-QA

1.5.2 หลักสูตรแจ้งให้คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน รับทราบข้อมูลดังนี้

1) รูปแบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน เป็นการประเมินโดยใช้เล่มรายงานการประเมินตนเอง (SAR) และรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตร (มคอ.7)

2) แจ้งรายชื่อผู้ทำหน้าที่ประสานงานการประเมินกับคณะกรรมการประเมินคุณภาพ รวมทั้งหมายเลข โทรศัพท์และ e-mail address สำหรับติดต่อประสานงานกับประธานหรือตัวแทนของคณะกรรมการประเมินคุณภาพ เพื่อร่วมเตรียมแผนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน อาทิ การจัดการตารางเวลาเข้าตรวจเยี่ยม การให้ข้อมูลที่คณะกรรมการประเมินฯ ต้องการเพิ่มเติมก่อนการตรวจเยี่ยม การนัดหมายต่างๆ เป็นต้น

3) จัดส่งคู่มือของหลักสูตร รายงานการประเมินตนเองและรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตร (มคอ.7) แจ้งคณะกรรมการประเมินฯ ก่อนวันรับการตรวจเยี่ยมอย่างน้อย 2 สัปดาห์

2. การเตรียมการของหลักสูตรระหว่างการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมิน

2.1 เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับในหลักสูตรได้ร่วมรับฟังคณะผู้ประเมินชี้แจงวัตถุประสงค์ และวิธีการประเมินในวันแรกของการตรวจเยี่ยม

2.2 บุคลากรพึงปฏิบัติงานตามปกติ ระหว่างการตรวจเยี่ยม แต่เตรียมพร้อมสำหรับการนำเยี่ยมชมหรือตอบคำถาม หรือรับการสัมภาษณ์จากคณะกรรมการประเมิน

2.3 จัดให้มีผู้ประสานงานทำหน้าที่ตลอดช่วงการตรวจเยี่ยม ทั้งนี้เพื่อประสานงานกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่คณะผู้ตรวจเยี่ยมต้องการเพิ่มเติม และเพื่อนำเยี่ยมชมหน่วยงานตลอดจนอำนวยความสะดวกอื่นๆ

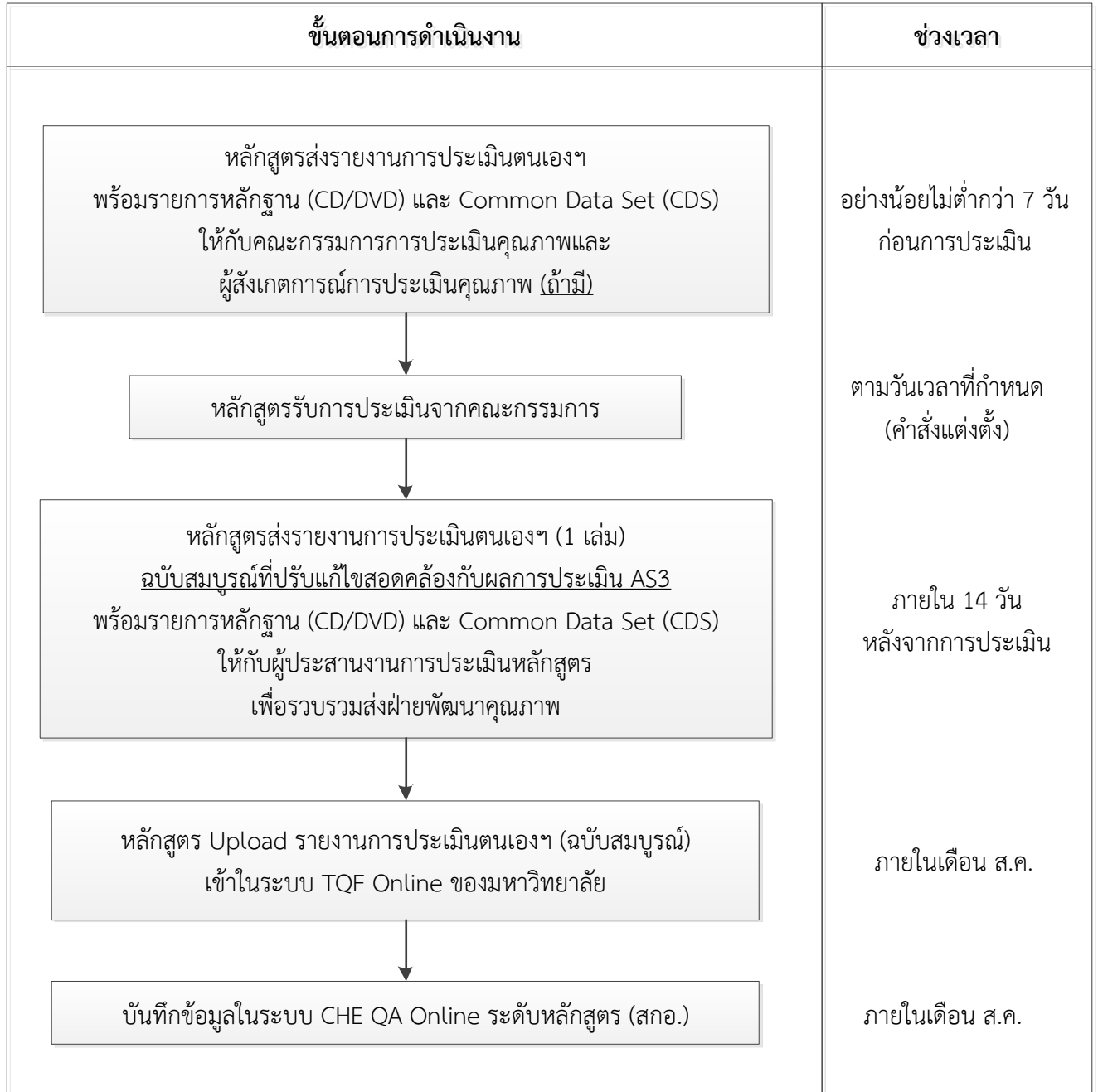
2.4 กรณีที่คณะกรรมการประเมินฯ ทำงานต่อหลังเวลาราชการ ควรมีผู้ประสานงานอำนวยความสะดวกให้คณะกรรมการประเมินฯ

2.5 บุคลากรทั้งหมดควรได้มีโอกาสรับฟังการให้ข้อมูลป้อนกลับจากคณะกรรมการประเมินฯ เมื่อสิ้นสุดการตรวจเยี่ยมตลอดจนเปิดโอกาสให้ซักถาม หรือขอความคิดเห็นได้ตามความเหมาะสม

3. การดำเนินการของหลักสูตรภายหลังการประเมินคุณภาพ

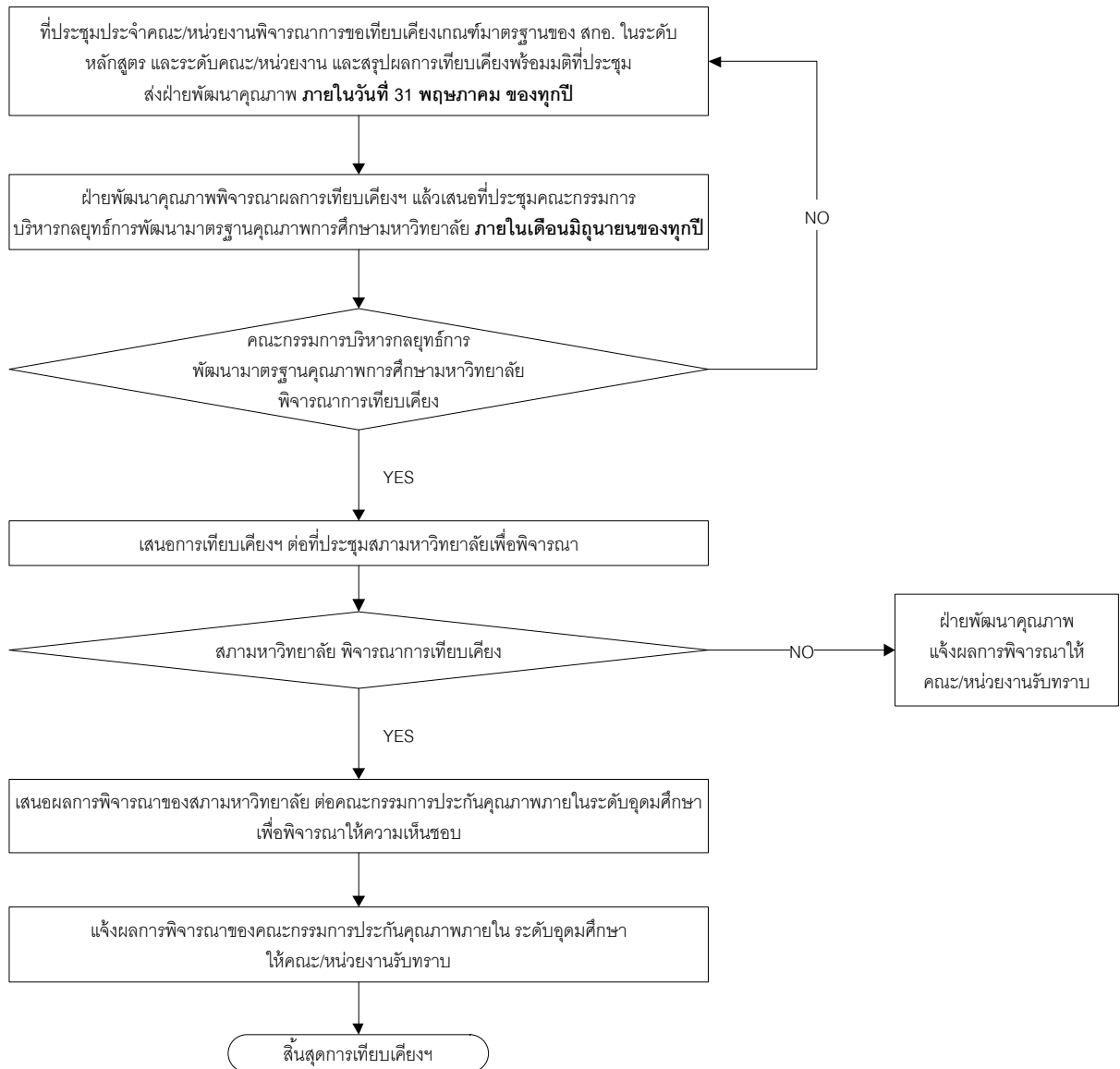
- 3.1 ผู้ประสานงานการประเมินฯ ติดตามรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน (AS3) ที่มีลายเซ็นต์ของคณะกรรมการประเมินฯ จากคณะกรรมการประเมินฯ และดำเนินการแก้ไขรายงานการประเมินตนเองฉบับหลังการประเมิน พร้อมทั้งเพิ่มเติมหลักฐานในระบบ QA File Manager ให้สอดคล้องกับผลการประเมินฯ (AS3) กรณีที่ผลการประเมินฯ แตกต่างจากการประเมินตนเอง ให้แล้วเสร็จ
- 3.2 หลักสูตรดำเนินการจัดส่งรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน (AS3) ที่มีลายเซ็นต์ของคณะกรรมการประเมินฯ โดยจัดทำเป็นไฟล์ PDF นำส่งฝ่ายพัฒนาคุณภาพตามกำหนดเวลา
- 3.3 หลักสูตรกรอกข้อมูลพื้นฐาน Common Data Set ในระบบ CHE QA Online ตามเวลาที่กำหนด
- 3.4 ฝ่ายพัฒนาคุณภาพปีระบบ CHE QA Online ตามกำหนดเวลา และดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในระบบ CHE QA Online กับผลการประเมินฯ (AS3)
- 3.5 ฝ่ายพัฒนาคุณภาพ แจ้งประธานกรรมการประเมินฯ ของแต่ละคณะ/หน่วยงานเข้าไปยืนยันข้อมูลและผลการประเมินฯ ในระบบ CHE QA Online
- 3.6 คณะกรรมการประจำหลักสูตร และผู้เกี่ยวข้องนำผลการประเมินฯ (AS3) เข้าสู่การประชุมหรือสัมมนา เพื่อวางแผนพัฒนา หรือปรับปรุงการดำเนินการกิจอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป โดยจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ เพื่อแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินฯ และการพัฒนาคุณภาพในแต่ละตัวบ่งชี้ ซึ่งประกอบด้วยแนวทางและกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ กำหนดเวลาเริ่มต้นจนถึงเวลาสิ้นสุดกิจกรรม ตลอดจนผู้รับผิดชอบกิจกรรมเหล่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถติดตามตรวจสอบผลการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง และเสนอต่อที่ประชุมประจำหลักสูตรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบกับแผนพัฒนาคุณภาพ
- 3.7 หลักสูตรส่งผลการประเมินและแผนพัฒนาคุณภาพไปที่คณะ/หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินในระดับคณะต่อไป
- 3.8 หลักสูตรอาจพิจารณาให้ข้อมูลย้อนกลับแก่คณะกรรมการประเมิน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพภายในต่อไป

แผนภาพแสดงกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR)
และรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตร (มคอ.7) ระดับหลักสูตร

ขั้นตอนการเทียบเกณฑ์มาตรฐาน

ขั้นตอนการขอเทียบเคียงเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

บทที่ 4

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร (Tier 3)

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร

ในการผลิตบัณฑิตเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะพึงประสงค์และเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ การดำเนินงาน และการบริหารงานระดับหลักสูตรถือว่าสำคัญที่สุด ซึ่งควรมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ซึ่งมีหลักการดังต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เป็นการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาว่า หลักสูตรได้ดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้พิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นิสิต อาจารย์ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ

2. ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ให้เชื่อมโยงกับตัวบ่งชี้การดำเนินการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่หลักสูตรที่มี คุณภาพและมาตรฐาน ซึ่ง สกอ. ได้กำหนดแนวทางการเผยแพร่หลักสูตรไว้ในประกาศคณะกรรมการ การอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

3. ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เป็นข้อมูลพื้นฐานในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และตัวบ่งชี้เชิงปริมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณวุฒิ ตำแหน่ง ทางวิชาการ และผลงานทางวิชาการของอาจารย์ สำหรับตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพที่เน้นกระบวนการ จะประเมินใน ลักษณะของพิชญพิจารณา (peer review) ซึ่งจะมีรายละเอียดของคำถามที่จะเป็นแนวทางให้แก่ผู้ประเมิน เพื่อให้สามารถนำไปพิจารณาตามบริบทของมหาวิทยาลัยได้ และได้กำหนดแนวทางในการให้คะแนนในแต่ละ ระดับสำหรับผู้ประเมินและผู้รับการประเมินได้ใช้ในการพิจารณา

4. มหาวิทยาลัยสามารถจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรโดยมีการ ดำเนินงานได้ตามมาตรฐานเทียบเคียงกับมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทั้งนี้ ทุกระบบ ต้องได้รับการเห็นชอบจากสภาสถาบันและเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้มีการจัดส่งผลการประเมินพร้อมข้อมูลพื้นฐานให้กับสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษาเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ ตัวอย่างการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ที่เทียบเคียงได้ เช่น ผลการประเมินหลักสูตรของ AUN-QA ผลการประเมินหลักสูตรวิชาชีพที่ได้รับการรับรอง จากองค์การวิชาชีพระดับนานาชาติ เช่น AACSB (สำหรับหลักสูตรทางด้านบริหารธุรกิจ) ABET (สำหรับ หลักสูตรทางด้านวิศวกรรมศาสตร์) และหลักสูตรที่ได้รับการตรวจประเมินเป็นประจำและผ่านการรับรองโดย สภาวิชาชีพ

เกณฑ์ ASEAN University Network – Quality Assurance (AUN-QA)

เกณฑ์ ASEAN University Network – Quality Assurance (AUN-QA) ซึ่งเป็นเกณฑ์ระดับสากลที่สามารถประยุกต์ได้กับทุกสาขาวิชา มีสาระหลักเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบ Outcome Based Education (OBE) มุ่งสัมฤทธิ์ Expected Learning Outcome (ELO) สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีที่ส่งผลให้คนมีวิถีการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนไป เพื่อให้มั่นใจว่าหลักสูตรผลิตบัณฑิตที่มี competence เหมาะสมกับภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต นิสิตและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ในการประเมินตามเกณฑ์ AUN-QA ระดับหลักสูตร มีการประเมิน 7 ระดับ (AUN-QA version 3.0 [11]) โดยระดับสูงสุดคือ world class และเกณฑ์ (criteria) ของ AUN-QA มีลักษณะเป็นแนวทาง (guideline) สำหรับการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุ ELO

อีกทั้งเกณฑ์ AUN-QA ระดับหลักสูตร สามารถบูรณาการกับการดำเนินการภายใต้กรอบ EdPEx ได้ อย่างลงตัว ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของกระบวนการบริหารการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นลำดับขั้นจากระดับสถาบัน ระดับคณะ สู่อันดับหลักสูตร และเป็นไปตามมาตรา 48 ของ พรบ.การศึกษาแห่งชาติ ที่ระบุว่า “...การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง...และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก”

กรอบการประกันคุณภาพการศึกษภายใน ระดับหลักสูตร Tier 3

องค์ประกอบ การประกันคุณภาพหลักสูตร	ตัวบ่งชี้/เกณฑ์
1. การกำกับมาตรฐาน	1.1 การกำกับมาตรฐานตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
2. การพัฒนาคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA ระดับหลักสูตร [11]	AUN.1 Expected Learning Outcomes AUN.2 Program Specification AUN.3 Programme Structure and Content AUN.4 Teaching and Learning Approach AUN.5 Student Assessment AUN.6 Academic Staff Quality AUN.7 Support Staff Quality AUN.8 Student Quality and Support AUN.9 Facilities and Infrastructure AUN.10 Quality Enhancement AUN.11 Output

องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษามีหน้าที่หลักสำคัญประการหนึ่งคือการพิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและ แผนการศึกษาแห่งชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา โดยได้จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้ มหาวิทยาลัยได้พัฒนาด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานในการจัดการ การศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีความทัดเทียมกัน และได้ประกาศใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจุบันได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับต่างๆ พ.ศ. 2548 เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะและมาตรฐานการศึกษา โดยมหาวิทยาลัยที่เปิดดำเนินการหลักสูตรใหม่หรือหลักสูตรปรับปรุงต้องใช้ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2548 เป็นหลักในการพัฒนาหลักสูตรและดำเนินการ ให้เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรดังกล่าวในการควบคุมกำกับมาตรฐาน จะพิจารณาจากการบริหารจัดการหลักสูตร ทุกหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่ได้ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2548 และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรดังกล่าว โดยหลักสูตรระดับปริญญาตรีจะพิจารณาตามเกณฑ์ดังกล่าว 3 ข้อ และหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา จะพิจารณาตามเกณฑ์ดังกล่าว 11 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 การบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท	เอก	หมายเหตุ
1. จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า 5 คนและเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้และประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น	ไม่น้อยกว่า 5 คนและเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ และประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น	ไม่น้อยกว่า 5 คนและเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ และประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น	บันทึกข้อความที่ ศธ 0506(2)/ว569 ลงวันที่ 18 เมษายน 2549 กำหนดว่า
				<ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำสามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่เป็นหลักสูตรพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) ได้อีก 1 หลักสูตร โดยต้องเป็นหลักสูตรที่ตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตรที่ได้ประจำอยู่แล้ว - อาจารย์ประจำหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษาสามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรในระดับปริญญาเอกหรือปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกันได้อีก 1 หลักสูตร
				บันทึกข้อความที่ ศธ 0506(4)/ว254 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2557 กำหนดว่า
				<ul style="list-style-type: none"> - กรณีหลักสูตรปริญญาตรีที่มีแขนงวิชา/กลุ่มวิชาชีพ กำหนดให้ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน ให้ครบทุกแขนงวิชา/กลุ่มวิชาของหลักสูตร โดยมีคุณวุฒิครอบคลุมแขนงวิชา/กลุ่มวิชาที่เปิดสอน

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท	เอก	หมายเหตุ
2. คุณสมบัตินักเรียน ประจำหลักสูตร	คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน อย่างน้อย 2 คน	มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอน	มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอน	
3. คุณสมบัตินักเรียน ผู้รับผิดชอบหลักสูตร		คุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันจำนวนอย่างน้อย 3 คน	คุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ขึ้นไป ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันจำนวนอย่างน้อย 3 คน	
4. คุณสมบัตินักเรียน ผู้สอน	1. อาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิปริญญาโทหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และ 2. มีประสบการณ์ด้านการสอน และ 3. มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา	1. อาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และ 2. มีประสบการณ์ด้านการสอน และ 3. มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา	1. อาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และ 2. มีประสบการณ์ด้านการสอน และ 3. มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา	หลักสูตรปริญญาโท ตามบันทึกข้อความที่ ศธ 0506(4)/ว867 ลงวันที่ 18 กรกฎาคม 2555 กำหนดว่า ให้อาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก เป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรระดับปริญญาโทได้ แม้จะยังไม่มียุทธศาสตร์วิจัยหลังจากสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ ภายในระยะเวลา 2 ปี นับจากวันที่เริ่มสอน จะต้องมียุทธศาสตร์วิจัยจึงจะสามารถเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาเอกและเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกได้

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท	เอก	หมายเหตุ
<p>5. คุณสมบัตินักเรียนที่ ปริญญาโทหรือปริญญาตรี และอาจารย์ที่ปรึกษา การค้นคว้าอิสระ</p>		<p>1. เป็นอาจารย์ประจำที่มี คุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรง ตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำ กว่ารองศาสตราจารย์ใน สาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กัน และ</p> <p>2. มีประสบการณ์ในการทำ วิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับปริญญา</p>	<p>1. เป็นอาจารย์ประจำที่มี คุณวุฒิปริญญาเอกหรือ ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้น หรือ สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และ</p> <p>2. มีประสบการณ์ในการทำ วิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับปริญญา</p>	<p>การพิจารณากรณีอาจารย์เกษียณอายุงานหรือ ลาออกจากราชการ ดังนี้</p> <p>1) หลักสูตรสามารถจ้างอาจารย์ที่มีคุณสมบัตินักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ซึ่งเกษียณอายุงานหรือลาออกจากราชการ กลับเข้ามาทำงานแบบเต็มเวลาหรือบางเวลาได้โดยใช้ระบบการจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย คือมีสัญญาจ้างที่ให้ค่าตอบแทนเป็นรายเดือนและมีการกำหนดภาระงานไว้อย่างชัดเจน อาจารย์ดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทหรือปริญญาตรี อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาตรี อาจารย์ผู้สอนปริญญาโท และอาจารย์ผู้สอนปริญญาตรี</p> <p>2) “อาจารย์เกษียณอายุงาน” สามารถปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทหรือปริญญาตรีต่อไปจนนิสิตสำเร็จการศึกษา หากนิสิตได้รับอนุมัติโครงการวิทยานิพนธ์ก่อนการเกษียณอายุ</p>
<p>6. คุณสมบัตินักเรียนที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วม (ถ้ามี)</p>		<p>1. เป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันและ</p>	<p>1. เป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันและ</p>	<p>แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 7.6 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ หมายถึงบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เปิดสอนเป็นอย่างดี ซึ่งอาจเป็นบุคลากรที่ไม่อยู่ในสายวิชาการ หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน โดยไม่ต้องพิจารณาด้านคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก</p>

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท	เอก	หมายเหตุ
		<p>2. มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา</p>	<p>2. มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา</p>	<p>ต้องเป็นบุคลากรประจำในสถาบันเท่านั้น ส่วนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจเป็นบุคลากรประจำในสถาบันหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงในสาขาวิชานั้นๆ เป็นที่ยอมรับในระดับหน่วยงานหรือระดับกระทรวงหรือวงการวิชาชีพด้านนั้นเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับ 9 ขึ้นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด</p> <p>ในกรณีหลักสูตรปริญญาเอกไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์หรืออาจารย์ผู้สอน ที่ได้รับคุณวุฒิปริญญาเอกหรือไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาวิชาที่เปิดสอน มหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านแทนเป็นกรณีๆ ไป โดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย และต้องแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้รับทราบการแต่งตั้งนั้นด้วย</p>
<p>7. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์</p>		<p>1. อาจารย์ประจำและ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน</p>	<p>1. อาจารย์ประจำและ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือ</p>	

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท	เอก	หมายเหตุ
		และ 2. มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา	สาขาวิชาที่สัมพันธ์กันและ 2. มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา	
8. การตีพิมพ์ เผยแพร่ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษา		(เฉพาะแผน ก เท่านั้น) ต้องเป็นรายงานสืบเนื่องฉบับเต็มในการประชุมทางวิชาการ (proceedings) หรือวารสารหรือสิ่งพิมพ์วิชาการซึ่งอยู่ในรูปแบบเอกสารหรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์	วารสารหรือสิ่งพิมพ์วิชาการที่มีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง(peer review) ซึ่งอยู่ในรูปแบบเอกสาร หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์	วิทยานิพนธ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งประดิษฐ์ การจดทะเบียนสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรสามารถทดแทนการตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการได้ โดยพิจารณาจากปีที่ได้รับสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ไม่ใช่ปีที่ขอจด
9. ภาระงาน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษา		วิทยานิพนธ์ อาจารย์ 1 คน ต่อ นิสิต 5 คน การค้นคว้าอิสระ อาจารย์ 1 คน ต่อ นิสิต 15 คน หากเป็นที่ปรึกษาทั้ง 2 ประเภทให้เทียบสัดส่วนนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์ 1 คนเทียบเท่ากับนิสิตที่ค้นคว้าอิสระ 3 คน	วิทยานิพนธ์ อาจารย์ 1 คน ต่อ นิสิต 5 คน	ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 10 กำหนดว่า อาจารย์ประจำ 1 คนให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาได้ไม่เกิน 5 คน หากหลักสูตรใดมีอาจารย์ประจำที่มีศักยภาพพร้อมที่จะดูแลนิสิตได้มากกว่า 5 คน ให้อยู่ในดุลยพินิจของมหาวิทยาลัยนั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 10 คน เพื่อสนับสนุนนักวิจัยที่มีศักยภาพสูงที่มีความพร้อมทางด้านทุนวิจัยและเครื่องมือวิจัย รวมทั้งผู้ที่ดำเนินโครงการวิจัยขนาดใหญ่อย่างต่อเนื่อง ในการผลิตผลงาน

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท	เอก	หมายเหตุ
10. อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์และการ ค้นคว้าอิสระในระดับ บัณฑิตศึกษามีผลงานวิจัย อย่างต่อเนื่อง และ สม่ำเสมอ		ควรมีอย่างน้อย 1 เรื่องในรอบ 5 ปีโดยนับรวมปีที่ประเมิน	ควรมีอย่างน้อย 1 เรื่องใน รอบ 5 ปีโดยนับรวมปีที่ ประเมิน	เป็นเจตนารมณ์ที่ประสงค์ให้มีการพัฒนางานวิจัย อย่างสม่ำเสมอ
11. การปรับปรุงหลักสูตร ตามรอบระยะเวลาที่ กำหนด	ต้องไม่เกิน 5 ปี (จะต้อง ปรับปรุงให้เสร็จและอนุมัติให้ ความเห็นชอบโดยสภา มหาวิทยาลัย/สถาบัน เพื่อให้ หลักสูตรใช้งานในปีที่ 6) หมายเหตุ สำหรับหลักสูตร 5 ปี ประกาศใช้ในปีที่ 7 หรือ หลักสูตร 6 ปี ประกาศใช้ในปีที่ 8)	ต้องไม่เกิน 5 ปี (จะต้อง ปรับปรุงให้เสร็จและอนุมัติให้ ความเห็นชอบโดยสภา มหาวิทยาลัย/สถาบัน เพื่อให้ หลักสูตรใช้งานในปีที่ 6)	ต้องไม่เกิน 5 ปี (จะต้อง ปรับปรุงให้เสร็จและอนุมัติให้ ความเห็นชอบโดยสภา มหาวิทยาลัย/สถาบัน เพื่อให้ หลักสูตรใช้งานในปีที่ 6)	
รวม	เกณฑ์ 3 ข้อ	เกณฑ์ 11 ข้อ	เกณฑ์ 11 ข้อ	

เกณฑ์การประเมินดังกล่าวเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ.2548 และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 หากมีการประกาศใช้
เกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องใหม่ เกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้จะต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานใหม่ฉบับที่ประกาศใช้ล่าสุด
ผลการประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1.1 กำหนดไว้เป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน” หากไม่ผ่านเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง ถือว่าหลักสูตรไม่ได้มาตรฐาน และผลเป็น “ไม่ผ่าน” (คะแนนเป็น ศูนย์)

หลักฐานเอกสารที่ต้องการนอกเหนือจากเอกสารประกอบแต่ละรายตัวบ่งชี้

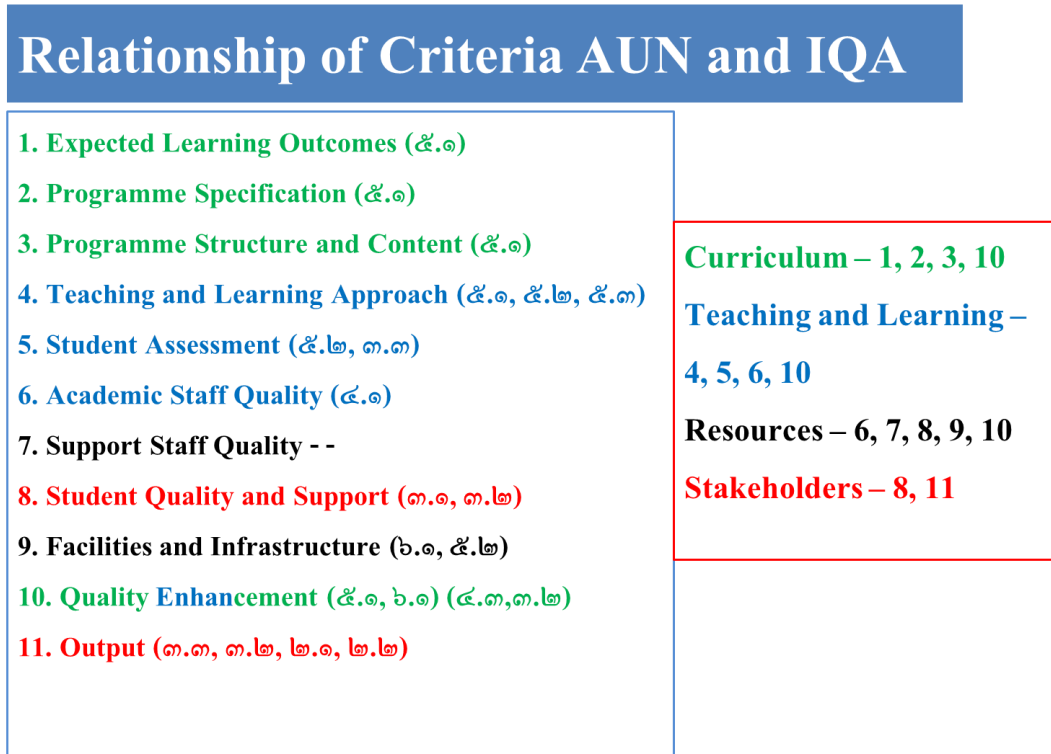
1. เอกสารหลักสูตรฉบับที่ สกอ. ประทับตรารับทราบ
2. หนังสือหน้าที่ สกอ. แจ้งรับทราบหลักสูตร (ถ้ามี)
3. กรณีหลักสูตรยังไม่ได้แจ้งการรับทราบ ให้มีหนังสือนำเสนอ สกอ. หรือหนังสือส่งคืนจาก สกอ. และรายงานการประชุมสภาที่อนุมัติ / ให้ความเห็นชอบหลักสูตร

ข้อมูลเพิ่มเติมประกอบตัวบ่งชี้ 1.1การบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ

1. การนับจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร คำว่า “ตลอดระยะเวลา”
 - คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2558 ในประเด็นอาจารย์ประจำหลักสูตรอยู่ปฏิบัติงานตลอดระยะเวลานั้น ควรดูเจตนารมณ์ของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ในการตีความคำว่า “ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น” ซึ่งที่ประชุมได้ให้หลักการว่า การลาศึกษาต่อ/ลาออกของอาจารย์ประจำหลักสูตรต้องมีการแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรคนใหม่มาทดแทน หากได้มีการสรรหาอาจารย์ใหม่มาทดแทน แต่กระบวนการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรยังไม่ถึงขั้นตอนของสภามหาวิทยาลัย โดยอยู่ในขั้นตอนกระบวนการในระดับคณะแล้ว จึงถือได้ว่ามหาวิทยาลัยได้มีการดำเนินการให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา
2. อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน
 - การพิจารณาว่าคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาของหลักสูตรนั้นหรือไม่ ให้พิจารณาการแบ่งสาขาวิชาตาม ISCED2013 ของ UNESCO
 - กรณีตำแหน่งทางวิชาการให้พิจารณาจากผลงานทางวิชาการและประสบการณ์การทำงานวิจัยด้วย
3. ภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษา
 - ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 10.1 ระบุไว้ว่า “อาจารย์ประจำ 1 คนให้เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนิสิตปริญญาโทและปริญญาเอกได้ไม่เกิน 5 คน หากหลักสูตรใดมีอาจารย์ประจำที่มีศักยภาพพร้อมที่จะดูแลนิสิตได้มากกว่า 5 คน ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถาบันอุดมศึกษานั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 10 คน” ในทางกฎหมาย สภาสถาบันอุดมศึกษาถือเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดของสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น หากสถาบันอุดมศึกษาเห็นว่าอาจารย์มีศักยภาพพร้อมที่จะดูแลนิสิตได้มากกว่า 5 คน ให้เสนอสภาสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นรายไป แต่ทั้งนี้อาจารย์ประจำ 1 คนจะดูแลนิสิตในฐานะที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักได้ไม่เกิน 10 คน และการขยายจำนวนนิสิตในกรณีนี้ใช้ได้เฉพาะกรณีวิทยานิพนธ์เท่านั้น ไม่นับรวมการค้นคว้าอิสระ
 - การนับภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้นับเฉพาะภาระงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยมีสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก 1 คน ต่อนิสิต 5 คน
 - การนับภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ กำหนดสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ 1 คน ต่อนักศึกษา 15 คน
 - การนับภาระงานของอาจารย์ให้นับเฉพาะนักศึกษาที่ลงทะเบียนรายวิชาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระรวมทั้งรักษาสถานภาพเท่านั้น

ส่วนที่ 2 การพัฒนาคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA ระดับหลักสูตร

เป็นเกณฑ์ที่เน้นผลการเรียนรู้ (Outcome-based) เกณฑ์นี้เป็นเกณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยในปลายปี ค.ศ. 2015 ทาง AUN ได้ออกเกณฑ์ชุดใหม่ version 3.0 [11] ซึ่งปรับจากเกณฑ์เดิมใน version 2.0 [10] จำนวน 15 เกณฑ์ เหลือ 11 เกณฑ์ โดยยังคงสาระสำคัญเดิมในการประกันคุณภาพหลักสูตรที่ใช้เพื่อการพัฒนา ทั้งนี้ เกณฑ์ AUN-QA เชื่อมโยงกับเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ดังแผนภาพ

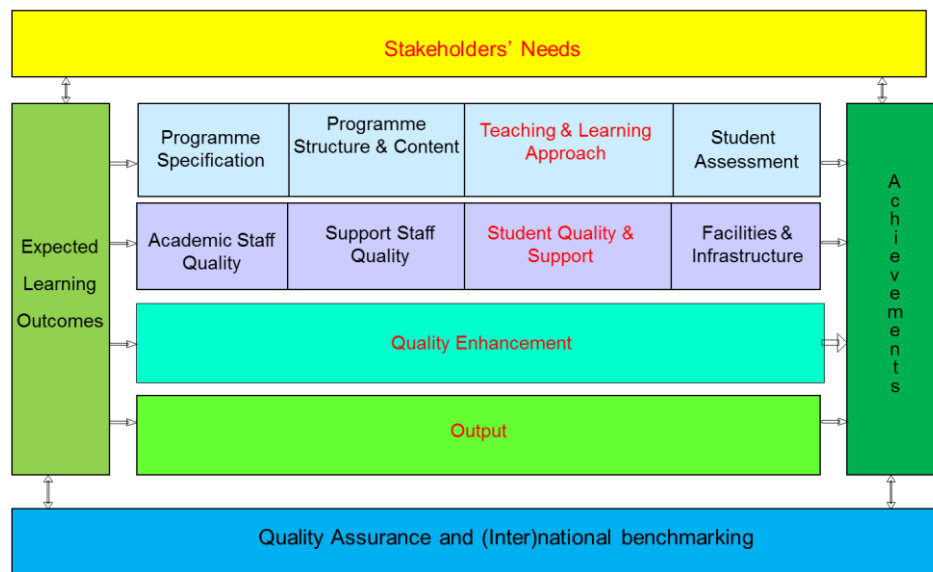
เกณฑ์ AUN-QA ระดับหลักสูตร เป็นเกณฑ์ที่เน้นผลการเรียนรู้คาดหวัง (Expected Learning Outcome หรือ ELO) ที่พัฒนาขึ้นจากความจำเป็น (Needs) ต่างๆ ของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ของหลักสูตรและข้อกำหนดมาตรฐานคุณภาพต่างๆ ทั้งในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ เช่น ข้อกำหนดมาตรฐานหลักสูตร/มาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา หรือ ข้อกำหนดจากสภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร ได้แก่

1. ผู้เรียน นิสิต นักศึกษา
2. คณาจารย์ นักวิจัย
3. บุคลากรสายสนับสนุน
4. ผู้บริหาร
5. บัณฑิต ศิษย์เก่า
6. ผู้ประกอบการ ผู้ว่าจ้างบัณฑิต

ในการประกันคุณภาพหลักสูตรตามแนวทาง AUN-QA ดำเนินการโดยนำ ELO ที่พัฒนาขึ้นมาเป็นเป้าหมายหลักของการดำเนินการในหลักสูตร โดยถ่ายทอด ELO ลงในการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้บัณฑิตที่จบจากหลักสูตรมี ELO หรือผลการเรียนรู้คาดหวังที่ได้กำหนดไว้ เกณฑ์จะกำหนดให้ถ่ายทอด ELO ลงในข้อกำหนดหลักสูตร (Program Specification) และโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร (Programme Structure and Content) รวมถึงใช้ ELO ในการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอน (Teaching and Learning Approach) และวิธีการวัดผล (Student Assessment) ที่สามารถวัดว่าผู้เรียนได้มี ELO ที่กำหนดหรือไม่ โดยรวม คือ เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาจากหลักสูตรมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ (Graduate Attributes) ตามผลการเรียนรู้คาดหวังรวมของหลักสูตร (Programme Outcomes) หรือคุณสมบัติของบัณฑิตที่จบการศึกษาจากหลักสูตร

การบริหารจัดการคณาจารย์ (Academic Staff) และบุคลากรสายสนับสนุน (Support Staff) นิสิต และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ต่างๆ ของหลักสูตร (Student Quality & Supports and Facilities & Infrastructur) ล้วนแล้วแต่เป็นการดำเนินการสำคัญที่ส่งผลถึงการประกันคุณภาพหลักสูตร และการพัฒนาให้คุณภาพของการดำเนินการในหลักสูตรดียิ่งขึ้น (Quality Enhancement) และตรวจสอบผลลัพธ์ (Output) ของหลักสูตร เป็นกระบวนการที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการประกันคุณภาพระดับหลักสูตร

โมเดลเกณฑ์การประกันคุณภาพระดับหลักสูตร AUN-QA version 3.0 [11]

ระดับการประเมินตามเกณฑ์ AUN-QA

เพื่อให้หลักสูตรรับรู้ถึงระดับคุณภาพของหลักสูตรในแต่ละเกณฑ์ และสามารถปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการในหลักสูตรได้อย่างต่อเนื่อง การประเมินหลักสูตรจะใช้เกณฑ์ 7 ระดับ ดังต่อไปนี้

เกณฑ์การประเมิน 7 ระดับของ AUN QA [11]

Rating	Description
1	Absolutely Inadequate The QA practice to fulfil the criterion is not implemented. There are no plans, documents, evidences or results available. Immediate improvement must be made.
2	Inadequate and Improvement is Necessary The QA practice to fulfil the criterion is still at its planning stage or is inadequate where improvement is necessary. There is little document or evidence available. Performance of the QA practice shows little or poor results.
3	Inadequate but Minor Improvement Will Make It Adequate The QA practice to fulfil the criterion is defined and implemented but minor improvement is needed to fully meet them. Documents are available but no clear evidence to support that they have been fully used. Performance of the QA practice shows inconsistent or some results.
4	Adequate as Expected The QA practice to fulfil the criterion is adequate and evidences support that it has been fully implemented. Performance of the QA practice shows consistent results as expected.
5	Better Than Adequate The QA practice to fulfil the criterion is better than adequate. Evidences support that it has been efficiently implemented. Performance of the QA practice shows good results and positive improvement trend.
6	Example of Best Practices The QA practice to fulfil the criterion is considered to be example of best practices in the field. Evidences support that it has been effectively implemented. Performance of QA practice shows very good results and positive improvement trend.
7	Excellent (Example of World-class or Leading Practices) The QA practice to fulfil the criterion is considered to be excellent or example of world-class practices in the field. Evidences support that it has been innovatively implemented. Performance of the QA practice shows excellent results and outstanding improvement trends.

เกณฑ์การประเมิน 7 ระดับ		
คะแนน	ความหมาย	คุณภาพและระดับความต้องการในการพัฒนา
1	ไม่ปรากฏการดำเนินการ (ไม่มีเอกสาร ไม่มีแผน หรือไม่มีหลักฐาน)	คุณภาพไม่เพียงพออย่างชัดเจน ต้องปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาโดยเร่งด่วน
2	มีการวางแผนแต่ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการ	คุณภาพไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไข หรือ พัฒนา
3	มีเอกสารแต่ไม่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติ หรือมีการดำเนินการแต่ยังไม่ครบถ้วน	คุณภาพไม่เพียงพอ แต่การปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาเพียงเล็กน้อยสามารถทำให้มีคุณภาพเพียงพอได้
4	มีเอกสารและหลักฐานการดำเนินการตามเกณฑ์	มีคุณภาพของการดำเนินการของหลักสูตรตามเกณฑ์
5	มีเอกสารและหลักฐานชัดเจนที่แสดงถึงการดำเนินการตามเกณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ	มีผลลัพธ์การดำเนินการที่ดีและมีแนวโน้มผลการดำเนินการในเชิงบวก
6	ตัวอย่างของแนวปฏิบัติที่ดี	ตัวอย่างของแนวปฏิบัติที่ดี
7	ดีเยี่ยม เป็นแนวปฏิบัติในระดับโลก หรือแนวปฏิบัติชั้นนำ	ดีเยี่ยม เป็นแนวปฏิบัติในระดับโลก หรือแนวปฏิบัติชั้นนำ มีการดำเนินการตามเกณฑ์อย่างมีนวัตกรรม

ทั้งนี้สามารถใช้ระดับคะแนน ในการประเมินกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ดำเนินการเพื่อปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตร หรือ ในการประเมินสิ่งที่ดำเนินการเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ (quality and improvement activities)

การประเมินระดับคะแนนของเกณฑ์ AUN-QA แต่ละเกณฑ์ ซึ่งแต่ละเกณฑ์มีเกณฑ์ย่อยหรือ check list หลายข้อ จะไม่สรุปคะแนนของแต่ละเกณฑ์โดยการเฉลี่ยระดับคะแนนของเกณฑ์ย่อยของแต่ละเกณฑ์ เช่น คะแนนของ AUN.1 Expected Learning Outcomes ที่มีเกณฑ์ย่อยจำนวน 3 ข้อย่อย จะไม่มีการนำคะแนนของ Check list แต่ละข้อมาเฉลี่ยเพื่อใช้เป็นคะแนนของ AUN.1 แต่จะเป็นการประเมินระดับคะแนนภาพรวมของเกณฑ์ AUN ในแต่ละเกณฑ์ (AUN Criteion) โดยใช้เกณฑ์ย่อยเป็นเครื่องมือเพื่อความสะดวกในการประเมินและใช้การประเมินภาพรวมของแต่ละเกณฑ์เท่านั้น

การใช้เกณฑ์ตาม AUN-QA “Guide to AUN-QA Assessment at Programme Level Version 3.0” ซึ่งเป็นเล่มใหม่ สามารถ download ผ่านช่องทาง internet

ASEAN UNIVERSITY NETWORK QUALITY ASSURANCE

GUIDE TO AUN-QA ASSESSMENT
AT PROGRAMME LEVEL
VERSION 3.0

ASEAN
University
Network

Guide to AUN-QA Assessment at Programme Level

Version 3.0

Guide to AUN-QA Assessment at Programme Level is published by:

ASEAN University Network (AUN)
17th Floor, Jamjuree 10 Building
Chulalongkorn University
Phayathai Road, Bangkok
10330 Thailand

© ASEAN University Network

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording and/or otherwise without the prior written permission of the Executive Director, ASEAN University Network.

Version No. 3.0
Date of Publication: October 2015

Contents

<u>Section</u>	<u>Page</u>
Acknowledgements	3
Foreword	4
Preface	5
1. Introduction to AUN-QA Models	6
1.1 Quality Assurance (QA) in Higher Education	6
1.2 AUN-QA Models	6
2. AUN-QA Model for Programme Level	13
2.1 Expected Learning Outcomes	16
2.2 Programme Specification	17
2.3 Programme Structure and Content	20
2.4 Teaching and Learning Approach	22
2.5 Student Assessment	25
2.6 Academic Staff Quality	28
2.7 Support Staff Quality	34
2.8 Student Quality and Support	36
2.9 Facilities and Infrastructure	39
2.10 Quality Enhancement	41
2.11 Output	44
3. Quality Assessment	47
3.1 Introduction to Quality Assessment	47
3.2 Function and Principles of Quality Assessment	47
3.3 Preparation of Self-Assessment Report (SAR)	48
3.4 Self-Assessment Report (SAR)	50
3.5 Preparation of Quality Assessment	51
3.6 Quality Assessment Process	54
4. Appendices	67
Appendix A – Checklist for AUN-QA Assessment at Programme Level	
Appendix B – AUN-QA Assessment Planning for Programme Level Template	
Appendix C – Sample of AUN-QA Assessment Planning	
Appendix D – AUN-QA Assessment Report for Programme Level Template	
Appendix E – Sample of AUN-QA Assessment Report	
Appendix F – AUN-QA Assessment Feedback Report	

Acknowledgements

The guidebook is prepared and edited by Mr. Johnson Ong Chee Bin, AUN-QA Expert with inputs from the members of AUN-QA Council and documentation review team as listed below.

- Assoc. Prof. Dr. Nantana Gajasen, Executive Director, ASEAN University Network (Chairperson)
- Dr. Choltis Dhirathiti, Deputy Executive Director, ASEAN University Network
- Assoc. Prof. Dr. Titi Savitri Prihatiningsih, MA, MMedEd, PhD, Universitas Gadjah Mada, Indonesia
- Prof. Dr. Wan Ahmad Kamil Mahmood, Universiti Sains Malaysia, Malaysia
- Prof. Dr. Shahrir Abdullah, Universiti Kebangsaan Malaysia, Malaysia
- Prof. Dr. Riza Atiq Abdullah bin O.K. Rahmat, Universiti Kebangsaan Malaysia, Malaysia
- Dr. Wyona C. Patalinghug, De La Salle University, Philippines
- Prof. Arnulfo P. Azcarraga, De La Salle University, Philippines
- Prof. Dr. Marilou G. Nicolas, University of the Philippines, Philippines
- Assoc. Prof. Dr. Tan Kay Chuan, National University of Singapore, Singapore
- Assoc. Prof. Dr. Damrong Thawesaengskulthai, Chulalongkorn University, Thailand
- Assoc. Prof. Dr. Parames Chutima, Chulalongkorn University, Thailand
- Dr. Chailerd Pichitpornchai, Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand
- Assoc. Prof. Chavalit Wongse-ek, Mahidol University, Thailand
- Assoc. Prof. Dr. Nguyen Quy Thanh, Vietnam National University-Hanoi, Viet Nam.

Foreword

AUN-QA Network is established as the ASEAN quality assurance network in higher education with the responsibility to promote quality assurance in higher education institutions, raise the quality of higher education, and collaborate with both regional and international bodies for the benefit of the ASEAN community.

Since the inception of the AUN-QA assessment at the programme level in 2007, more than 160 study programmes have been assessed by AUN-QA Network and AUN-QA members and associate members have benefited from the assessment.

In rising to the challenges of the ASEAN community, AUN-QA Network has to be bold and forward looking in advocating a harmonised framework for quality assurance in higher education within and outside ASEAN. To this end, AUN-QA Network has to ensure that its quality assurance framework and documentation remain relevant and current. This third version of the guidebook is the fruit of the documentation review by a team of experts from AUN-QA Network.

Lastly, I would like to acknowledge and express my sincere gratitude to Mr. Johnson Ong Chee Bin, AUN-QA Expert, for editing the guidebook, and to the members of the AUN-QA Council and the documentation review team for their contributions to the revision of the manual.

Assoc. Prof. Nantana Gajasen, Ph.D.
Executive Director
ASEAN University Network

Preface

This guidebook is the third version of the **Guide to AUN-QA Assessment at Programme Level**. It documents the revised criteria and the process of AUN-QA assessment at programme level and provides associated resources including templates and samples in the appendices.

The guidebook is divided into four main sections:

- 1. Introduction to AUN-QA Models.** This section gives an overview of the AUN-QA models.
- 2. AUN-QA Model for Programme Level.** This section describes the AUN-QA model and associated criteria for programme level.
- 3. Quality Assessment.** This section provides a step-by-step guide for conducting the AUN-QA assessment at programme level.
- 4. Appendices.** This section contains the additional resources including checklist, templates and sample reports.

1. Introduction to AUN-QA Models

1.1 Quality Assurance (QA) in Higher Education

Quality in higher education is not a simple one-dimensional notion about academic quality. In view of the varied needs and expectations of stakeholders, quality in higher education can be said to be a multi-dimensional concept.

The World Declaration on Higher Education for the Twenty First Century: Vision and Action (October 1998), Article 11, Qualitative Evaluation considers quality in higher education as "a multi-dimensional concept, which should embrace all its functions, and activities; teaching and academic programmes, research and scholarship, staffing, students, buildings, facilities, equipment, services to the community and the academic environment. Internal self-evaluation and external review, conducted openly by independent specialists, if possible with international expertise, are vital for enhancing quality."

To develop, implement, sustain and improve the level of quality in higher education, an institution needs to install a quality assurance system. The Regional Report of Asia and the Pacific (UNESCO, 2003b) defines quality assurance in higher education as "systematic management and assessment procedures to monitor performance of higher education institutions".

1.2 AUN-QA Models

ASEAN University Network (AUN) recognises the importance of quality in higher education, and the need to develop a holistic quality assurance system to raise academic standards and enhance education, research and service among its member universities. In 1998, it mooted the AUN-QA Network which led to the development of AUN-QA models. Since then, the network has been promoting, developing, and implementing quality assurance practices based on an empirical approach where quality assurance practices are tested, evaluated, improved and shared. The evolution of AUN-QA Network and its development in quality assurance are depicted in Figure 1.1.

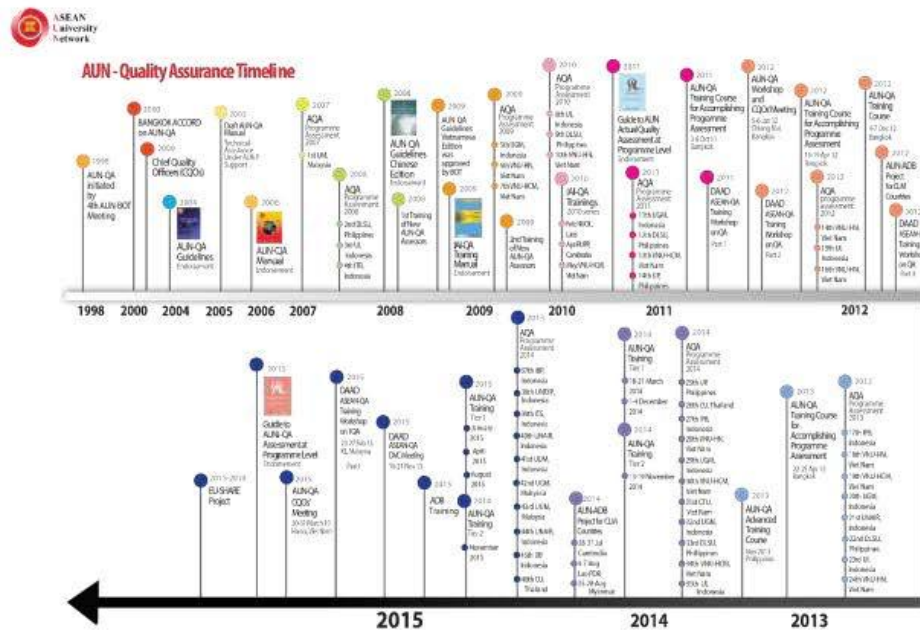

Figure 1.1 – Evolution of AUN-QA Network

The AUN-QA Models for higher education comprise strategic, systemic and tactical dimensions (see Figure 1.2) and are subjected to both internal and external QA assessment.

Figure 1.2 – AUN-QA Models for Higher Education

Internal QA ensures that an institution, system or programme has policies and mechanisms in place to make sure that it is meeting its own objectives and standards.

External QA is performed by an organisation or individuals outside the institution. The assessors evaluate the operation of the institution, system or programme in order to determine whether it meets the agreed upon or predetermined standards.

The AUN-QA models are applicable to the diverse universities in ASEAN which are also aligned to both regional and international quality assurance frameworks.

1.2.1 AUN-QA Model for Institutional Level

The strategic QA at institutional level encompasses 11 criteria as illustrated in Figure 1.3.

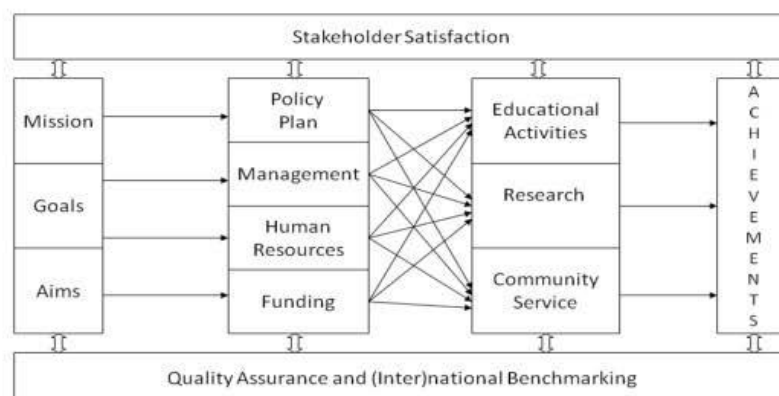

Figure 1.3 – AUN-QA Model for Institutional Level

Strategic QA at institutional level starts with the needs of the stakeholders which are translated into the university's vision, mission, goals and aims or objectives. This means that quality assurance and quality assessment will always start with the mission and goals (Column 1) and end with the achievements (column 4) to satisfy stakeholders' needs.

The second column shows how the university is planning to achieve the goals:

- translation of the goals into a policy document and policy strategy;
- management structure and management style of the university;
- human resource management: input of staff to achieve the goals; and
- funding to achieve the intended goals

The third column shows the core activities of a university:

- educational activities of teaching and learning
- research activities
- contribution to society and to the support and development of the community.

For continuous improvement, institutions should implement an effective QA system and benchmark their practices to achieve educational excellence.

1.2.2 AUN-QA Model for Internal Quality Assurance (IQA) System

The AUN-QA model for an IQA system (see Figure 1.4) consists of the following areas:

- internal quality assurance framework;
- monitoring instruments;
- evaluation instruments;
- special QA-processes to safeguard specific activities;
- specific QA-instruments; and
- follow-up activities for making improvements

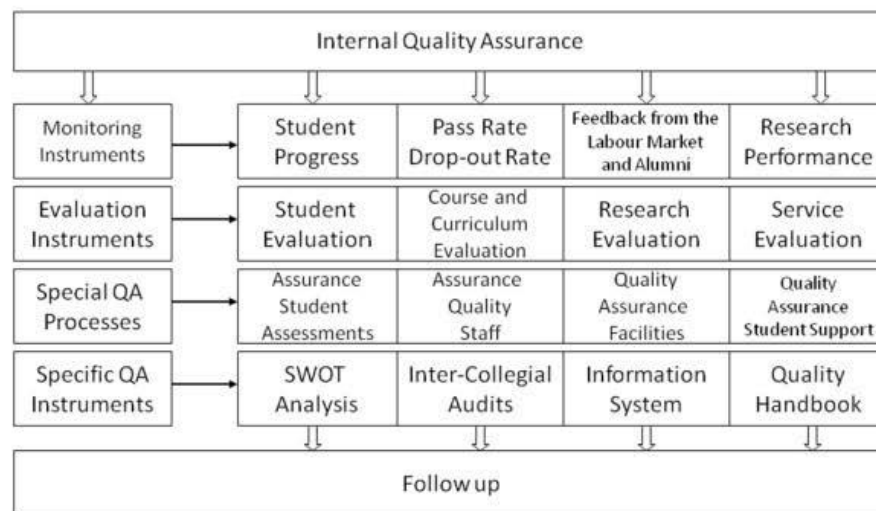

Figure 1.4 – AUN-QA Model for IQA System

An IQA system is the totality of systems, resources and information devoted to setting up, maintaining and improving the quality and standards of teaching, student learning experience, research, and service to the community. It is a system where the QA mechanisms are working to maintain and enhance the level of quality in higher education.

1.2.3 AUN-QA Model for Programme Level

The AUN-QA Model for programme level focuses on quality of educational activities with regard to the following dimensions:

- quality of input
- quality of process
- quality of output

The progression of the AUN-QA model for programme level from the first to the third version is documented in Figures 1.5, 1.6 and 1.7.

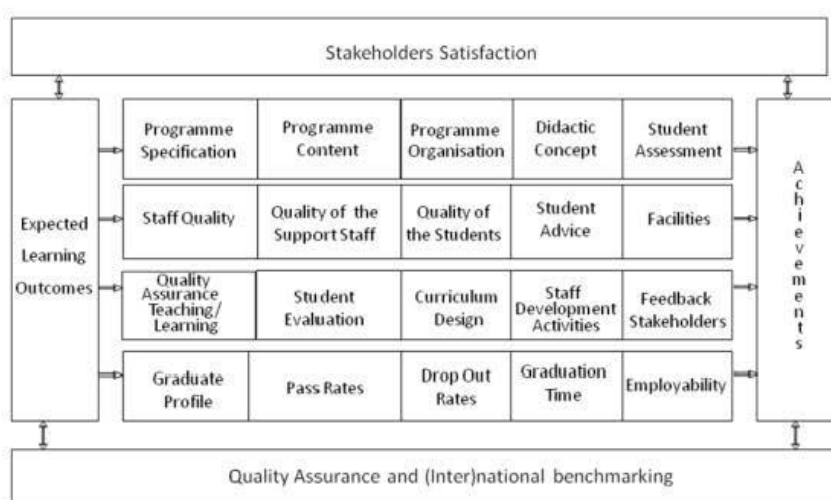

Figure 1.5 – AUN-QA Model for Programme Level (1st Version)

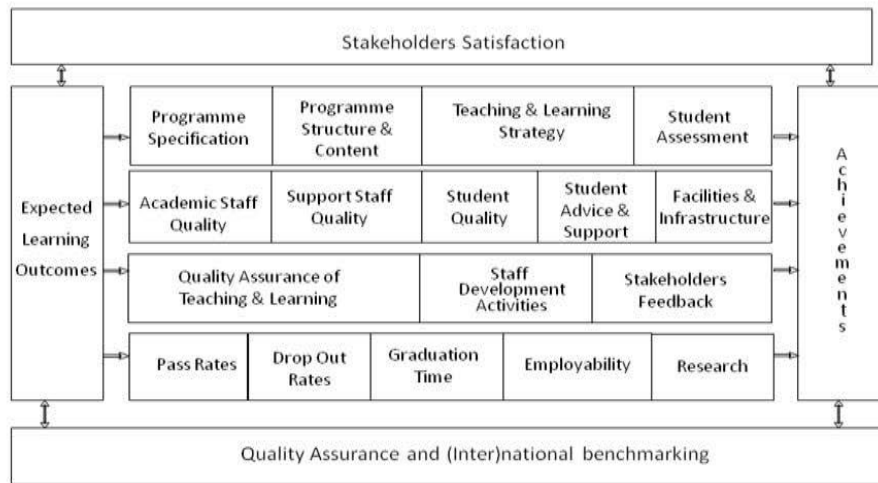

Figure 1.6 – AUN-QA Model for Programme Level (2nd Version)

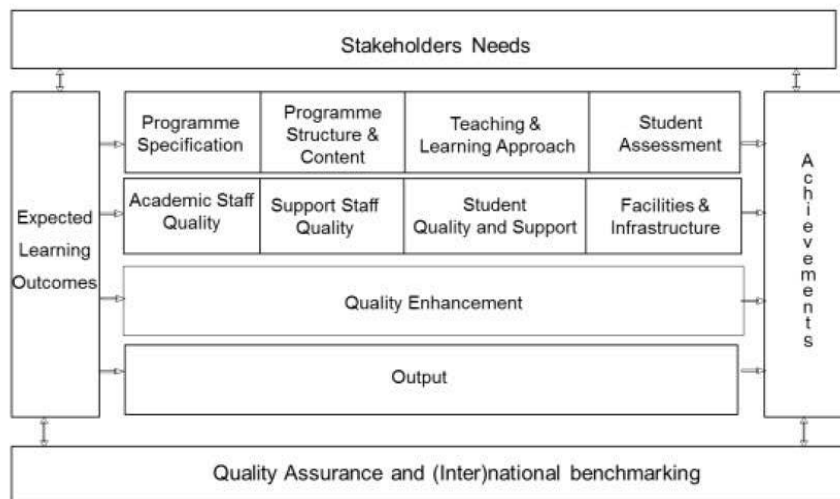

Figure 1.7 – AUN-QA Model for Programme Level (3rd Version)

The changes to AUN-QA criteria at programme level for 1st version, 2nd version and 3rd version are tabulated in Figure 1.8.

1st Version	2nd Version	3rd Version
1. Goals and Objectives; Expected Learning Outcomes	1. Expected Learning Outcomes	1. Expected Learning Outcomes
2. Programme Specification	2. Programme Specification	2. Programme Specification
3. Programme Content	3. Programme Structure and Content	3. Programme Structure and Content
4. Programme Organisation		
5. Didactic Concept and Teaching/ Learning Strategy	4. Teaching and Learning Strategy	4. Teaching and Learning Approach
6. Student Assessment	5. Student Assessment	5. Student Assessment
7. Staff Quality	6. Academic Staff Quality	6. Academic Staff Quality
8. Quality of Support Staff	7. Support Staff Quality	7. Support Staff Quality
9. Student Quality	8. Student Quality	8. Student Quality and Support
10. Student Advice and Support	9. Student Advice and Support	
11. Facilities and Infrastructure	10. Facilities and Infrastructure	9. Facilities and Infrastructure
12. Quality Assurance of Teaching/Learning Process	11. Quality Assurance of Teaching and Learning Process	10. Quality Enhancement
13. Student Evaluation		
14. Curriculum Design		
15. Staff Development Activities	12. Staff Development Activities	6. Academic Staff Quality 7. Support Staff Quality
16. Feedback Stakeholders	13. Stakeholders Feedback	10. Quality Enhancement
17. Output	14. Output	11. Output
18. Stakeholders Satisfaction	15. Stakeholders Satisfaction	

Figure 1.8 – Changes to AUN-QA Criteria at Programme Level

2. AUN-QA Model for Programme Level

The 3rd version of the AUN-QA model for programme level (see Figure 2.1) starts with stakeholders needs. These needs are formulated into the expected learning outcomes which drive the programme (1st Column). There are four rows in the middle of the model and the first row addresses the question of how the expected learning outcomes are translated into the programme; and how they can be achieved via teaching and learning approach and student assessment.

The second row considers the "input" into the process including academic and support staff, student quality and support; and facilities and infrastructure.

The third row addresses the quality enhancement of the programme covering curriculum design and development, teaching and learning, student assessment, quality of support services and facilities, and stakeholders' feedback.

The fourth row focuses on the output of the programme including pass rates and dropout rates, the average time to graduate, employability of the graduates, research activities and stakeholders' satisfaction.

The final column addresses the achievements of the expected learning outcomes and the programme.

The model ends with the fulfilment of stakeholders' needs and the continuous improvement of the quality assurance system and benchmarking to seek best practices.

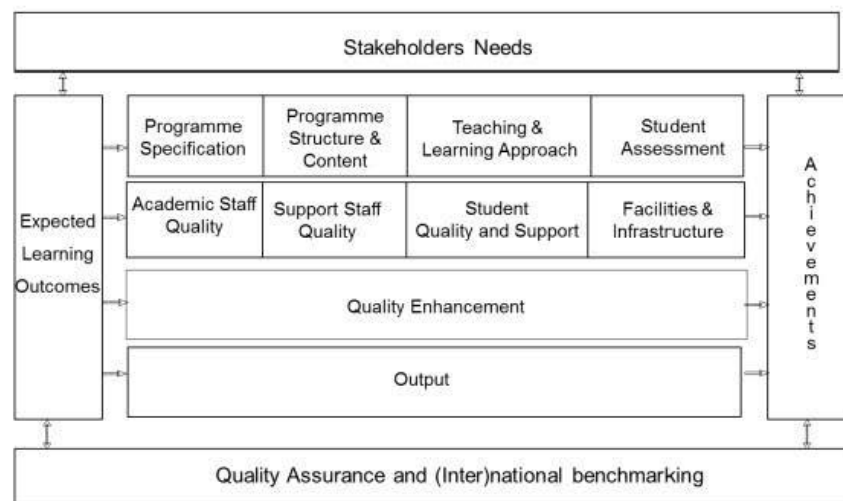

Figure 2.1 – AUN-QA Model for Programme Level (3rd Version)

The 3rd version of the AUN-QA model for programme level encompasses the following 11 criteria:

1. Expected Learning Outcomes
2. Programme Specification
3. Programme Structure and Content
4. Teaching and Learning Approach
5. Student Assessment
6. Academic Staff Quality
7. Support Staff Quality
8. Student Quality and Support
9. Facilities and Infrastructure
10. Quality Enhancement
11. Output

The requirements of each AUN-QA criterion are given in a box. To facilitate implementation and assessment of each criterion, the list of statements of each criterion is translated into sub-criterion listed in the checklist. The number in brackets [] in the sub-criterion indicates the corresponding statement(s) in the box. Explanation of key concepts in the criterion is given, where applicable. Diagnostic questions and sources of evidence are listed to help practitioners to discover their QA practices. The complete checklist for AUN-QA Assessment at programme level is documented in Appendix A.

The relationship of the 11 AUN-QA criteria is tabulated in Figure 2.2 below.

AUN-QA Criterion	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	1.1 1.2 1.3	2.1 2.2	3.1 3.2	4.2 4.3	5.1 5.3	6.4				10.1 10.3	11.5
2	1.1 1.2	2.1 2.2 2.3	3.1 3.2 3.3	4.2	5.1 5.2 5.3	6.4		8.4			11.5
3	1.1 1.2	2.1 2.2 2.3	3.1 3.2 3.3	4.2 4.3	5.1 5.2 5.3	6.4				10.2 10.3	11.5
4	1.1 1.2	2.1 2.2	3.1 3.2	4.1 4.2 4.3	5.1	6.4		8.5	9.1 9.2 9.3 9.4	10.3	11.5
5	1.1 1.2	2.1 2.2 2.3	3.1 3.2	4.1 4.2	5.1 5.2 5.3 5.4 5.5	6.4		8.3 8.4 8.5		10.3	11.5
6	1.1 1.2 1.3	2.3	3.1 3.2 3.3	4.1 4.2 4.3	5.1 5.2 5.3 5.4	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5 6.6 6.7		8.3 8.4	9.1 9.2 9.3 9.4	10.1 10.3 10.4 10.6	11.4 11.5
7							7.1 7.2 7.3 7.4 7.5	8.5	9.1 9.2 9.3 9.4 9.5	10.1 10.5 10.6	11.5
8		2.3		4.1 4.2 4.3	5.2 5.3 5.4 5.5	6.4	7.3 7.5	8.1 8.2 8.3 8.4 8.5	9.1 9.2 9.3 9.4 9.5	10.1 10.3 10.4 10.5 10.6	11.4 11.6
9				4.2 4.3		6.7	7.1 7.2 7.3 7.4 7.5	8.5	9.1 9.2 9.3 9.4 9.5	10.5 10.6	11.4 11.5
10	1.3		3.1 3.2 3.3	4.1 4.2 4.3	5.1 5.2 5.3 5.4 5.5	6.7	7.3	8.3 8.4 8.5	9.1 9.2 9.3 9.4 9.5	10.1 10.2 10.3 10.4 10.5 10.6	11.5
11	1.3	2.3	3.3	4.2 4.3	5.2 5.4 5.5	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5 6.6	7.2 7.3 7.4 7.5	8.3 8.4 8.5	9.1 9.2 9.3 9.4 9.5	10.5 10.6	11.1 11.2 11.3 11.4 11.5

Figure 2.2 - Relationship of AUN-QA Criteria

2.1 Expected Learning Outcomes

AUN-QA Criterion 1

1. *The formulation of the expected learning outcomes takes into account and reflects the vision and mission of the institution. The vision and mission are explicit and known to staff and students.*
2. *The programme shows the expected learning outcomes of the graduate. Each course and lesson should clearly be designed to achieve its expected learning outcomes which should be aligned to the programme expected learning outcomes.*
3. *The programme is designed to cover both subject specific outcomes that relate to the knowledge and skills of the subject discipline; and generic (sometimes called transferable skills) outcomes that relate to any and all disciplines e.g. written and oral communication, problem-solving, information technology, teambuilding skills, etc.*
4. *The programme has clearly formulated the expected learning outcomes which reflect the relevant demands and needs of the stakeholders.*

AUN-QA Criterion 1 – Checklist

1	Expected Learning Outcomes	1	2	3	4	5	6	7
1.1	The expected learning outcomes have been clearly formulated and aligned with the vision and mission of the university [1,2]							
1.2	The expected learning outcomes cover both subject specific and generic (i.e. transferable) learning outcomes [3]							
1.3	The expected learning outcomes clearly reflect the requirements of the stakeholders [4]							
	Overall opinion							

Explanation

Outcomes-based education (OBE) can be described as a way in which curriculum is defined, organised and directed based on all the things that learners would learn and demonstrate successfully when they complete the study programme. The focus of OBE is on the results of learning, where the knowledge, skills and attitudes including habits of mind, the learners are expected to learn are clearly identified and expressed as expected learning outcomes.

The expected learning outcomes, which are formulated from the needs of the stakeholders, form the starting point of the programme design. Learning outcomes are concerned with the achievements of the learner rather than the intentions of the teacher, which are often written as aims, goals or objectives of the programme.

Learning outcomes should be written in a way where learning is translated into observable and measurable results which can be demonstrated and assessed.

Diagnostic Questions

- What is the purpose of the study programme?
- What are the expected learning outcomes?
- How are the expected learning outcomes formulated?
- Do the learning outcomes reflect the vision and mission of the university, faculty or department?
- Does the labour market set any specific requirements for graduates to meet?
- To what extent is the content of the programme tuned to the labour market?
- Is there a well-defined job profile?
- How are the learning outcomes made known to staff and students?
- Are the learning outcomes measurable and achievable? How?
- To what extent have the learning outcomes been achieved?
- Are learning outcomes being reviewed periodically?
- How are the learning outcomes translated into concrete requirements of the graduate (i.e. knowledge, skills and attitudes including habits of mind)?

Sources of Evidence

- Programme and course specifications
- Course brochure and prospectus or bulletin
- Skills matrix
- Stakeholders' input
- University and faculty websites
- Curriculum review minutes and documents
- Accreditation and benchmarking reports

2.2 Programme Specification

AUN-QA Criterion 2

1. *The Institution is recommended to publish and communicate the programme and course specifications for each programme it offers, and give detailed information about the programme to help stakeholders make an informed choice about the programme.*
2. *Programme specification including course specifications describes the expected learning outcomes in terms of knowledge, skills and attitudes. They help students to understand the teaching and learning methods that enable the outcome to be achieved; the assessment methods that enable achievement to be demonstrated; and the relationship of the programme and its study elements.*

AUN-QA Criterion 2 – Checklist

2	Programme Specification	1	2	3	4	5	6	7
2.1	The information in the programme specification is comprehensive and up-to-date [1, 2]							
2.2	The information in the course specification is comprehensive and up-to-date [1, 2]							
2.3	The programme and course specifications are communicated and made available to the stakeholders [1, 2]							
	Overall opinion							

Explanation

Programme specification is a set of documents that describes the study programme offered by the university. The programme specification usually encompasses the following items:

- a summary of programme aims and intended outcomes;
- an outline of the course structure;
- a matrix showing how the programme learning outcomes are achieved through the courses; and
- a set of course specifications

The programme specification serves:

- as a source of information for students and potential students seeking to understand a programme;
- as a source of information for employers, particularly on the knowledge and transferable skills developed by the programme;
- professional and statutory regulatory bodies that accredit higher education programmes which can lead to entry into a profession or other regulated occupations. Programme specification should identify those aspects of the programme that are designed to meet the requirements of the relevant bodies;
- institutional and teaching teams to promote discussion and reflection on new and existing programmes and to ensure that there is common understanding on the expected learning outcomes of the programme. Programme specification should enable institutions to satisfy themselves that the designers of the programme are clear about their expected learning outcomes and that these outcomes can be achieved and demonstrated. Programme specification can serve as a reference point for internal review and monitoring of a programme's performance;
- as a source of information for academic reviewers and external examiners who need to understand the aim and intended outcomes of a programme; and
- as a basis for gaining feedback from students or recent graduates on the extent to which they perceived the opportunities for learning to be successful in promoting the intended outcomes.

The information to be included in the programme specification is listed below.

- Awarding body/institution
- Teaching institution (if different)
- Details of the accreditation by a professional or statutory body
- Name of the final award
- Programme title
- Expected Learning outcomes of the programme
- Admission criteria or requirements to the programme
- Relevant subject benchmark statements and other external and internal reference points used to provide information on programme outcomes
- Programme structure and requirements including levels, courses, credits, etc.
- Date on which the programme specification was written or revised

The information to be included in the course specification is listed below.

- Course title
- Course requirements such as pre-requisite to register for the course, credits, etc.
- Expected learning outcomes of the course in terms of knowledge, skills and attitudes
- Teaching, learning and assessment methods to enable outcomes to be achieved and demonstrated
- Course description and outline or syllabus
- Details of student assessment
- Date on which the course specification was written or revised.

Diagnostic Questions

- Are the expected learning outcomes translated into the programme and its courses?
- What information is documented in the programme and course specifications?
- Is the course specification standardised across the programme?
- Is the programme specification published and made available or known to stakeholders?
- What is the process for reviewing the programme and course specifications?

Sources of Evidence

- Programme and course specifications
- Course brochure and prospectus or bulletin
- Skills matrix
- Stakeholders' input
- University and faculty websites
- Curriculum review minutes and documents
- Accreditation and benchmarking reports

2.3. Programme Structure and Content

AUN-QA Criterion 3

1. *The curriculum, teaching and learning methods and student assessment are constructively aligned to achieve the expected learning outcomes.*
2. *The curriculum is designed to meet the expected learning outcomes where the contribution made by each course in achieving the programme's expected learning outcomes is clear.*
3. *The curriculum is designed so that the subject matter is logically structured, sequenced, and integrated.*
4. *The curriculum structure shows clearly the relationship and progression of basic courses, the intermediate courses, and the specialised courses.*
5. *The curriculum is structured so that it is flexible enough to allow students to pursue an area of specialisation and incorporate more recent changes and developments in the field.*
6. *The curriculum is reviewed periodically to ensure that it remains relevant and up-to-date.*

AUN-QA Criterion 3 – Checklist

3	Programme Structure and Content	1	2	3	4	5	6	7
3.1	The curriculum is designed based on constructive alignment with the expected learning outcomes [1]							
3.2	The contribution made by each course to achieve the expected learning outcomes is clear [2]							
3.3	The curriculum is logically structured, sequenced, integrated and up-to-date [3, 4, 5, 6]							
	Overall opinion							

Explanation

The curriculum should be designed so that the teaching and learning methods and student assessment support the achievement of the expected learning outcomes. Biggs (2003) refers to this process as “constructive alignment”. “Constructive” refers to the concept that students construct meaning through relevant learning activities; and “alignment” refers to the situation when teaching and learning activities and student assessment are aligned to achieve the expected learning outcomes. Constructive alignment of any course involves:

- defining expected learning outcomes that are measurable;
- selecting teaching and learning methods that are likely to ensure that the expected learning outcomes are achieved; and
- assessing how well the students have achieved the expected learning outcomes as intended.

Diagnostic Questions

- Do the contents of the programme reflect the expected learning outcomes?
- How are the courses in the programme structured so that there is coherence and a seamless relationship of the basic and specialised courses such that the curriculum can be viewed as a whole?
- Has a proper balance been struck between specific and general courses?
- How is the content of the programme kept up-to-date?
- Why was this programme structure chosen?
- Has the educational programme been changed structurally over recent years? If so, why?
- Does the programme promote diversity, student mobility and/or cross-border education?
- Is the relation between basic courses, intermediate courses and specialised courses in the compulsory section and the optional section logical?
- What is the duration of the programme?
- What is the duration and sequence of each course? Is it logical?
- What benchmarks are used in designing the programme and its courses?
- How are teaching and learning methods and student assessment selected to align with the expected learning outcomes?

Sources of Evidence

- Programme and course specifications
- Brochure, prospectus or bulletin
- Curriculum map
- Skills matrix
- Stakeholders' input and feedback
- University and faculty websites
- Curriculum review minutes and documents
- Accreditation and benchmarking reports

2.4. Teaching and Learning Approach

AUN-QA Criterion 4

1. *The teaching and learning approach is often dictated by the educational philosophy of the university. Educational philosophy can be defined as a set of related beliefs that influences what and how students should be taught. It defines the purpose of education, the roles of teachers and students, and what should be taught and by what methods.*
2. *Quality learning is understood as involving the active construction of meaning by the student, and not just something that is imparted by the teacher. It is a deep approach of learning that seeks to make meaning and achieve understanding.*
3. *Quality learning is also largely dependent on the approach that the learner takes when learning. This in turn is dependent on the concepts that the learner holds of learning, what he or she knows about his or her own learning, and the strategies she or he chooses to use.*
4. *Quality learning embraces the principles of learning. Students learn best in a relaxed, supportive, and cooperative learning environment.*
5. *In promoting responsibility in learning, teachers should:*
 - a. *create a teaching-learning environment that enables individuals to participate responsibly in the learning process; and*
 - b. *provide curricula that are flexible and enable learners to make meaningful choices in terms of subject content, programme routes, approaches to assessment and modes and duration of study.*
6. *The teaching and learning approach should promote learning, learning how to learn and instil in students a commitment of lifelong learning (e.g. commitment to critical inquiry, information-processing skills, a willingness to experiment with new ideas and practices, etc.).*

AUN-QA Criterion 4 – Checklist

4	Teaching and Learning Approach	1	2	3	4	5	6	7
4.1	The educational philosophy is well articulated and communicated to all stakeholders [1]							
4.2	Teaching and learning activities are constructively aligned to the achievement of the expected learning outcomes [2, 3, 4, 5]							
4.3	Teaching and learning activities enhance life-long learning [6]							
	Overall opinion							

Explanation

In line with the overarching purpose of higher education in fostering holistic education of students, quality learning results in students acquiring the following skills:

- *The ability to discover knowledge for oneself.* Learners have research skills and the ability to analyse and synthesise the material they gather. Learners understand various learning strategies and can choose the most appropriate for the task at hand.
- *The ability to retain knowledge long term.* An approach to learning that emphasizes construction of meanings rather than memorising facts for greater retention.
- *The ability to perceive relations between old knowledge and new.* Quality learning is always trying to bring information from various resources together.
- *The ability to create new knowledge.* Quality learners discover what others have learnt and documented, perceiving the relations between that knowledge and their own experiences and previous learning to develop new insights.
- *The ability to apply one's knowledge to solve problems.*
- *The ability to communicate one's knowledge to others.* Quality learners form and substantiate independent thought and action in a coherent and articulated fashion.
- *An eagerness to know more.* Quality learners are lifelong learners.

Conditions necessary for quality learning are:

- Quality learning occurs when learners are ready – in cognitive and emotional terms – to meet the demands of the learning task
- Quality learning occurs when learners have a reason for learning
- Quality learning occurs when learners explicitly relate previous knowledge to new
- Quality learning occurs when learners are active in the learning process
- Quality learning occurs when the learning environment offers adequate support for learners.

There is no single teaching and learning method that is valid for all situations. Thought must be given to the teaching and learning approach behind the curriculum.

Diagnostic Questions

- Is there an explicit educational philosophy shared by all staff members?
- Is diversity of learning environment promoted including exchange programme?
- Is teaching provided by other departments satisfactory?
- Are the teaching and learning methods used aligned with the expected learning outcomes?
- How is technology used in teaching and learning?
- How is the teaching and learning approach evaluated? Do the chosen methods fit into the learning outcomes of the courses? Is there sufficient variety in the methods?
- Are there any circumstances that prevent these desired teaching and learning methods from being used (number of students, infrastructure, teaching skills, etc.)?

If research is a core activity for the university:

- When do students come into contact with research for the first time?
- How is the interrelationship between education and research expressed in the programme?
- How are research findings applied in the programme?

If practical training and/or community service is a specific aspect of the teaching and learning approach:

- Is practical training a compulsory or optional part of the programme?
- How many credits are allocated to these activities?
- Is the level of the practical training and/or community service satisfactory?
- What benefits do communities gain from the service provided by the programme?
- What benefits do employers and students gain from the practical training?
- Are there any bottlenecks in the practical training? If so, what causes them?
- How are students being coached?
- How is the assessment done?

Sources of Evidence

- Educational philosophy
- Evidence of action learning such as project, practical training, assignment, industrial attachment, etc.
- Student feedback
- Online learning portal
- Programme and course specifications
- Internship reports
- Community involvement
- Memorandum of Understanding (MOU)

2.5 Student Assessment

AUN-QA Criterion 5

<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Assessment covers:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>New student admission</i> • <i>Continuous assessment during the course of study</i> • <i>Final/exit test before graduation</i> 2. <i>In fostering constructive alignment, a variety of assessment methods should be adopted and be congruent with the expected learning outcomes. They should measure the achievement of all the expected learning outcomes of the programme and its courses.</i> 3. <i>A range of assessment methods is used in a planned manner to serve diagnostic, formative, and summative purposes.</i> 4. <i>The student assessments including timelines, methods, regulations, weight distribution, rubrics and grading should be explicit and communicated to all concerned.</i> 5. <i>Standards applied in assessment schemes are explicit and consistent across the programme.</i> 6. <i>Procedures and methods are applied to ensure that student assessment is valid, reliable and fairly administered.</i> 7. <i>The reliability and validity of assessment methods should be documented and regularly evaluated and new assessment methods are developed and tested.</i> 8. <i>Students have ready access to reasonable appeal procedures.</i>

AUN-QA Criterion 5 – Checklist

5	Student Assessment	1	2	3	4	5	6	7
5.1	The student assessment is constructively aligned to the achievement of the expected learning outcomes [1, 2]							
5.2	The student assessments including timelines, methods, regulations, weight distribution, rubrics and grading are explicit and communicated to students [4, 5]							
5.3	Methods including assessment rubrics and marking schemes are used to ensure validity, reliability and fairness of student assessment [6, 7]							
5.4	Feedback of student assessment is timely and helps to improve learning [3]							
5.5	Students have ready access to appeal procedure [8]							
	Overall opinion							

Explanation

Student assessment is one of the most important elements of higher education. The outcomes of such assessment have a profound effect on students' future careers. It is therefore important that assessment is carried out professionally at all times and takes into account the extensive knowledge that exists on testing and examination processes. Assessment also provides valuable information for institutions about the efficiency of teaching and learner support. Student assessment is expected to:

- be designed to measure the achievement of the expected learning outcomes;
- be fit for purpose, whether diagnostic, formative or summative; have clear and published grading and marking criteria;
- be undertaken by people who understand the role of assessment in the students' progression towards achieving the knowledge and skills associated with their intended qualification; where possible, not relying on the evaluation of one single examiner;
- take account of all the possible consequences of examination regulations;
- have clear regulations covering student absence, illness and other mitigating circumstances;
- ensure that assessment is conducted securely in accordance with the institution's stated procedures;
- be subjected to administrative verification in ensuring the effectiveness of the procedures.
- inform students about the assessment being used for their programme, what examinations or other assessment methods they will be subjected to, what will be expected of them, and the criteria that will be applied to the assessment of their performance.

Diagnostic Questions

- Is entry assessment done on new students?
- Is exit assessment done on departing (graduating) students?
- To what extent do the assessment and examinations cover the content of the courses and programme? To what extent do the assessment and examinations cover the objectives of the courses and of the programme as a whole?
- Is the assessment criterion-referenced?
- Is a variety of assessment methods used? What are they?
- Are the pass/fail criteria clear?
- Are the assessment/examination regulations clear?
- Are any safeguards in place to ensure objectivity?
- Are the students satisfied with the procedures? What about complaints from students?
- Do clear rules exist for re-assessment and are students satisfied with these?

A special form of student assessment is the final project (dissertation, thesis or project). This requires students to demonstrate their knowledge and skills and their ability to manipulate the knowledge in a new situation.

- Do clear regulations exist for the final project?
- What criteria have been formulated to assess the final project?
- What does the preparation for producing the final project involve (in terms of content, methods, and skills)?
- Is the level of the final project satisfactory?
- Do any bottlenecks exist for producing final project? If so, why?
- How are students being coached?

Sources of Evidence

- Samples of in-course assessment, project work, thesis, final examination, etc.
- Rubrics
- Marking scheme
- Moderation process
- Appeal procedure
- Programme and course specifications
- Examination regulations

2.6 Academic Staff Quality

AUN-QA Criterion 6

1. *Both short-term and long-term planning of academic staff establishment or needs (including succession, promotion, re-deployment, termination, and retirement plans) are carried out to ensure that the quality and quantity of academic staff fulfil the needs for education, research and service.*
2. *Staff-to-student ratio and workload are measured and monitored to improve the quality of education, research and service.*
3. *Competences of academic staff are identified and evaluated. A competent academic staff will be able to:*
 - *design and deliver a coherent teaching and learning curriculum;*
 - *apply a range of teaching and learning methods and select most appropriate assessment methods to achieve the expected learning outcomes;*
 - *develop and use a variety of instructional media;*
 - *monitor and evaluate their own teaching performance and evaluate courses they deliver;*
 - *reflect upon their own teaching practices; and*
 - *conduct research and provide services to benefit stakeholders*
4. *Recruitment and promotion of academic staff are based on merit system, which includes teaching, research and service.*
5. *Roles and relationship of academic staff members are well defined and understood.*
6. *Duties allocated to academic staff are appropriate to qualifications, experience, and aptitude.*
7. *All academic staff members are accountable to the university and its stakeholders, taking into account their academic freedom and professional ethics.*
8. *Training and development needs for academic staff are systematically identified, and appropriate training and development activities are implemented to fulfil the identified needs.*
9. *Performance management including rewards and recognition is implemented to motivate and support education, research and service.*
10. *The types and quantity of research activities by academic staff are established, monitored and benchmarked for improvement.*

AUN-QA Criterion 6 – Checklist

6	Academic Staff Quality	1	2	3	4	5	6	7
6.1	Academic staff planning (considering succession, promotion, re-deployment, termination, and retirement) is carried out to fulfil the needs for education, research and service [1]							
6.2	Staff-to-student ratio and workload are measured and monitored to improve the quality of education, research and service [2]							
6.3	Recruitment and selection criteria including ethics and academic freedom for appointment, deployment and promotion are determined and communicated [4, 5, 6, 7]							
6.4	Competences of academic staff are identified and evaluated [3]							
6.5	Training and developmental needs of academic staff are identified and activities are implemented to fulfil them [8]							
6.6	Performance management including rewards and recognition is implemented to motivate and support education, research and service [9]							
6.7	The types and quantity of research activities by academic staff are established, monitored and benchmarked for improvement [10]							
Overall opinion								

Explanation

Academic staff is the single most important learning resource available to most students. It is important that those who teach have a full knowledge and understanding of the subject they are teaching, have the necessary skills and experience to communicate their knowledge and understanding effectively to students in a range of teaching contexts, and can access feedback on their own performance.

The quality of an institution not only depends on the quality of the programmes but also the quality of the academic staff. The quality of academic staff encompasses qualification, subject matter expertise, experience, teaching skills and professional ethics. The academic staffing covers full-time and part-time professors, lecturers, and visiting teaching staff. Besides the quality of academic staff, the institution has to determine the quantity of academic staff required to meet the demands and needs of the students and the institution. Often full-time equivalent (FTE) and staff-to-student ratio are used to determine the size of the academic staff.

Full-Time Equivalent (FTE)

In calculating the FTEs of academic staff, institutions should define what constitutes full-time student loads and faculty teaching loads including part-time students and faculty at their percentage of full time loads.

There are different ways in calculating FTEs and institutions should state the method, parameters and assumptions used. One of the methods to calculate FTEs is based on the investment of time. For example, if 1 FTE is equal to 40 hours per week (full-time employment), then the FTE of an academic staff member with a teaching load of 8 hours per week will be 0.2 (i.e. 8/40). The investment of time method can also be used for calculating FTEs of student. For example, if 1 FTE student has to attend 20 hours of lesson a week, then the FTE of a part-time student with 10 hours of lesson a week will be 0.5 (i.e. 10/20).

Another method to calculate FTEs is based on teaching load. For example, if the official full-time teaching load of an academic staff is 4 courses per semester, then each course accounts for 0.25 FTE. If an academic staff member is assigned 2 courses per semester, then the FTE will be 0.5 (i.e. 2 x 0.25 FTE). Similarly, student study load can be used to calculate the FTEs of student. For example, if 1 FTE student has to take 24 credits load per semester, then the FTE of a student with 18 credits load per semester will be 0.75 (i.e. 18/24).

Use Figure 2.3 to specify the number of academic staff and their FTEs in the last 5 academic years.

Category	M	F	Total		Percentage of PhDs
			Headcounts	FTEs	
Professors					
Associate/ Assistant Professors					
Full-time Lecturers					
Part-time Lecturers					
Visiting Professors/ Lecturers					
Total					

Figure 2.3 - Number of Academic Staff (specify reference date and method of calculation used for FTE of academic staff)

Staff-to-student Ratio

This indicator is the ratio 1 FTE academic staff member employed to the number of FTE students enrolled. The aim is to give an idea of how much contact time and academic support students at the institution may expect to receive. Specify the staff-to-student ratio in the last 5 academic years as per Figure 2.4.

Academic Year	Total FTEs of Academic Staff	Total FTEs of students	Staff-to-student Ratio

Figure 2.4 – Staff-to-student Ratio (specify the method of calculation used for FTE of students)

Research Activities

Research is an important output from academic staff. The types of research activities (such as publications, consulting work, projects, grants, etc.) carried out by academic staff should meet the requirements of the stakeholders. Provide data on the types and number of research publications in the last 5 academic years as in Figure 2.5.

Academic Year	Types of Publication				Total	No. of Publications Per Academic Staff
	In-house/ Institutional	National	Regional	International		

Figure 2.5 - Types and Number of Research Publications

Diagnostic Questions

Academic Staff:

- Are academic staff members competent and qualified for their jobs?
- Are the competencies and expertise of the academic staff adequate for delivering the programme?
- What are the challenges institutions meet or encounter with regards to human resources, such as age distribution, difficulties in filling vacancies or in attracting qualified academic staff? How do institutions handle these challenges?
- How many Master's and PhD degree holders are there among the academic staff?
- What policy is pursued with regard to the employment of academic staff, both in teaching and research?
- Is conscious effort made to involve professors in mentoring and/or training junior/new academic staff?
- Is a policy in place with regard to the involvement in seminars, supervision of final papers, practical training or internship?
- Are academic staff members satisfied with the teaching loads?
- Is the staff-to-student ratio satisfactory?
- What is the accountability of academic staff in terms of roles, responsibilities, academic freedom, and professional ethics?
- What types of research activities are carried out by academic staff? Are these activities aligned to the vision and mission of the university and faculty?
- What is the level of research grants and how is it utilised?
- What is the number of research papers published? Are the research papers published in national, regional and international journals?

Staff Management :

- How is manpower planning of academic staff carried out?
- Does the department have a clearly formulated staff management structure?
- Are recruitment and promotion criteria of academic staff established?
- Is there a performance management system?
- What is the succession plan for key appointment holders?
- What is the career development plan for academic staff?
- Are academic staff members satisfied with the HR policy?
- What is the future development of HR policy for academic staff?
- How academic staff members are prepared for the teaching task?
- Is the teaching delivered by the academic staff supervised and assessed?

Training and Development:

- Who is responsible for academic staff training and development activities?
- What are the training and development process and plan? How are training needs identified?

- Does the training and development plan reflect the university and faculty mission and objectives?
- Is there a system to develop strategic and technical competencies of academic staff?
- What are the training hours and number of training places for academic staff per year?
- What percentage of payroll or budget is allocated for training of academic staff?

Sources of Evidence

- Manpower plan
- Faculty distribution in terms of age, gender, expertise, etc.
- Career and succession plans
- Recruitment criteria
- Staff qualifications
- Training needs analysis
- Training and development plan and budget
- Peer review and appraisal system
- Student feedback
- Award and recognition schemes
- Staff workload
- Organisation chart
- HR policies
- Staff handbook
- Job description
- Employment contract
- Research and publication data
- National and/or professional licence/certificate

2.7 Support Staff Quality

AUN-QA Criterion 7

1. *Both short-term and long-term planning of support staff establishment or needs of the library, laboratory, IT facility and student services are carried out to ensure that the quality and quantity of support staff fulfil the needs for education, research and service.*
2. *Recruitment and selection criteria for appointment, deployment and promotion of support staff are determined and communicated. Roles of support staff are well defined and duties are allocated based on merits, qualifications and experiences.*
3. *Competences of support staff are identified and evaluated to ensure that their competencies remain relevant and the services provided by them satisfy the stakeholders' needs.*
4. *Training and development needs for support staff are systematically identified, and appropriate training and development activities are implemented to fulfil the identified needs.*
5. *Performance management including rewards and recognition is implemented to motivate and support education, research and service.*

AUN-QA Criterion 7 – Checklist

7	Support Staff Quality	1	2	3	4	5	6	7
7.1	Support staff planning (at the library, laboratory, IT facility and student services) is carried out to fulfil the needs for education, research and service [1]							
7.2	Recruitment and selection criteria for appointment, deployment and promotion are determined and communicated [2]							
7.3	Competences of support staff are identified and evaluated [3]							
7.4	Training and developmental needs of support staff are identified and activities are implemented to fulfil them [4]							
7.5	Performance management including rewards and recognition is implemented to motivate and support education, research and service [5]							
	Overall opinion							

Explanation

Programme quality depends mostly on interaction between staff and students. However, academic staff cannot perform their roles well without the quality of services provided by the support staff. These are the support staff members who manage the libraries, laboratories, computer facilities and student services.

Use Figure 2.6 to specify the number of support staff available in the last 5 academic years.

Support Staff	Highest Educational Attainment				Total
	High School	Bachelor's	Master's	Doctoral	
Library Personnel					
Laboratory Personnel					
IT Personnel					
Administrative Personnel					
Student Services Personnel (enumerate the services)					
Total					

Figure 2.6 - Number of Support Staff (specify reference date)

Diagnostic Questions

Support Staff:

- Are the support staff members competent and qualified for their jobs?
- Are the competencies and expertise of the support staff adequate?
- What difficulties are there in attracting qualified support staff?
- What policy is pursued with regard to the employment of support staff?
- Are support staff members satisfied with their roles?

Staff Management:

- How manpower planning of support staff is carried out?
- Are recruitment and promotion criteria of support staff established?
- Is there a performance management system?
- What is the career development plan for support staff?

Training and Development:

- Who is responsible for support staff training and development activities?
- What are the training and development process and plan? How are training needs identified?
- Is there a system to develop technical competencies of support staff?
- What are the training hours and number of training places for support staff per year?
- What percentage of payroll or budget is allocated for training of support staff?

Sources of Evidence

- Manpower plan
- Career plans
- Recruitment criteria
- Staff qualifications
- Training needs analysis
- Training and development plan and budget
- Performance appraisal system
- Student feedback
- Award and recognition schemes
- Organisation chart
- HR policies
- Staff handbook
- Job description
- Employment contract

2.8 Student Quality and Support

AUN-QA Criterion 8

- 1. The student intake policy and the admission criteria to the programme are clearly defined, communicated, published, and up-to-date.*
- 2. The methods and criteria for the selection of students are determined and evaluated.*
- 3. There is an adequate monitoring system for student progress, academic performance, and workload. Student progress, academic performance and workload are systematically recorded and monitored, feedback to students and corrective actions are made where necessary.*
- 4. Academic advice, co-curricular activities, student competition, and other student support services are available to improve learning and employability.*
- 5. In establishing a learning environment to support the achievement of quality student learning, the institution should provide a physical, social and psychological environment that is conducive for education and research as well as personal well-being.*

AUN-QA Criterion 8 – Checklist

8	Student Quality and Support	1	2	3	4	5	6	7
8.1	The student intake policy and admission criteria are defined, communicated, published, and up-to-date [1]							
8.2	The methods and criteria for the selection of students are determined and evaluated [2]							
8.3	There is an adequate monitoring system for student progress, academic performance, and workload [3]							
8.4	Academic advice, co-curricular activities, student competition, and other student support services are available to improve learning and employability [4]							
8.5	The physical, social and psychological environment is conducive for education and research as well as personal well-being [5]							
Overall opinion								

Explanation

The quality of the output depends a lot on the quality of the input. This means that the quality of the entering students is important.

Student intakes:

- Give a summary of the intake of first year students using Figure 2.7.
- Give a summary of the total number of students enrolled in the programme using Figure 2.8.

Academic Year	Applicants		
	No. Applied	No. Offered	No. Admitted/Enrolled

Figure 2.7 - Intake of First-Year Students (last 5 academic years)

Academic Year	Students					Total
	1 st Year	2 nd Year	3 rd Year	4 th Year	>4 th Year	

Figure 2.8 - Total Number of Students (last 5 academic years)

Diagnostic Questions

Student Quality:

- How are student intakes monitored and analysed?
- How are students selected?
- What policy is pursued with regard to the intake of students? Does it aim to increase the intake or to stabilise it? Why?
- What measures are taken to influence the quality and the size of the intake? What effect do these measures have?
- How does the programme take into account the level of achievement of entering students?

Student Study Load and Performance:

- Does the department have a credit points system? How are credits calculated?
- Is the study load divided equally over and within the academic years?
- Can an average student complete the programme in the planned time?
- What are the indicators used to monitor student progress and performance?

Student Support:

- Does the department have a monitoring system for recording study progress and following graduates (for example, tracer surveys)?
- How is the data of the monitoring system used?
- What role do academic staff members play in informing and coaching students and integrating them into the programme?
- How are students informed about their study plans?
- Is special attention paid to coaching of first year students and underperformed students? If so, how does it work?
- Is specific support given to provide study skills for students with problems?
- Is separate attention paid to coaching of advanced students?
- Is assistance given in completing the final project? Where can students who get stuck with their practical training or final project get help?
- How are students advised on problems concerning course options, change of options, interruption or termination of studies?
- How is information provided to students on career prospects?
- Are the reasons examined for students who take longer than expected to complete the programme?
- Are students satisfied with the support services available?

Sources of Evidence

- Student selection process and criteria
- Trend of student intakes
- Credit system
- Student workload
- Student performance reports
- Participation in academic and non-academic activities, extracurricular activities, competition, etc.
- Mechanisms to report and feedback on student progress
- Provision of student support services at university and faculty level
- Coaching, mentoring and counselling schemes
- Student feedback and course evaluation

2.9 Facilities and Infrastructure

AUN-QA Criterion 9

1. *The physical resources to deliver the curriculum, including equipment, materials and information technology are sufficient.*
2. *Equipment is up-to-date, readily available and effectively deployed.*
3. *Learning resources are selected, filtered, and synchronised with the objectives of the study programme.*
4. *A digital library is set up in keeping with progress in information and communication technology.*
5. *Information technology systems are set up to meet the needs of staff and students.*
6. *The institution provides a highly accessible computer and network infrastructure that enables the campus community to fully exploit information technology for teaching, research, services and administration.*
7. *Environmental, health and safety standards and access for people with special needs are defined and implemented.*

AUN-QA Criterion 9 – Checklist

9	Facilities and Infrastructure	1	2	3	4	5	6	7
9.1	The teaching and learning facilities and equipment (lecture halls, classrooms, project rooms, etc.) are adequate and updated to support education and research [1]							
9.2	The library and its resources are adequate and updated to support education and research [3, 4]							
9.3	The laboratories and equipment are adequate and updated to support education and research [1, 2]							
9.4	The IT facilities including e-learning infrastructure are adequate and updated to support education and research [1, 5, 6]							
9.5	The standards for environment, health and safety; and access for people with special needs are defined and implemented [7]							
Overall opinion								

Explanation

The provision of facilities and infrastructure should be in line with the objectives of the programme. Facilities are also connected to the teaching and learning approach. For example, if the approach is to teach in small working groups, then flexible classroom arrangement should be made available. Learning resources such as computers, e-learning portals, library resources, etc. should be adequately provided to meet the needs of students and staff.

Diagnostic Questions

- Are there enough lecture-halls, seminar rooms, laboratories, reading rooms, and computer rooms available? Do they meet the needs of students and staff?
- Is the library sufficiently equipped for education and research?
- Is the library accessible and within easy reach (location, opening hours)?
- Are there sufficient laboratory facilities including support staff?
- Do the laboratories meet the relevant requirements?
- Are sufficient teaching aids and tools available to students and staff?
- What hardware and software are made available to meet the needs of education and research?
- To what extent do the facilities and infrastructure promote or obstruct the delivery of the programme?
- Is the total budget for teaching aids and tools sufficient?
- How are the facilities and infrastructure being maintained?

Sources of Evidence

- List of facilities, equipment, computer hardware and software, etc.
- Facilities booking, utilisation rates, downtime/uptime, operating hours
- Maintenance plan
- New facilities and upgrading plans
- Safety, health and environmental policy
- Emergency plan
- Student and staff feedback
- Budgets for facilities and infrastructure

2.10 Quality Enhancement

AUN-QA Criterion 10

- 1. The curriculum is developed with inputs and feedback from academic staff, students, alumni and stakeholders from industry, government and professional organisations.*
- 2. The curriculum design and development process is established and it is periodically reviewed and evaluated. Enhancements are made to improve its efficiency and effectiveness.*
- 3. The teaching and learning processes and student assessment are continuously reviewed and evaluated to ensure their relevance and alignment to the expected learning outcomes.*
- 4. Research output is used to enhance teaching and learning.*
- 5. Quality of support services and facilities (at the library, laboratory, IT facility and student services) is subject to evaluation and enhancement.*
- 6. Feedback mechanisms to gather inputs and feedback from staff, students, alumni and employers are systematic and subjected to evaluation and enhancement.*

AUN-QA Criterion 10 – Checklist

10	Quality Enhancement	1	2	3	4	5	6	7
10.1	Stakeholders' needs and feedback serve as input to curriculum design and development [1]							
10.2	The curriculum design and development process is established and subjected to evaluation and enhancement [2]							
10.3	The teaching and learning processes and student assessment are continuously reviewed and evaluated to ensure their relevance and alignment [3]							
10.4	Research output is used to enhance teaching and learning [4]							
10.5	Quality of support services and facilities (at the library, laboratory, IT facility and student services) is subjected to evaluation and enhancement [5]							
10.6	The stakeholder's feedback mechanisms are systematic and subjected to evaluation and enhancement [6]							
	Overall opinion							

Explanation

Quality enhancement in higher education refers to the improvement of:

- students' knowledge, skills and attitudes or competencies;
- students' learning environment and opportunities; and
- quality of an institution or a programme.

Quality enhancement is a planned initiative that is implemented for the purpose of quality assurance and improvement. It is the continuous search for improvement and best practices.

The confidence and trust of students and other stakeholders in higher education are established and maintained through effective and efficient quality assurance and enhancement activities which ensure that programmes are well-designed, regularly monitored and periodically reviewed, thereby securing their continuing relevance and currency.

The quality assurance and enhancement of programmes are expected to include:

- formulation of expected learning outcomes;
- curriculum design and development process;
- teaching and learning approach and student assessment;
- support resources, facilities and services;
- research application; and
- stakeholders' feedback mechanisms

Diagnostic Questions

Curriculum Design and Evaluation:

- Who is responsible for designing the curriculum?
- How are academic staff and students involved in the curriculum design?
- What are the roles of the stakeholders in the design and review of the curriculum?
- How do curriculum innovations come about? Who takes the initiative? On the basis of what signals?
- Who is responsible for implementing the curriculum?
- When designing curriculum, is benchmarking with other institutions done?
- In which international networks does the department participate?
- With which institutions abroad do student exchanges take place?
- Has the programme been recognised abroad?
- Is a structured quality assurance in place?
- Who are involved in internal and external quality assurance?
- Is there a curriculum committee? What is its role?
- Is there an examination committee? What is its role?
- How are the programme and its courses evaluated?
- Is the evaluation done systematically?
- How is research output applied to teaching and learning?
- How are students involved in evaluating the curriculum and courses?
- How and to whom are the evaluation results made known?
- What actions are taken to improve the curriculum and its design process?

Feedback Mechanisms:

Mechanisms such as surveys, questionnaires, tracer study, focus group discussions, dialogues, etc. are often used to gather inputs and feedback from stakeholders.

- What feedback mechanisms are used to gather inputs and feedback from staff, students, alumni and employers?
- Is the way to gather feedback from stakeholders structured and formal?
- How is the quality of support services and facilities evaluated?
- How is feedback analysed and used for improvement?

Sources of Evidence

- Curriculum design, review and approval process and minutes
- Stakeholders input
- QA of assessment and examination
- External examiners
- Local and international benchmarking
- Programme and course feedback
- Uses of feedback for improvement
- Sample of feedback questionnaire
- Reports from surveys, focus group, dialogue, tracer study, etc.

2.11 Output

AUN-QA Criterion 11

1. *The quality of the graduates (such as pass rates, dropout rates, average time to graduate, employability, etc.) is established, monitored and benchmarked; and the programme should achieve the expected learning outcomes and satisfy the needs of the stakeholders.*
2. *Research activities carried out by students are established, monitored and benchmarked; and they should meet the needs of the stakeholders.*
3. *Satisfaction levels of staff, students, alumni, employers, etc. are established, monitored and benchmarked; and that they are satisfied with the quality of the programme and its graduates.*

AUN-QA Criterion 11 – Checklist

11	Output	1	2	3	4	5	6	7
11.1	The pass rates and dropout rates are established, monitored and benchmarked for improvement [1]							
11.2	The average time to graduate is established, monitored and benchmarked for improvement [1]							
11.3	Employability of graduates is established, monitored and benchmarked for improvement [1]							
11.4	The types and quantity of research activities by students are established, monitored and benchmarked for improvement [2]							
11.5	The satisfaction levels of stakeholders are established, monitored and benchmarked for improvement [3]							
	Overall opinion							

Explanation

In assessing the quality assurance system, institutions not only have to evaluate the quality of the process, but also the quality of output and its graduates. In evaluating the quality of the graduates, institutions have to monitor the achievement of the expected learning outcomes, pass rates and dropout rates, the average time to graduation and the employability of graduates. Research is another important output from the process. The types of research activities carried by students should meet the requirements of the stakeholders.

After analysing the input, process and output, institutions have to analyse the satisfaction of its stakeholders. There should be a system to collect and measure stakeholders' satisfaction. The information collected should be analysed and benchmarked for making improvements to the programme, quality practices and quality assurance system.

Pass Rate and Dropout Rate

Provide information on the pass rates and dropout rates of the last 5 cohorts in Figure 2.9.

Academic Year	Cohort Size	% completed first degree in			% dropout during			
		3 Years	4 Years	>4 Years	1 st Year	2 nd Year	3 rd Year	4 th Years & Beyond

Figure 2.9 - Pass Rates and Dropout Rates (last 5 cohorts)

Diagnostic Questions

Pass Rates and Dropout Rates:

- Does the institution have an efficient system to monitor pass rates and dropout rates of students?
- What does the department think of the pass rates? If not satisfactory, what measures have been taken to improve the pass rates?
- How high is the dropout rate? Are there explanations for the dropout rate?
- Does the department know where the dropout students are going?

Average Time to Graduation:

- What does the department think of the average time to graduate?
- What measures have been taken to promote graduation and to shorten the average time to graduate?
- What effect do these measures have?

Quality of Graduates:

- Is the quality of the graduate satisfactory?
- Do the achieved standards match the expected standards?
- Do graduates get jobs easily? What are the career prospects of graduates over the last few years?

Employability of Graduates:

- What percentage of graduates found a job within six months of graduation over the past five years? What percentage of graduates found a job within a year?
- What percentage of graduates is still unemployed 1 year after graduation?

Research:

- What types of research activities are carried out by students? Are these activities aligned to the expected learning outcomes and the vision and mission of the university and faculty?

Stakeholders' Satisfaction:

Staff:

- What mechanisms are available to staff to express their satisfaction or dissatisfaction about the programme, resources, facilities, processes, policies, etc.?
- What indicators are used to measure and monitor the satisfaction level of staff?
- What initiatives are carried out to raise the satisfaction level of staff? Are they effective?

Students:

- Does the department know what students think about the courses, programme, teaching, examinations, etc.?
- How does the department cope with the feedback and complaints from students?

Alumni (Graduates):

- What is the opinion and feedback of the graduates about the competencies that they acquired?
- How is the feedback from the alumni used to improve the programme?

Labour market:

- Are employers satisfied with the quality of the graduates?
- Are there any specific complaints about the graduates?
- Are specific strengths of the graduates appreciated by the employers?

Sources of Evidence

- Process and indicators for measuring stakeholders' satisfaction
- Stakeholders' satisfaction trends
- Graduates, alumni and employers surveys
- Press reports
- Employment surveys
- Employment statistics
- Employers feedback

3. Quality Assessment

3.1 Introduction to Quality Assessment

Assessment can be defined as a general term that embraces all methods used to judge the performance of an individual, group or organisation. Self-assessment is the process of critically reviewing the quality of one's own performance at institutional, system or programme level.

Quality assessment in higher education, therefore, can be defined as a diagnostic review and evaluation of teaching, learning, and outcomes based on a detailed examination of curricula, structure, resources and effectiveness of the institution, system or programme. It aims to determine if the institution, system or programme meets generally accepted quality standards.

3.2 Function and Principles of Quality Assessment

Self-assessment is introduced in higher education together with external assessment, accreditation or quality audits. In many cases, self-assessment serves as preparation for a site visit by external experts and the self-assessment report (SAR) provides the external experts with the basic information about the institution, programme and quality assurance system. It also provides an opportunity for the institution and its staff to discover the quality of its quality assurance system.

An effective self-assessment is time-consuming as it requires effort and time from staff. However, the gains from a good self-assessment are valuable. It gives information and facts about the quality assurance system and provides a platform for stakeholders to discuss issues on the quality of education.

The fundamental principles describe in the ISO 19011 standard are relevant to self-assessment and AUN-QA assessment: Three of the principles that relate to the conduct of the assessors are:

- Ethical conduct – the foundation of professionalism;
- Fair presentation – the obligation to report truthfully and accurately; and
- Due professional care – the application of diligence and judgment to assessment.

Two other principles that relate to the assessment process are:

- Independence – the basis for the impartiality and objectivity of the assessment conclusions; and
- Evidence – the rational basis for reaching reliable and reproducible assessment conclusions in a systematic assessment process. Evidences are based on records and statements of fact or information which are relevant to the assessment criteria and are verifiable.

Adherence to these fundamental principles is a prerequisite for providing a reliable and relevant assessment process and outcome.

The following considerations should be made before carrying out a self-assessment:

- Management must fully support the self-assessment and provide access to relevant information that is needed for an effective quality assurance system. The self-assessment serves to acquire structural insight into the operation and performance of the institution;
- Gaining management support to carry out a self- assessment is not enough. The whole organisation has to prepare itself for the self-assessment. Assessing quality is more than evaluating the performance of a programme; it is also about developing and shaping the institution. Staff members should be made responsible for the quality and all staff should be involved in the self-assessment.
- Writing a critical self-evaluation of the quality assurance system demands good organisation and coordination. Primarily, someone has to lead and coordinate the self-assessment process. The chosen leader should have good contacts within the institution including key management staff, faculty and support staff; have access to obtain the required information at all levels; and have the authority to make appointments with stakeholders.
- It is desirable to install a working group in charge of the self-assessment. It is important that the group is structured in such a way that the involvement of all sections is assured. The working group should be in charge of the self-assessment, gathering and analysing data and drawing conclusions.
- As it is assumed that the self-assessment is supported by the institution, it is important that all staff members should be acquainted with the contents of the SAR. The working group might organise a workshop or seminar to discuss or communicate the SAR.

3.3 Preparation of Self-Assessment Report (SAR)

Figure 3.1 illustrates the approach for preparing SAR which encompasses Plan-Do-Check-Act (PDCA).

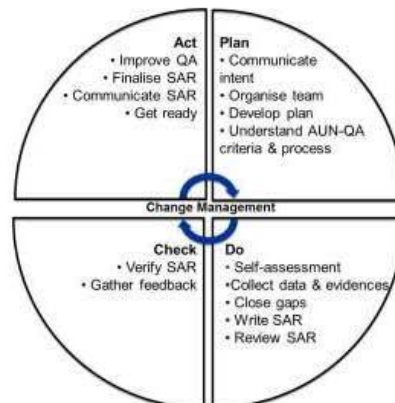

Figure 3.1 – PDCA Approach to SAR Development

The "Plan" phase starts with the communication of intent for quality assessment. Appoint a group responsible for writing the SAR. The group should consist of key people representing various departments and led by someone appointed by the faculty or university. As part of the change management process, early engagement with the stakeholders is crucial to get their buy-in and commitment before the start of the project. A clear timetable should be set up to develop the SAR (see Figure 3.2). Each member in the group should be made responsible for collecting and analysing data and information, and writing the SAR. Each member must have a good understanding of the AUN-QA criteria before proceeding to the next phase.

Activity/Month	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Deadline	Assigned to	Status
P L A N	Communicate Intent	█													
	Organise Team	█													
	Develop Plan		█												
	Understand AUN QA criteria and process		█	█											
D O	Self-assessment			█											
	Collect data & evidences				█	█	█	█	█						
	Close gaps						█	█	█						
	Write SAR						█	█	█						
	Review SAR							█	█	█					
C H E C K	Verify SAR									█					
	Gather Feedback									█					
A C T	Improve QA										█	█			
	Finalise SAR										█	█			
	Communicate SAR										█	█			
	Get Ready										█	█			
Change Management	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█	█			

Figure 3.2 - Typical Project Timeline for SAR Development.

The "Do" phase involves identifying the gaps in the quality assurance system in meeting the AUN-QA criteria. Data collection is a critical step in this phase as it helps to quantify the existing quality assurance practices as well as to identify what the institution needs to do to meet the AUN-QA criteria. Solutions to close the gaps should be implemented before proceeding to write and review the SAR.

The "Check" phase involves verifying the SAR as well as the quality assurance practices; and giving feedback to improve them. An independent team should be appointed to assess the SAR and the existing quality assurance practices against the AUN-QA criteria. Recommendations to improve the SAR and close the gaps in the existing quality assurance practices should be made.

The "Act" phase involves implementing the recommendations raised in the "Check" phase and finalising the SAR before communicating the SAR to the relevant stakeholders and getting ready for external assessment.

3.4 Self-Assessment Report (SAR)

A typical self-assessment project would take about 9 months to a year to prepare. However, the duration depends on the stage of development, availability of data and information and the maturity of the university, faculty or school. At the start of the project, it is important that the sponsor, project team and staff have a common comprehension and understanding of the AUN-QA guidelines and criteria. Training and communications should be set up to ensure this. The SAR is the product of the self-assessment exercise and it should be written in an objective, factual and complete manner and follow the AUN-QA criteria self-assessment checklist (See Appendix A).

The self-assessment must be finalised with a SAR. Writing an effective SAR requires skills and time. Some guidelines for writing an effective SAR are:

- The report is the account of the self-assessment. That is to say, the SAR is not just descriptive but it is also analytical. It includes an evaluation of the problems. At the same time, it provides an indication of how the problems identified will be dealt with. Use the diagnostic questions provided in each of the AUN-QA criteria to do this.
- Since it is a self-assessment, which is of the utmost importance for an external assessment team, it is important for the SAR to follow a specific format based on the AUN-QA criteria and checklist.
- Illustrate clearly what, where, when, who and how the QA mechanisms or instruments are implemented and managed to fulfil the criteria. This will help you to piece all related information together.
- Focus on information and data (objective evidences) that directly address the criteria. The report has to be concise and factual. Provide trends and statistics to show achievements and performance. The quantitative data requires special attention. The manner in which data is presented is important for the right interpretation of the data. There is a clear need for standardisation of data such as student numbers, appointment of teaching staff, staff-to-student ratio, pass rates, etc.
- Self-assessment forms the starting point for improvement between the review committee and the faculty as well as a document for inter-collegial assessment. When conducting a self-assessment, it is important to draw up an institution's own standards and criteria, but it is also essential to take account of the criteria formulated by outsiders, such as an accrediting body. When analysing an institution's own quality, it is important to look for evidence on how far the criteria have been met. If there are no formally formulated standards in the country or region, the standards as formulated in this manual may be used and taken as benchmarks.
- The SAR should be written or translated into a language (i.e. English) that is easy for external assessors to comprehend. Provide a glossary of abbreviations and terminologies used in the report.

The SAR is the final document that will play a role in formulating a quality plan for the years to come. It might also provide the input for accreditation or for inter-collegial assessment

The content of the SAR should consist of:

Part 1: Introduction

- Executive summary of the SAR
- Organisation of the self-assessment – how the self-assessment was carried out and who were involved?
- Brief description of the university, faculty and department – outline the history of quality assurance, mission, vision, objectives and quality policy of the university followed by a brief description of the faculty and department.

Part 2: AUN-QA Criteria

This section contains the write-up on how the university, faculty or department addresses the requirements of the AUN-QA criteria. Follow the criteria listed in the self-assessment checklist.

Part 3: Strengths and Weaknesses Analysis

- Summary of strengths - summarise the points that the department considers to be its strengths and mark the points that the institution is proud of.
- Summary of Weaknesses - indicate which points the department considers to be weak and in need of improvement.
- Completed self-assessment checklist as in Appendix A
- Improvement plan – recommendations to close the gaps identified in the self-assessment and the action plan to implement them.

Part 4: Appendices

Glossary and supporting documents and evidences

3.5 Preparation of Quality Assessment

Conducting a quality assessment requires good preparation. It is important that the university considers its resources and prepares its people before proceeding with the assessment. The preparation includes communicating the SAR and other documentation, host team, interviewees, assessment team, logistics and other administrative arrangements, etc.

Before requesting for the quality assessment, it is important that management or project initiator communicates the intent to all stakeholders concerned. This is to ensure that those involved understand the reasons and objectives behind the assessment and at the same time to get commitment and approval for the assessment project. Sufficient time should be given for criteria owners to prepare the quality assessment.

The purpose of the assessment is not about the assessment ratings but rather on the continuous improvement of the quality assurance system implemented. As the assessment will be based mostly on objective evidences, it is important that the university has prepared a well written SAR and get ready all key documents and records for assessment. Information about the university and programme should be prepared and presented to the assessment team. This would allow them to have an overview of the university history, policies, vision and mission and programmes. SAR and key documents should be translated to a language that is understood by the assessment team. An interpreter may be present during the site assessment, if necessary. The translated copy of the SAR should be sent to the assessment team in advance – at least 1½ to 2 months before the site assessment.

The university should assemble key management representatives, SAR team and guides or interpreter to host the assessment. The key management representatives could give the commitment and support for the assessment and giving the presentation of the university, faculty or programme. The SAR team should be present for clarification of the SAR and serve as contact person(s) for the exercise.

Guides should be available to bring the assessors to the site as well as making documents and records available; and serve as a liaison between the assessors and the staff of the faculty or university. Interpreter may be engaged to translate documents, interview questions or responses.

Prepare and notify the interviewees in advance about the assessment. It is important to share with them the intent and purpose of the assessment. Key office holders and fair representation from staff and students should be invited for the assessment exercise. External parties such as alumni, employers and other stakeholders should also be invited for the interview.

For internal assessment, experts from adjacent faculties may be considered. However, there are some conditions that members have to meet:

- they should act independently
- there should be no conflicts of interest. Members should have no advantage through their verdict
- they must be accepted by the faculty to be assessed.

It is also possible to invite retired staff on the grounds that they are more independent (and have more time available). However, it is also important to have members still working in the field and with a knowledge of recent developments.

Depending on the types of quality assessment, an assessment team appointed to carry out the quality assessment may consist of 2 to 5 members. The members of the team may include:

- a chairperson, totally independent and unconnected with the institution to be assessed. The chair does not need to be an expert in the field, but should have the experience with management of higher education institutions and the development of quality assurance in higher education.

- two experts on the subject area or discipline being assessed
- an expert from the labour market and/or from the professional association
- an expert from abroad (but because the visit will be done in the local language, this member must be proficient in the language)
- an expert on education and learning processes.

In selecting the assessor, consideration should be given to the assessor's competence and personal attributes in addition to education and work experience. Knowledge and skills specific to quality management system are those related to:

- quality and quality assurance in general
- AUN-QA guidelines and criteria
- other QA education models and frameworks

As far as assessment team leaders are concerned, they should have the knowledge and leadership skills necessary to enable the team to conduct the assessment efficiently and effectively. In addition to the above, the assessor should possess a number of personal attributes that contribute to the successful performance of assessment. An assessor should be ethical, open minded, diplomatic, observant, perceptive, versatile, tenacious, decisive and self-reliant. The necessary knowledge and skills and the personal attributes to apply them effectively can be acquired by an appropriate combination of education, work experience, assessor training and assessment experience. These "building blocks" are quantified by, for example, specifying the minimum level of education, the necessary number of years' work experience and the minimum amount of audit or assessment experience.

The appointed assessors should have the required knowledge and skills on quality, quality assurance, AUN-QA guidelines and criteria and assessment techniques and skills. If not, training should be conducted for them.

The training should include:

- Quality and quality assurance in higher education
- The AUN-QA criteria and guidelines
- Organisation of self-assessment project
- Writing and reviewing of SAR
- Quality assessment process
- Stakeholders' interviews
- Writing feedback reports

Staff organising the assessment should take care of the following logistics and other administrative arrangements:

- Meeting and interviewing rooms:
 - Opening/closing meeting which normally would require a bigger room in consideration of the number of people involved.
 - Interview room for the conduct of the assessment with the interviewees
 - Assessors would need room for discussion and report writing.

- Observers who wish to learn about the conduct of the assessment
- Site tour – arrangement for the assessors to visit places such as library, lab, lecture halls, etc as part of the assessment
- Computer equipment/facilities for presentation on opening and closing meetings
- Photocopying/printing services
- Refreshments/meals
- Transport arrangements/airport transfers
- Accommodation

3.6 Quality Assessment Process

The Plan-Do-Check-Act (PDCA) or Deming Cycle illustrated in Figure 3.3 is adopted for quality assessment at the programme level, as well as for both institutional level and IQA system.

Figure 3.3 – PDCA Approach to AUN-QA Assessment

3.6.1 Plan Phase

The "Plan" phase consists of:

- Types of Assessment
- Assessment Team
- Schedule & Itinerary

At the start of the planning, the institution has to decide which quality assessment that they want to conduct as each serves a different purpose and requires a different level of expertise. The 3 types of quality assessment in AUN-QA are institutional, IQA system and programme level.

The assessment team(s) will be appointed by the AUN Secretariat in advance based on assessor's background, experience and language ability. Each team should comprise at least 2 members from different universities. The assessors in each team should decide on their roles and assignment before, during and after the assessment.

The chairperson or the lead assessor will provide leadership to the assessment team, setup preliminary meetings/discussions, assigning of roles and assessment areas/criteria and moderating the final assessment results. In general, an assessor should perform the following roles:

- Preparing assessment plan and checklist
- Communicating and clarifying assessment requirements
- Planning & carrying out assigned responsibilities effectively and efficiently
- Making observations on curricula, processes, facilities and quality improvements
- Reporting the assessment results
- Retaining & safeguarding documents pertaining to the assessment

Before the site assessment, assessors need to check the date, time, location and venue of the assessment to be carried out for each programme. For venue, it is normally held at the university which facilitates the access to documents, site tour, faculty members and supporting staff. Interviews are best held in conference-like arrangement and avoid using a room that is too large or in a lecture-style. When interviewing staff, it is preferably that the room also holds the relevant documents to facilitate easy verification.

Assessors should also obtain the details of the contact person(s) of the university and AUN Secretariat so that prior communication can be established, if necessary. Know who is in the assessment team and agree on the roles. Make sure that the SAR is submitted at least 1¹/₂ to 2 months before the site assessment to allow for the preparation of desktop assessment.

A typical Itinerary will spread over 3 days and it will normally consist of:

- Opening meeting
 - Presentation on the overview of the unit to be assessed
- Interviews (Dean, Department Head, Programme Chair, faculty members, supporting staff, students, alumni and employers)
- Site tour (teaching facilities, laboratories, workshops, libraries, general facilities)
- Assessment and report preparation
- Breaks, lunches and dinners
- Closing meeting
 - Presentation of preliminary assessment findings

A typical itinerary is shown in Figure 3.4.

Date/ Time	Activities
Day 0	
Arrival and Pick-up of Assessors and Staff from AUN Secretariat	
Day 1	
09.00 – 09.30	Opening Session
09.30 - 09.45	Coffee Break
09.45 – 10.00	Briefing by Dean
10.00 – 11.30	Meeting Key Faculty Members: Head of Department, Programme Chair and SAR Team
11.30 – 13.00	Site Visit to Campus and Faculty - Laboratories, Lecture Facilities, Libraries, Computer Facilities, etc.
13.00 – 14.00	Lunch
14.00 – 15.30	Meeting with Faculty Members
15.30 – 15.45	Coffee Break
15.45 – 17.00	Meeting with Support Staff
17.00 onwards	Dinner
Day 2	
08.30 – 10.00	Meeting with Students
10.00 – 10.15	Coffee Break
10.15 – 11.30	Meeting with Alumni
11.30 – 13.00	Meeting with Employers
13.00 – 14.00	Lunch
14.00 – 17.00	Clarification and/or Preparation of Assessment Findings
17.00 onwards	Dinner (Free & Easy)
Day 3	
09.00 - 11.00	Presentation of Preliminary Assessment Findings
11.00 – 11.30	Closing Session
11.30 – 13.00	Lunch and Departure of Assessors

Figure 3.4 – Typical AUN-QA Assessment Itinerary

3.6.2 Do Phase

The “Do” phase involves desktop and site assessment.

Desktop Assessment

Desktop assessment is the first initial step before the site assessment. It is a document review exercise which involves a preliminary assessment of the quality assurance system based on the SAR and available documents. The desktop assessment facilitates the development of an assessment plan. The AUN-QA Assessment Planning Template (see Appendix B) is used for this purpose. The desktop assessment allows the following preparatory work to be done:

- Clarifying SAR and quality assurance practices
- Identifying strengths and weaknesses of the quality assurance practices
- Identifying gaps in meeting the AUN-QA criteria
- Identifying possible areas for improvement
- Crafting questions for stakeholders' interviews
- Identifying sources of evidence for verification

The purpose of assessment planning is to gather evidence of practices that meet AUN-QA guidelines and criteria. The plan should include:

- Sources of information and evidence
- Strategy employed to gather the evidence as well as identifying documents and records for review. Strategy may include interview, site visit, document review, website access, etc.
- Identify individuals to be interviewed and plan schedule of interviews and site tour
- Prepare questions needed to gather the evidence

The SAR is the most critical document for desktop assessment and it should be given to the assessors in advance before the actual assessment. It should give an overview of the university, faculty, department and programme being assessed. The SAR should cover all the criteria listed in the checklist. If any of the criteria are not documented, the assessors should clarify with the contact person of the university. Assessors should identify information and documents mentioned in the report and verify them against the physical documents during the site assessment.

The PDCA approach is a good tool to apply in assessment planning. Questions can be formulated at each stage of the PDCA (see Figure 3.5).

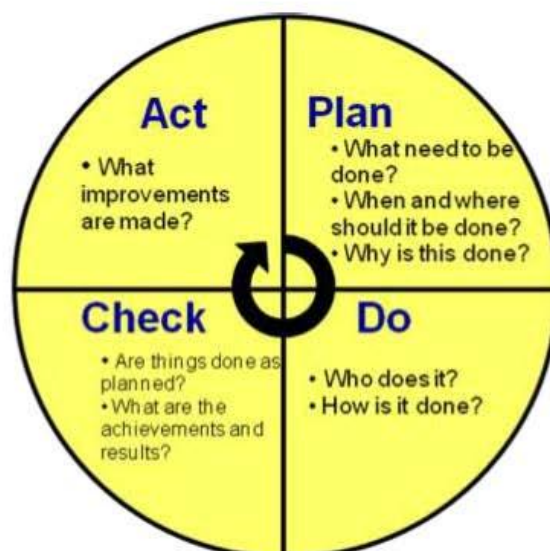

Figure 3.5 – PDCA Approach in Formulating Questions

For example at the "Plan" stage, questions on what, when and why can be used to establish objectives and processes that deliver results based on AUN-QA guidelines and criteria and organisation policies. At the "Do" stage, questions can revolve around implementation and who are involved. At the "Check" stage, questions on monitoring and measuring performance and processes can be formulated. Lastly, at the "Act" stage, assessors can plan questions on actions to continually improve performance. Adopt the 5Ws (why, what, where, who and when) and 1H (How) questioning technique during the interview.

To facilitate the desktop assessment and planning, a template for desktop assessment at programme level is documented in Appendix B. A sample on how the template is being used for desktop planning is documented in Appendix C.

Site Assessment

Site assessment or site visit consists of an opening meeting with key management representatives of the university. The opening meeting is normally followed by a presentation of the university and programme. After which, interviews would be held with the various stakeholders. Site tour may be arranged before or between the interviews. The assessment will conclude with a closing meeting.

An opening meeting with the host university management representatives should be held at the start of the site assessment. The purpose of the brief opening meeting is to:

- Introduce the members of the assessment team to the host university's management representatives
- Establish official communication links between the assessment team and the host university
- Review scope and objectives of the assessment
- Clarify details of the assessment plan and schedule
- Allow the host university to introduce the university and its programme normally done through a presentation

Typical opening statements by the chairperson of the assessment team are as follows:

“Good morning ladies and gentlemen. My name is XXX and my colleague is YYY. We are the assessment team from ASEAN University Network (AUN).

At the request of your university, we are glad to make a quality assessment at the programme level under the AUN-QA guidelines and criteria. The scope of the assessment will cover the XXX programme at the faculty of ABC. We will be looking at the activities that are relevant to these areas. We will be following a schedule as agreed earlier and do let us know if there are any changes. The assessment will take about 3 days.

A closing ceremony will be held on the final day of the assessment where we will be presenting the preliminary assessment findings.

Before we proceed, is there anything that you would like to ask? (Pause for a second).

Thank you and you may now introduce the members in your team.”

Interviews

Interviews with various stakeholders are normally pre-arranged by the host university prior to the site assessment. The interviews may start with a discussion involving the writers of the SAR at the start and during the site assessment. In this interview, the team can ask for clarification of any obscurities and explanation of any topics that are not clear.

The interviews with the students provide a very rich source of information, but the information needs to be checked and tested against the ideas of the staff members. Student interviews are important to get an insight into the study load, quality of the academic staff, the curriculum of the programme, the quality of the facilities, etc.

The student interview should be held in the absence of staff members, so that they can speak freely. The size of the student groups is ideally about 5 students in each cohort. It's best to talk to about 5 students from the first year, 5 from say the second and third years, and 5 who are nearly at the end of their studies. It is important that the students are a fair representation of the population. The selection of students should follow the requirements stated in the "Guidelines for AUN-QA Assessment and Assessors". The assessors should have a list of the students and their details such as name, year of study, etc.

Interviews with staff members will be used for discussion on the content of the programme, learning outcomes, teaching and learning methods, student assessment, etc. It is advisable to interview with group of not more than 25 staff members. Other interviews may be held with members of a curriculum committee and with members of the committee responsible for examinations. During the interview with the curriculum committee, the question of how the curriculum is kept up to date will be discussed as will the question of how innovations are planned and realised. The interview with the examination committee must clearly show how the quality of the examinations and degree is assured.

Interviews with employers and alumni provide a good indication of the quality of graduates and curriculum. They can provide a good source for the university to improve its processes, systems, facilities, curriculum, etc.

In each interview, the assessor will usually go through several steps including informing the interviewees about the purpose of the interview, gather background information about the interviewees and conducting the actual interview.

Objectives of Interview are to:

- Gather information and evidences
- Clarify and verify SAR and practices
- Give interviewees opportunity to present the full picture

It is important for the assessors to talk less and listen more as the purpose of the interview is to ensure a fair and objective view of the assessment. In preparing the interview, the assessor should consider the following:

- Know the interviewees
 - Language
 - Education
 - Specialisation or area of interests
- Plan the questions
 - Focus on the criteria
 - Phrase questions as neutrally as possible to avoid bias
 - Use open-ended questioning technique (5Ws and 1H) to probe for information
 - Use close-ended questions to confirm information
 - Manage time to cover different criteria and interviewees

An interviewing process consists of 3 phases as follows:

- Introduction
- Questioning
- Conclusion

At the introduction phase, the following items should be carried out:

- Introduce the assessment team
- Explain purpose of the interview
- Put interviewees at ease
- Get to know the background of interviewees (e.g. years of service or study, current position, scope of work, etc.), if necessary

During questioning, do take note of the following factors:

- Use reassuring tones and approach in a respectful manner
- Assure interviewees that the session is strictly confidential and no information will be attributed to any one individual
- Lead the discussion
- Take note
- Keep to the agenda
- Watch your time

Use effective questioning techniques:

- Ask one question at a time. Give interviewees ample time to respond before moving to the next question.
- Use open-ended questions to probe for information.
- Use close-ended questions to confirm information.
- Avoid leading questions
- Try to use neutral language. Avoid words like never, bad, good, always, weak, etc.

Before concluding the interview, do the following:

- Ask if interviewees have anything else to add. This gives them some control over the interview and a chance to tell you something important that might not be on the list.
- Thank the interviewees for their time

Four basic techniques in active listening are:

1. Mirroring. Restating what the interviewee says using different words. Restate in such a way as to encourage the interviewee to go on.
2. Using silences. Silence may make people feel uncomfortable in a conversation. However, not every gap in a conversation needs to be filled. Distinguish between positive and negative silences where the interviewee is thinking. During a negative silence where the interviewee is not able to respond, provide help.
3. Acknowledging. Remind the interviewee periodically that you are listening with words like "Yes", "I see", "Um..m". Use body language like nodding and eye contact without interrupting the interviewee unnecessarily.
4. Open-ended questioning. Use questions that encourage the interviewees to think further rather than give a straight "Yes" or "No" answer. Close ended questions often cut the natural flow of the interviewee's thoughts, make them feel interrogated and put them on the defensive.

Objective Evidence

Evidence should be collected on all matters related to the assessment objectives and scope. Checklist can be used to aid the collection of evidence. Evidence should be collected through:

- Interviews
- Examination of documents/records (physical and electronic)
- Observation of activities and facilities
- Site tour
- Use of statistical methods such as sampling can be used to increase efficiency during assessment. However, the sample should be a fair representation of the area under examination.

Site tour can be planned before or between interviews. The site tour normally includes visit to lecture halls, tutorial rooms, laboratories, workshops or practical rooms, libraries and computer labs. Special attention should be paid to the environment in the facilities, condition of the equipment and tools, cleanliness and maintenance of the facilities. Site tour also provides the assessors an opportunity to clarify the findings or SAR with the support staff.

3.6.3 Check Phase

The "Check" phase involves report preparation and presentation of the assessment findings.

At the end of the assessment, prior to preparing the final report, the assessment team may hold a clarification meeting with the host university's management representatives and those responsible for the programme.

The purpose of the meeting is to:

- present the preliminary results of the assessment
- ensure that the results of the assessment are clearly understood
- provide an opportunity for clarification
- conclude the assessment

The meeting is part of the "Check" phase and it helps the assessors to prepare an objective and factual report. It gives the assessors and assessees an opportunity to clarify doubts and to seek a better understanding of the QA processes and how the AUN-QA criteria are being fulfilled. It helps to identify and agree on the areas for improvement and provides the motivational force for the university to improve its QA system. The 2-way communication in the "Check" phase would make the university more receptive to the findings and help to build a closer and enduring relationship between the assessors and the university.

Assessment Report

The objectives of assessment report are:

- Level of performance based on AUN-QA guidelines and criteria
- Key strengths of university/faculty/programme
- Areas for improvement

The steps to prepare assessment report are illustrated in Figure 3.6.

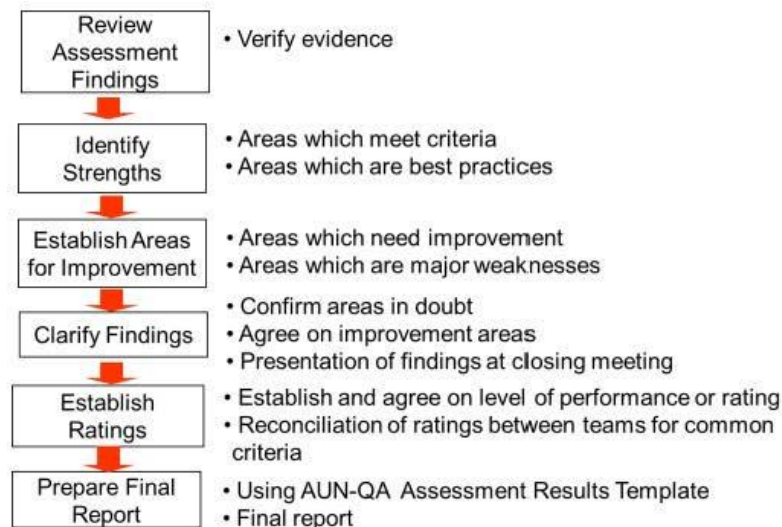

Figure 3.6 – Steps in Preparing Assessment Report

To prepare a creditable and objective report, the assessment team has to verify the evidences gathered and agree on the strengths and weaknesses of the QA practices adopted by the university. Next is to establish the gaps against the AUN-QA criteria and suggest areas for improvement. Based on the findings, the assessment team has to establish and agree on the level of performance or rating. Any differences should be resolved through factual and objective evidences against the best known practices. Reconciliation of ratings of common criteria across programmes should be carried out to ensure consistency of results.

A 7-point rating scale is used for AUN-QA assessment. It provides universities and assessors an instrument for scaling their verdicts and to see how far they have progressed in their AUN-QA journey. The 7-point rating scale is described below.

Rating	Description
1	Absolutely Inadequate The QA practice to fulfil the criterion is not implemented. There are no plans, documents, evidences or results available. Immediate improvement must be made.
2	Inadequate and Improvement is Necessary The QA practice to fulfil the criterion is still at its planning stage or is inadequate where improvement is necessary. There is little document or evidence available. Performance of the QA practice shows little or poor results.
3	Inadequate but Minor Improvement Will Make It Adequate The QA practice to fulfil the criterion is defined and implemented but minor improvement is needed to fully meet them. Documents are available but no clear evidence to support that they have been fully used. Performance of the QA practice shows inconsistent or some results.
4	Adequate as Expected The QA practice to fulfil the criterion is adequate and evidences support that it has been fully implemented. Performance of the QA practice shows consistent results as expected.
5	Better Than Adequate The QA practice to fulfil the criterion is better than adequate. Evidences support that it has been efficiently implemented. Performance of the QA practice shows good results and positive improvement trend.
6	Example of Best Practices The QA practice to fulfil the criterion is considered to be example of best practices in the field. Evidences support that it has been effectively implemented. Performance of QA practice shows very good results and positive improvement trend.
7	Excellent (Example of World-class or Leading Practices) The QA practice to fulfil the criterion is considered to be excellent or example of world-class practices in the field. Evidences support that it has been innovatively implemented. Performance of the QA practice shows excellent results and outstanding improvement trends.

In assigning rating to criterion and sub-criterion, only whole number should be used. The overall verdict of the assessment should be computed based on the arithmetic average of the 11 criteria with only one decimal place.

Before making the final presentation to the university management, the assessment team should clarify any doubts and agree on the areas for improvement with the key staff of the faculty or department. The report should not be judgemental such as using the word “frequently”. Instead state the comment factually and indicate the importance of having the practice or process. The final report should be prepared using the AUN-QA Assessment Report Template in Appendix D.

In writing feedback report, do adhere to the following guidelines:

- Feedback must be:
 - Objective
 - Based on evidence
 - Encouraging
 - Part of a “learning” process
- Feedback must not:
 - Ridicule
 - Mandate solution
 - Be insensitive to the overall effort
 - Ignore the achievement made

Good feedback is fundamental to an effective assessment. It would help the university to determine its readiness in meeting AUN-QA guidelines and criteria. It also provides the basis for feedback on areas that the university needs to improve. Good feedback should:

- Use clear, simple, grammatically correct and complete sentences. They help to reduce the time needed to clarify points.
- Avoid jargons or acronyms
- Be constructive – use positive tone, be specific to guide improvement and comment only on areas contained in the criteria.
- Be non-prescriptive – state observations and evaluation

A closing meeting is usually done by the chairperson of the assessment team. Typical closing meeting statements include:

“Good morning ladies and gentlemen. On behalf of the assessment team, I would like to thank you and your staff for the hospitality and assistance which you have given us throughout the assessment. We have enjoyed the friendly atmosphere during the assessment.

First, I would like to reiterate the purpose and scope of this assessment under the AUN-QA guidelines and criteria at programme level. The assessment has been carried out on the basis of a prepared plan which involved examining a representative sample of the activities relevant to the AUN-QA framework. With your kind consent, I will present the preliminary results and findings from the team.

A final report will be sent to your university by the AUN secretariat at a later date.”

3.6.4 Act Phase

The “Act” phase involves preparing the final report and the assessment feedback. The final report consists of a summary and the detailed assessment results (see Appendix D). A sample of the report is documented in Appendix E. A typical summary in the report is reproduced below.

This report is based on the information provided in the self-assessment report (SAR), evidences, site tour and interviews with selected stakeholders including academic and support staff, students, alumni and employers. It should be read together with the preliminary findings presented at the closing ceremony where the key strengths and areas for improvement were highlighted.

The AUN-QA assessment at programme level covers 11 criteria and each criterion is assessed based on a 7-point scale. The summary of the assessment results is as follows:

Criteria	Score
1. Expected Learning Outcomes	4
2. Programme Specification	5
3. Programme Structure and Content	4
4. Teaching and Learning Approach	5
5. Student Assessment	5
6. Academic Staff Quality	5
7. Support Staff Quality	4
8. Student Quality and Support	5
9. Facilities and Infrastructure	4
10. Quality Enhancement	4
11. Output	5
Overall Verdict	4.5

Based on the assessment results, the Bachelor of XXX Programme fulfilled the AUN-QA requirements. Overall the quality assurance implemented for the programme is between “Adequate as Expected” and “Better than Adequate”.

After the assessment team has completed and sent a copy of the report to AUN Secretariat, they will forward it together with a copy of the feedback report (Appendix F) to the university being assessed. The purpose of the feedback report is to help in improving the assessment process.

4. Appendices

- Appendix A – Checklist for AUN-QA Assessment at Programme Level
- Appendix B – AUN-QA Assessment Planning for Programme Level Template
- Appendix C – Sample of AUN-QA Assessment Planning
- Appendix D – AUN-QA Assessment Report for Programme Level Template
- Appendix E – Sample of AUN-QA Assessment Report
- Appendix F – AUN-QA Assessment Feedback Report

Appendix A

Checklist for AUN-QA Assessment at Programme Level

1	Expected Learning Outcomes	1	2	3	4	5	6	7
1.1	The expected learning outcomes have been clearly formulated and aligned with the vision and mission of the university [1,2]							
1.2	The expected learning outcomes cover both subject specific and generic (i.e. transferable) learning outcomes [3]							
1.3	The expected learning outcomes clearly reflect the requirements of the stakeholders [4]							
	Overall opinion							
2	Programme Specification							
2.1	The information in the programme specification is comprehensive and up-to-date [1, 2]							
2.2	The information in the course specification is comprehensive and up-to-date [1, 2]							
2.3	The programme and course specifications are communicated and made available to the stakeholders [1, 2]							
	Overall opinion							
3	Programme Structure and Content							
3.1	The curriculum is designed based on constructive alignment with the expected learning outcomes [1]							
3.2	The contribution made by each course to achieve the expected learning outcomes is clear [2]							
3.3	The curriculum is logically structured, sequenced, integrated and up-to-date [3, 4, 5, 6]							
	Overall opinion							
4	Teaching and Learning Approach							
4.1	The educational philosophy is well articulated and communicated to all stakeholders [1]							
4.2	Teaching and learning activities are constructively aligned to the achievement of the expected learning outcomes [2, 3, 4, 5]							
4.3	Teaching and learning activities enhance life-long learning [6]							
	Overall opinion							

5	Student Assessment	1	2	3	4	5	6	7
5.1	The student assessment is constructively aligned to the achievement of the expected learning outcomes [1, 2]							
5.2	The student assessments including timelines, methods, regulations, weight distribution, rubrics and grading are explicit and communicated to students [4, 5]							
5.3	Methods including assessment rubrics and marking schemes are used to ensure validity, reliability and fairness of student assessment [6, 7]							
5.4	Feedback of student assessment is timely and helps to improve learning [3]							
5.5	Students have ready access to appeal procedure [8]							
	Overall opinion							
6	Academic Staff Quality							
6.1	Academic staff planning (considering succession, promotion, re-deployment, termination, and retirement) is carried out to fulfil the needs for education, research and service [1]							
6.2	Staff-to-student ratio and workload are measured and monitored to improve the quality of education, research and service [2]							
6.3	Recruitment and selection criteria including ethics and academic freedom for appointment, deployment and promotion are determined and communicated [4, 5, 6, 7]							
6.4	Competences of academic staff are identified and evaluated [3]							
6.5	Training and developmental needs of academic staff are identified and activities are implemented to fulfil them [8]							
6.6	Performance management including rewards and recognition is implemented to motivate and support education, research and service [9]							
6.7	The types and quantity of research activities by academic staff are established, monitored and benchmarked for improvement [10]							
	Overall opinion							

7	Support Staff Quality	1	2	3	4	5	6	7
7.1	Support staff planning (at the library, laboratory, IT facility and student services) is carried out to fulfil the needs for education, research and service [1]							
7.2	Recruitment and selection criteria for appointment, deployment and promotion are determined and communicated [2]							
7.3	Competences of support staff are identified and evaluated [3]							
7.4	Training and developmental needs of support staff are identified and activities are implemented to fulfil them [4]							
7.5	Performance management including rewards and recognition is implemented to motivate and support education, research and service [5]							
	Overall opinion							
8	Student Quality and Support							
8.1	The student intake policy and admission criteria are defined, communicated, published, and up-to-date [1]							
8.2	The methods and criteria for the selection of students are determined and evaluated [2]							
8.3	There is an adequate monitoring system for student progress, academic performance, and workload [3]							
8.4	Academic advice, co-curricular activities, student competition, and other student support services are available to improve learning and employability [4]							
8.5	The physical, social and psychological environment is conducive for education and research as well as personal well-being [5]							
	Overall opinion							

9	Facilities and Infrastructure	1	2	3	4	5	6	7
9.1	The teaching and learning facilities and equipment (lecture halls, classrooms, project rooms, etc.) are adequate and updated to support education and research [1]							
9.2	The library and its resources are adequate and updated to support education and research [3, 4]							
9.3	The laboratories and equipment are adequate and updated to support education and research [1, 2]							
9.4	The IT facilities including e-learning infrastructure are adequate and updated to support education and research [1, 5, 6]							
9.5	The standards for environment, health and safety; and access for people with special needs are defined and implemented [7]							
	Overall opinion							
10	Quality Enhancement							
10.1	Stakeholders' needs and feedback serve as input to curriculum design and development [1]							
10.2	The curriculum design and development process is established and subjected to evaluation and enhancement [2]							
10.3	The teaching and learning processes and student assessment are continuously reviewed and evaluated to ensure their relevance and alignment [3]							
10.4	Research output is used to enhance teaching and learning [4]							
10.5	Quality of support services and facilities (at the library, laboratory, IT facility and student services) is subjected to evaluation and enhancement [5]							
10.6	The stakeholder's feedback mechanisms are systematic and subjected to evaluation and enhancement [6]							
	Overall opinion							

11	Output	1	2	3	4	5	6	7
11.1	The pass rates and dropout rates are established, monitored and benchmarked for improvement [1]							
11.2	The average time to graduate is established, monitored and benchmarked for improvement [1]							
11.3	Employability of graduates is established, monitored and benchmarked for improvement [1]							
11.4	The types and quantity of research activities by students are established, monitored and benchmarked for improvement [2]							
11.5	The satisfaction levels of stakeholders are established, monitored and benchmarked for improvement [3]							
	Overall opinion							
Overall verdict								

In assigning rating to criterion and sub-criterion, only whole number should be used. The overall verdict of the assessment should be computed based on the arithmetic average of the 11 criteria with only one decimal place.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘

โดยที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้ประกาศใช้มาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว จึงมีความจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวสำหรับการผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาที่เหมาะสมกับพลวัตของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยมีเจตนารมณ์ให้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ รองรับการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีลักษณะที่แตกต่างตามจุดเน้นของสาขาวิชาการและวิชาชีพต่างๆ ตอบสนองการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตลาดแรงงาน ความก้าวหน้าของศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และ มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘” ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการนี้เรียกว่า “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘”

๒. ให้ใช้ประกาศกระทรวงนี้สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชาที่จะเปิดใหม่และหลักสูตรเก่าที่จะปรับปรุงใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๓. ให้ยกเลิก

๓.๑ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘” ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

๓.๒ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “การจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓” ลงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓

๔. ในประกาศกระทรวงนี้

“อาจารย์ประจำ” หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษา และปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา

สำหรับอาจารย์ประจำที่สถาบันอุดมศึกษาวิชาใหม่ตั้งแต่เกณฑ์มาตรฐานนี้เริ่มบังคับใช้ ต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการ การอุดมศึกษา เรื่อง มาตรฐานความสามารถภาษาอังกฤษของอาจารย์ประจำ

“อาจารย์ประจำหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับ สาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็น อาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณวุฒิตรง หรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร

“อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตาม ประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลา ที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้น พหุวิทยาการหรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตรสามารถซ้ำได้ไม่เกิน ๒ คน

“อาจารย์พิเศษ” หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ

๕. ปรัชญา และวัตถุประสงค์

มุ่งให้การผลิตบัณฑิตมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล ให้การผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาอยู่บนฐานความเชื่อว่าการศึกษามีคุณภาพต้องเป็นบุคคลที่มีจิตสำนึกของ ความเป็นพลเมืองดีที่สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม และมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองบนฐานภูมิปัญญาไทย ภายใต้กรอบศีลธรรมจรรยาอันดีงาม เพื่อนำพาประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและทัดเทียมมาตรฐานสากล

ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับส่งเสริมกระบวนการผลิตบัณฑิตที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มี ลักษณะของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ที่มีการสื่อสารแบบไร้พรมแดน มีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ ตามกรอบมาตรฐานและจรรยาบรรณที่กำหนด สามารถสร้างสรรค์งานที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและสากล โดยแบ่งหลักสูตรเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

๕.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ แบ่งเป็น ๒ แบบ ได้แก่

๕.๑.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ เน้นความรู้และทักษะด้านวิชาการ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ อย่างสร้างสรรค์

๕.๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งเป็นหลักสูตรปริญญาตรีสำหรับ ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถระดับสูง โดยใช้หลักสูตรปกติ ที่เปิดสอนอยู่แล้ว ให้รองรับศักยภาพของผู้เรียน โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษาบางรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษา ที่เปิดสอนอยู่แล้ว และสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ทำวิจัยที่ลุ่มลึกทางวิชาการ

๕.๒ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ แบ่งเป็น ๒ แบบ ได้แก่

๕.๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เน้นความรู้ สมรรถนะและทักษะด้านวิชาชีพตามข้อกำหนดของมาตรฐาน วิชาชีพ หรือมีสมรรถนะและทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้นๆ โดยผ่านการฝึกงาน ในสถานประกอบการ หรือสหกิจศึกษา

หลักสูตรแบบนี้เท่านั้นที่จัดหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ได้ เพราะมุ่งผลิตบัณฑิต ที่มีทักษะการปฏิบัติการอยู่แล้ว ให้มีความรู้ด้านวิชาการมากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้รับการฝึกปฏิบัติขั้นสูงเพิ่มเติม

หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาตรี และจะต้อง สะท้อนปรัชญาและเนื้อหาสาระของหลักสูตรปริญญาตรีนั้นๆ โดยครบถ้วน และให้ระบุคำว่า “ต่อเนื่อง” ในวงเล็บต่อท้ายชื่อหลักสูตร

๕.๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ซึ่งเป็นหลักสูตรสำหรับ ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ สมรรถนะทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการขั้นสูง โดยใช้ หลักสูตรปกติที่เปิดสอนอยู่แล้ว ให้รองรับศักยภาพของผู้เรียน โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษาบางรายวิชาในระดับ บัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนอยู่แล้ว และทำวิจัยที่ลุ่มลึกหรือได้รับการฝึกปฏิบัติขั้นสูงในหน่วยงาน องค์กร หรือ สถานประกอบการ

หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาการหรือทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ต้องมี การเรียนรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๖. ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค ให้ถือแนวทางดังนี้

ระบบไตรภาค

๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลา ศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์

โดย ๑ หน่วยกิตระบบไตรภาค เทียบได้กับ ๑๒/๑๕ หน่วยกิตระบบทวิภาค หรือ ๔ หน่วยกิตระบบทวิภาค เทียบได้กับ ๕ หน่วยกิตระบบไตรภาค

ระบบจตุรภาค

๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๔ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลา ศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๐ สัปดาห์

โดย ๑ หน่วยกิตระบบจตุรภาค เทียบได้กับ ๑๐/๑๕ หน่วยกิตระบบทวิภาค หรือ ๒ หน่วยกิตระบบทวิภาค เทียบได้กับ ๓ หน่วยกิตระบบจตุรภาค

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระบบอื่น ให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้น รวมทั้ง รายละเอียดการเทียบเคียงหน่วยกิตกับระบบทวิภาคไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจนด้วย

๗. การคิดหน่วยกิต

๗.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๗.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๗.๓ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๗.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๘. จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

๘.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๒ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๘.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๑๐ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๕ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๘.๓ หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า ๖ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๘๐ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๑๒ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๘ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๘.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๔ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๖ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา ทั้งนี้ ให้นับเวลาศึกษาจากวันที่เปิดภาคการศึกษาแรกที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตรนั้น

๘.๕ โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

๘.๕.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้ความรอบรู้อย่างกว้างขวาง เข้าใจ และเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติ ใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง พัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใดๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษาและกลุ่มวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

อนึ่ง การจัดวิชาศึกษาทั่วไปสำหรับหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) อาจได้รับการยกเว้น รายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือระดับอนุปริญญา ทั้งนี้ จำนวนหน่วยกิตของ รายวิชาที่ได้รับการยกเว้นดังกล่าว เมื่อนับรวมกับรายวิชาที่จะศึกษาเพิ่มเติมในหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ต้องไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

๔.๒ หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพ ที่มุ่งหมาย ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ดังนี้

๔.๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ทางวิชาการ ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวม ไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

๔.๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต โดยต้องเรียนวิชาทางปฏิบัติการตามที่มาตรฐานวิชาชีพ กำหนด หากไม่มีมาตรฐานวิชาชีพกำหนดต้องเรียนวิชาทางปฏิบัติการไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และ ทางทฤษฎีไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

หลักสูตร (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๔๒ หน่วยกิต ในจำนวนนั้นต้องเป็นวิชาทางทฤษฎีไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต

๔.๒.๓ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๙๐ หน่วยกิต

๔.๒.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า ๖ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวม ไม่น้อยกว่า ๑๐๘ หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดหมวดวิชาเฉพาะในลักษณะวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่ หรือ วิชาเอกและวิชาโทก็ได้ โดยวิชาเอกต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และวิชาโทต้องมีจำนวน หน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๑๕ หน่วยกิต ในกรณีการจัดหลักสูตรแบบวิชาเอกคู่ต้องเพิ่มจำนวนหน่วยกิตของวิชาเอก อีกไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต

สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวน้ำ ผู้เรียนต้องเรียนวิชาระดับบัณฑิตศึกษา ในหมวดวิชาเฉพาะไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๔.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใดๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีโดยให้มีจำนวนหน่วยกิต รวมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี ให้กับนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ ที่สามารถวัดมาตรฐานได้ ทั้งนี้ นักศึกษาต้องศึกษาให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่การศึกษาในระบบ และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเทียบโอน ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๑๐. จำนวน คุณวุฒิ และคุณสมบัติของอาจารย์

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการประกอบด้วย

๑๐.๑.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๑ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

๑๐.๑.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๕ คน

กรณีที่หลักสูตรจัดให้มีวิชาเอกมากกว่า ๑ วิชาเอก ให้จัดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ ๓ คน

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายกรณี

๑๐.๑.๓ อาจารย์ผู้สอน อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน

ในกรณีที่มีอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนก่อนที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ จะประกาศใช้ ให้สามารถทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนต่อไปได้

ในกรณีของอาจารย์พิเศษอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท แต่ทั้งนี้ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี ทั้งนี้อาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ และหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ประกอบด้วย

๑๐.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๑ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ที่เน้นทักษะด้านวิชาชีพ ตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพ อาจารย์ประจำหลักสูตรต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชานั้นๆ

กรณีร่วมผลิตหลักสูตรกับหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคลากรที่มาจากหน่วยงานนั้นอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานแห่งนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี

๑๐.๒.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๕ คน

ในกรณีของหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่เน้นทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ ใน ๕ คน ต้องมีประสบการณ์ในด้านปฏิบัติการ โดยอาจเป็นอาจารย์ประจำของสถาบันอุดมศึกษา หรือเป็นบุคลากรของหน่วยงานที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีข้อตกลงในการผลิตบัณฑิตของหลักสูตรนั้นร่วมกันแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ คน

กรณีร่วมผลิตหลักสูตรกับหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็น บุคลากรที่มาจากหน่วยงานนั้นอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานแห่งนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี

กรณีที่หลักสูตรจัดให้มีวิชาเอกมากกว่า ๑ วิชาเอก ให้จัดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ ๓ คน และหากเป็นปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่เน้นทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น ต้องมีสัดส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในด้านปฏิบัติการ ๑ ใน ๓

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายกรณี

๑๐.๒.๓ อาจารย์ผู้สอน อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน

ในกรณีที่ มีอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และทำหน้าที่ อาจารย์ผู้สอนก่อนที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ จะประกาศใช้ ให้สามารถทำหน้าที่ อาจารย์ผู้สอนต่อไปได้

สำหรับกรณีร่วมผลิตหลักสูตรกับหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็น บุคลากรที่มาจากหน่วยงานนั้นอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท และผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานแห่งนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี

ในกรณีของอาจารย์พิเศษอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท แต่ทั้งนี้ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี ทั้งนี้อาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น

สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่เน้นทักษะด้านวิชาชีพ ตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพ อาจารย์ผู้สอนต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้นๆ

๑๑. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี ๕ ปี และไม่น้อยกว่า ๖ ปี) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญา (๓ ปี) หรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่ตรงกับสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษา

๑๑.๓ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวน้ำหนักทางวิชาการ และทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า โดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และมีผลการเรียนในหลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวน้ำหนัก ไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ ทุกภาคการศึกษา อนึ่ง ในระหว่างการศึกษาในหลักสูตรแบบก้าวน้ำหนัก หากภาคการศึกษาใด ภาคการศึกษาหนึ่งมีผลการเรียนต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า จะถือว่า ผู้เรียนขาดคุณสมบัติในการศึกษาหลักสูตรแบบก้าวน้ำหนัก

๑๒. การลงทะเบียนเรียน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต และไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา และจะสำเร็จการศึกษาได้ ดังนี้

๑๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๒ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๑๔ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๘ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๑๗ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑๒.๓ หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า ๖ ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๒๐ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑๒.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๔ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๘ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

สำหรับการลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต

หากสถาบันอุดมศึกษาใดมีเหตุผลและความจำเป็น การลงทะเบียนเรียนที่มีจำนวน หน่วยกิตแตกต่างไปจากเกณฑ์ข้างต้นก็อาจทำได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อมาตรฐานและคุณภาพ การศึกษา ทั้งนี้ ต้องเรียนให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร

๑๓. เกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดเกณฑ์การวัดผล เกณฑ์ขั้นต่ำ ของแต่ละรายวิชา และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร โดยต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนด ไว้ในหลักสูตร และต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า จึงถือว่า เรียนจบหลักสูตรปริญญาตรี

สถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ระบบการวัดผลและการสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างจากนี้ จะต้อง กำหนดให้มีค่าเทียบเคียงกันได้

๑๔. ชื่อปริญญา สถาบันอุดมศึกษาที่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาไว้แล้ว ให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานั้น ในกรณีที่ปริญญาใดยังมิได้กำหนดชื่อไว้ในพระราชกฤษฎีกา หรือกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาใดไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ให้ใช้ชื่อปริญญาตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญาตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

๑๕. การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย ๖ ด้าน คือ

- (๑) การกำกับมาตรฐาน
- (๒) บัณฑิต
- (๓) นักศึกษา
- (๔) อาจารย์
- (๕) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน
- (๖) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

๑๖. การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ ๕ ปี

๑๗. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘

โดยที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้ประกาศใช้มาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว จึงมีความจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวสำหรับการผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาที่เหมาะสมกับพลวัตของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยมีเจตนารมณ์ให้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ รองรับการบริหารจัดการหลักสูตรให้ได้คุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และตามจุดเน้นของแต่ละสาขาวิชา

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘” ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการนี้เรียกว่า “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘”
๒. ให้ใช้ประกาศกระทรวงนี้สำหรับหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต (การศึกษาหลังปริญญาตรี) ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง (การศึกษาหลังประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือปริญญาโท) ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอกทุกสาขาวิชา สำหรับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่และหลักสูตรเก่าที่จะปรับปรุงใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
๓. ให้ยกเลิก ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘” ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘
๔. ในประกาศกระทรวงนี้

“อาจารย์ประจำ” หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษา และปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา

สำหรับอาจารย์ประจำที่สถาบันอุดมศึกษารับเข้าใหม่ตั้งแต่เกณฑ์มาตรฐานนี้เริ่มบังคับใช้ ต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง มาตรฐานความสามารถภาษาอังกฤษของอาจารย์ประจำ

“อาจารย์ประจำหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร

“อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้นพบวิทยาการหรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถซ้ำได้ไม่เกิน ๒ คน

“อาจารย์พิเศษ” หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ

๕. ปรัชญา และวัตถุประสงค์

๕.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพให้มีความชำนาญในสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ สามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น โดยเป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีลักษณะเบ็ดเสร็จในตัวเอง

๕.๒ หลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพ ที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยกระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระ รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์จริยธรรมก้าวหน้าทางวิชาการ เชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ทั้งนี้ในระดับปริญญาโท มุ่งให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนาและสังคม ในขณะที่ระดับปริญญาเอก มุ่งให้มีความสามารถในการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางาน สังคม และประเทศ

๖. ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อนให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิต โดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค ให้สื่อแนวทาง ดังนี้

ระบบไตรภาค

๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์

โดย ๑ หน่วยกิตระบบไตรภาค เทียบได้กับ ๑๒/๑๕ หน่วยกิตระบบทวิภาค หรือ ๔ หน่วยกิตระบบทวิภาค เทียบได้กับ ๕ หน่วยกิตระบบไตรภาค

ระบบจตุรภาค

๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๔ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๐ สัปดาห์

โดย ๑ หน่วยกิตระบบจตุรภาค เทียบได้กับ ๑๐/๑๕ หน่วยกิตระบบทวิภาค หรือ ๒ หน่วยกิตระบบทวิภาค เทียบได้กับ ๓ หน่วยกิตระบบจตุรภาค

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระบบอื่น ให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้น รวมทั้งรายละเอียดการเทียบเคียงหน่วยกิตกับระบบทวิภาคไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจนด้วย

๗. การคิดหน่วยกิต

๗.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๗.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๗.๓ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๗.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย ที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๗.๕ การค้นคว้าอิสระ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๗.๖ วิทยานิพนธ์ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๘. โครงสร้างหลักสูตร

๘.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๘.๒ บริบูรณ์โท ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น ๒ แผน คือ

แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก ๑ ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

แบบ ก ๒ ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษางานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต และไม่เกิน ๖ หน่วยกิต

๘.๓ บริบูรณ์เอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ

แบบ ๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด ดังนี้

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตาม แบบ ๑.๑ และแบบ ๑.๒ จะต้องมีมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน

แบบ ๒ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงและก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษางานรายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

แบบ ๒.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ ๒.๑ และ แบบ ๒.๒ จะต้องมีมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน

๔. การรับและเทียบโอนหน่วยกิต สถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา หรือ วิทยานิพนธ์จากหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ให้กับนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ ที่สามารถวัดมาตรฐานได้ ทั้งนี้ นักศึกษาต้องศึกษาให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่อการศึกษาระบบ และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเทียบโอนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

อนึ่ง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต หากเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท ในสาขาวิชาเดียวกันหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน ให้เทียบโอนหน่วยกิตได้ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของหลักสูตรที่จะเข้าศึกษา

๑๐. จำนวน คุณวุฒิ และคุณสมบัติของอาจารย์

๑๐.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิต

๑๐.๑.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางวิชาชีพ อาจารย์ประจำหลักสูตรต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้นๆ

๑๐.๑.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๕ คน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

๕

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน หรือมีจำนวนนักศึกษาน้อยกว่า ๑๐ คน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายกรณี

๑๐.๑.๓ อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๑ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

ในกรณีของอาจารย์พิเศษ อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท แต่ทั้งนี้ต้องมีคุณวุฒิต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี ทั้งนี้ อาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น

สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางวิชาชีพ อาจารย์ผู้สอนต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้นๆ

๑๐.๒ ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

๑๐.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงทางวิชาชีพ อาจารย์ประจำหลักสูตรต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้นๆ

๑๐.๒.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๕ คน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวนหรือมีจำนวนนักศึกษาน้อยกว่า ๑๐ คน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายกรณี

๑๐.๒.๓ อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๑ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

ในกรณีของอาจารย์พิเศษ อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาเอก แต่ทั้งนี้ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี ทั้งนี้อาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น

สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงทางวิชาชีพ อาจารย์ผู้สอนต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้นๆ

๑๐.๓ ปริญญาโท

๑๐.๓.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ รายการ ในรอบ ๕ ปี ย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

๑๐.๓.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๓ คน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ รายการ ในรอบ ๕ ปี ย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน หรือมีจำนวนนักศึกษาน้อยกว่า ๑๐ คน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายการ

๑๐.๓.๓ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและการค้นคว้าอิสระ ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ รายการ ในรอบ ๕ ปี ย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

๒) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ต้องมีคุณวุฒิและคุณสมบัติ ดังนี้
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นอาจารย์ประจำ ต้องมีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการเช่นเดียวกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ ไม่น้อยกว่า ๑๐ เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น และแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบ

๑๐.๓.๔. อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกสถาบัน รวมไม่น้อยกว่า ๓ คน ทั้งนี้ ประธานกรรมการสอบต้องไม่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม โดยอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ต้องมีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และผลงานทาง วิชาการดังนี้

๑) กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำ ปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณา แต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

๒) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และ มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับใน ระดับชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ ไม่น้อยกว่า ๑๐ เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนด ข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษา แห่งนั้น และแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบ

๑๐.๓.๕ อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโท หรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมี ประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็น ผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่ง ทางวิชาการอย่างน้อย ๑ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

ทั้งนี้ อาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น

๑๐.๔ ปริญญาเอก

๑๐.๔.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโท หรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับ ปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้ง ให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ รายการ ต้องเป็นผลงานวิจัย

๑๐.๔.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๓ คน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือ เทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่ง ของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการ พิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน หรือมีจำนวนนักศึกษาน้อยกว่า ๑๐ คน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายการนี้

๑๐.๔.๓ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

๒) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ต้องมีคุณวุฒิและคุณสมบัติดังนี้

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นอาจารย์ประจำ ต้องมีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการเช่นเดียวกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงมากเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น และแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบ

๑๐.๔.๔ อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน รวมไม่น้อยกว่า ๕ คน ทั้งนี้ประธานกรรมการสอบต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก โดยอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ต้องมีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และผลงานทางวิชาการดังนี้

๑) กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๓ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย ๑ รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

๒) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงมากเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น และแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบ

๑๐.๔.๕ อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่า หรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๑ รายการ ในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง

ในกรณีรายวิชาที่สอนไม่ใช่วิชาในสาขาวิชาของหลักสูตร อนุมัติให้อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนได้

ทั้งนี้ อาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น

๑๑. ภาระงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ

๑๑.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร ๑ คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักของนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทและเอกรวมได้ไม่เกิน ๕ คน ต่อภาคการศึกษา

กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือมีคุณวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทและเอกรวมได้ไม่เกิน ๑๐ คนต่อภาคการศึกษา

กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์และมีความจำเป็นต้องดูแลนักศึกษาเกินกว่าจำนวนที่กำหนดให้เสนอต่อสภาสถาบันพิจารณา แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๑๕ คนต่อภาคการศึกษา หากมีความจำเป็นต้องดูแลนักศึกษามากกว่า ๑๕ คน ให้ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นรายกรณี

๑๑.๒ อาจารย์ประจำหลักสูตร ๑ คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ของนักศึกษาระดับปริญญาโทได้ไม่เกิน ๑๕ คน

หากเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ให้คิดสัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ ๑ คน เทียบได้กับจำนวนนักศึกษาที่ค้นคว้าอิสระ ๓ คน แต่ทั้งนี้รวมแล้วต้องไม่เกิน ๑๕ คนต่อภาคการศึกษา

๑๑.๓ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรนั้นด้วย

๑๒. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑๒.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิต จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๑๒.๒ ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตหรือปริญญาโท หรือเทียบเท่า

๑๒.๓ ปริญาโท จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๑๒.๔ ปริญาเอก จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีผลการเรียนดีมาก หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลการสอบภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

๑๓. การลงทะเบียนเรียนและระยะเวลาการศึกษา ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิตในแต่ละภาคการศึกษาปกติ และให้ใช้เวลาศึกษาในแต่ละหลักสูตร ดังนี้

๑๓.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

๑๓.๒ ปริญาโท ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๕ ปีการศึกษา

๑๓.๓ ปริญาเอก ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกให้ใช้เวลาศึกษา ไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา ส่วนผู้ที่สำเร็จปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๖ ปีการศึกษา

การลงทะเบียนเรียนสำหรับผู้เข้าศึกษาแบบไม่เต็มเวลา ให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดจำนวนหน่วยกิตที่ให้ลงทะเบียนเรียนได้ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ โดยเทียบเคียงกับจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดข้างต้นในสัดส่วนที่เหมาะสม

หากสถาบันอุดมศึกษาใดมีเหตุผลและความจำเป็นพิเศษ การลงทะเบียนเรียนที่มีจำนวนหน่วยกิตแตกต่างไปจากเกณฑ์ข้างต้นก็อาจทำได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

๑๔. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะต้องปฏิบัติ ดังนี้

๑๔.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า

๑๔.๒ ปริญาโท

๑๔.๒.๑ แผน ก แบบ ก ๑ เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

๑๔.๒.๒ แผน ก แบบ ก ๒ ศึกษาวิทยานิพนธ์ครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า พร้อมทั้งเสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว

๑๑

๑๔.๒.๓ แผน ข ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น พร้อมทั้งเสนอรายงานการค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง โดยเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ และรายงานการค้นคว้าอิสระหรือส่วนหนึ่งของรายงานการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

๑๔.๓ ปริญญาเอก

๑๔.๓.๑ แบบ ๑ สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันและต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ อย่างน้อย ๒ เรื่อง

๑๔.๓.๒ แบบ ๒ ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันและต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

๑๕. ชื่อประกาศนียบัตรและชื่อปริญญา

๑๕.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิต ให้ใช้ชื่อว่า “ประกาศนียบัตรบัณฑิต (Graduate Diploma)” อักษรย่อ “ป.บัณฑิต (Grad. Dip.)” แล้วตามด้วยชื่อสาขาวิชาต่อท้าย

๑๕.๒ ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ใช้ชื่อว่า “ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง (Higher Graduate Diploma)” อักษรย่อ “ป.บัณฑิตชั้นสูง (Higher Grad. Dip.)” แล้วตามด้วยชื่อสาขาวิชาต่อท้าย

๑๕.๓ ปริญญาโทและปริญญาเอก สถาบันอุดมศึกษาที่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาไว้แล้ว ให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานั้น ในกรณีที่มีปริญญาใดยังมิได้กำหนดชื่อไว้ในพระราชกฤษฎีกา หรือกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาใดไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาให้ใช้ชื่อปริญญาตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา ตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

๑๒

๑๖. การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย ๖ ด้าน คือ

- (๑) การกำกับมาตรฐาน
- (๒) บัณฑิต
- (๓) นักศึกษา
- (๔) คณาจารย์
- (๕) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน
- (๖) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

๑๗. การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ ๕ ปี

๑๘. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปรับตินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘

เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดและเจตนารมณ์ของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา สำหรับเป็นแนวทางการบริหารจัดการ และพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘” ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการนี้เรียกว่า “แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘”

๒. ให้ใช้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการนี้ เป็นแนวทางการบริหารจัดการและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาทุกสาขาวิชา สำหรับหลักสูตรที่เปิดใหม่และหลักสูตรปรับปรุงของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๓. ให้ยกเลิก

๓.๑ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘” ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

๔. สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ต้องรับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ให้มีมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของคณะกรรมการการอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งเกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และกำหนดตัวบ่งชี้ด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

๕. ระบบการจัดการศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรทุกระดับกำหนดให้ใช้ระบบทวิภาคเป็นระบบมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่มีได้จำกัดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องใช้ระบบทวิภาคในการจัดการศึกษาเพียงระบบเดียว สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาระบบอื่นได้เช่นกัน อาทิ ระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค กรณีที่สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาระบบอื่น จะต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้นไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจน ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับการแบ่งภาคการศึกษา ระยะเวลาการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา การคิดหน่วยกิต รายวิชาภาคทฤษฎีและรายวิชาภาคปฏิบัติ การฝึกงานหรือ

การฝึกภาคสนาม การทำโครงการหรือกิจกรรมอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งรายละเอียดการเทียบเคียง หน่วยกิตระบบดังกล่าวกับหน่วยกิตระบบทวิภาค

อนึ่ง ระบบการจัดการศึกษาอื่นใดที่สถาบันอุดมศึกษานำมาใช้ในการจัดการศึกษาควรเป็นระบบ มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

๖. การจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

วิชาศึกษาทั่วไปไม่เจตนารมณ์เพื่อเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยให้ศึกษารายวิชา ต่างๆ จนเกิดความซาบซึ้งและสามารถติดตามความก้าวหน้าในสาขาวิชานั้นได้ด้วยตนเอง การจัดการเรียน การสอนควรจัดให้มีเนื้อหาวิชาที่เบ็ดเสร็จในรายวิชาเดียว ไม่ควรมีรายวิชาต่อเนื่องหรือรายวิชาชั้นสูงอีก และไม่ควรมีรายวิชาเบื้องต้นหรือรายวิชาพื้นฐานของวิชาเฉพาะมาจัดเป็นวิชาศึกษาทั่วไป

๗. การเปิดสอนหลักสูตรระดับอนุปริญญา

สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลักในการเปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญา เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในสาขาวิชาการและวิชาชีพต่าง ๆ ออกมารับใช้สังคม รวมทั้งมุ่งเน้นการเปิดสอน ในระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพระดับสูง ให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่

สำหรับการผลิตบุคลากรในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ระดับประกาศนียบัตร และระดับ อนุปริญญา) ควรเป็นภารกิจของสถานศึกษาประเภทอื่น เช่น วิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยอาชีวศึกษา เป็นต้น ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยที่จะเปิดสอนหลักสูตรระดับอนุปริญญา ควรมีเหตุผล ความจำเป็นอย่างยิ่งในการเปิดสอนและต้องคำนึงถึงความต้องการบุคลากรในสาขาวิชานั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งคำนึงถึงความซ้ำซ้อนในการเปิดสอนสาขาวิชาที่มีการเปิดสอนอยู่แล้วในสถาบันอื่น

๘. การเปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง)

หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทักษะการปฏิบัติการอยู่แล้ว ให้มีความรู้ด้านวิชาการมากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้รับการฝึกปฏิบัติขั้นสูงเพิ่มเติม ดังนั้น จึงจัดไว้ในกลุ่มหลักสูตร ปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่เน้นทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้นๆ เท่านั้น เพื่อให้บัณฑิตจบไปเป็นนักปฏิบัติ

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ ต้องมีการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการในภาคการผลิตหรือการบริการ โดยอาจจัดในรูปสหกิจศึกษา หรือการฝึกงาน ในสถานประกอบการ และเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (ต่อเนื่อง) ให้นักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาตรงตามสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาเท่านั้น

ในด้านอาจารย์ผู้สอนจำนวนหนึ่งต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ในทางปฏิบัติมาแล้วและหากเป็น ผู้สอนจากสถานประกอบการต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

๙. จำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์

๙.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนทั้งอาจารย์ ประจำและอาจารย์พิเศษ ต้องมีคุณวุฒิและคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ระบุในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

นอกจากนั้น ในระดับบัณฑิตศึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องมี
คุณวุฒิและคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดเช่นกัน

ทั้งนี้ อาจารย์ประจำที่สถาบันอุดมศึกษารับเข้าใหม่ตั้งแต่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกาศใช้ ต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
ในประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง มาตรฐานความสามารถภาษาอังกฤษของอาจารย์ประจำ

สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่เผยแพร่รายชื่อและคุณวุฒิของอาจารย์ทุกประเภทข้างต้นของ
แต่ละหลักสูตรในแต่ละภาคการศึกษา โดยเผยแพร่ในเอกสารหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พร้อมทั้งปรับปรุง
ให้ทันสมัยตลอดเวลา เพื่อให้สาธารณชนและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสามารถตรวจสอบ
ข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองรักษามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของชาติ

๔.๒ คุณวุฒิที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร หมายถึง คุณวุฒิที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน
สาขาวิชาที่ประกาศไปแล้ว หากสาขาวิชาใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานสาขาวิชา หรือประกาศมาตรฐาน
สาขาวิชาไม่ได้กำหนดเรื่องนี้ไว้ให้อ้างอิงจากกลุ่มสาขาวิชาเดียวกันในตารางของ ISCED (International
Standard Classification of Education)

๔.๓ คุณสมบัติด้านตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
และอาจารย์ผู้สอน ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ของหลักสูตร
กลุ่มวิชาการ และหลักสูตรกลุ่มวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ควรเป็นตำแหน่งทางวิชาการที่ได้จากการประเมิน
ผลงานที่สอดคล้องกับลักษณะของกลุ่มหลักสูตรนั้นๆ

กรณีอาจารย์ใหม่ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก แม้ยังไม่มีผลงานทางวิชาการหลังสำเร็จ
การศึกษานานาชาติเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาโทได้ แต่ทั้งนี้หากจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอน
ในระดับปริญญาเอก หรือเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ต้องมีผลงานทางวิชาการ
ภายหลังสำเร็จการศึกษอย่างน้อย ๑ ชิ้น ภายใน ๒ ปี หรือ ๒ ชิ้น ภายใน ๔ ปี หรือ ๓ ชิ้น ภายใน ๕ ปี

๔.๔ สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีที่เน้นปฏิบัติการ คำว่า ”ประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ”
หมายถึง การทำงานร่วมกับสถานประกอบการโดยมีหลักฐานรับรองผลการปฏิบัติงานที่เกิดประโยชน์กับ
สถานประกอบการ หรือมีผลงานทางวิชาการประเภทการพัฒนาเทคโนโลยี หรือผลงานสร้างสรรค์
ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมเผยแพร่มาแล้ว

๔.๕ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับปริญญาเกิตติมศักดิ์
หรือมีตำแหน่งทางวิชาการพิเศษทุกระดับ จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมหรือผู้สอบได้ ต้องเป็น
ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงหรือสูงมากตามที่กำหนดในแต่ละระดับปริญญา โดยให้
พิจารณาจากผลงานของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเนื้อหาวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ

๔.๖ สำหรับคุณสมบัติอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและผู้สอบการค้นคว้าอิสระในระดับ
ปริญญาโท ให้ใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้สอบวิทยานิพนธ์

๑๐. การบริหารหลักสูตรกรณีมีข้อตกลงร่วมผลิตกับสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา

๑๐.๑ การตกลงร่วมผลิต หมายถึง การทำข้อตกลงร่วมมือกันอย่างเป็นทางการระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรภายนอกในการพัฒนาและบริหารหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยและคณะกรรมการระดับนโยบายขององค์กรภายนอกนั้นๆ

องค์กรภายนอกต้องเป็นสถาบันอุดมศึกษาในหรือต่างประเทศที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาของประเทศนั้น หรือเป็นหน่วยราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชน หรือบริษัทเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น

หากเป็นบริษัทเอกชนที่ไม่ได้อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้เสนอคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายกรณี โดยต้องแสดงศักยภาพและความพร้อมในการร่วมผลิตบัณฑิตของบริษัทดังกล่าว

๑๐.๒ ภายใต้ข้อตกลงดังกล่าว บุคลากรที่มาจากองค์กรที่มีความร่วมมือนั้นสามารถทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำและอาจารย์ประจำหลักสูตรได้

ทั้งนี้ เฉพาะกรณีหลักสูตรระดับปริญญาตรีกลุ่มวิชาชีพหรือปฏิบัติการ บุคลากรที่มาจากองค์กรที่มีความร่วมมือนั้นสามารถทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้แต่ต้องไม่เกิน ๒ คน

บุคลากรที่มาจากองค์กรที่มีความร่วมมือเพื่อทำหน้าที่อาจารย์ประจำ อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องมีคุณวุฒิและคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับนั้นๆ และต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรนั้นๆ ตามแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

๑๑. ภาระงานคณาจารย์นิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ

ภาระงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ให้นับรวมจำนวนนักศึกษาเก่าที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาด้วย ทั้งนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระต้องจัดสรรเวลาให้คำปรึกษานักศึกษาอย่างเหมาะสม

๑๒. ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดระบบตรวจสอบ การคัดลอกผลงาน หรือการซ้ำซ้อนกับงานของผู้อื่น หรือการจ้างทำรายงานการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ โดยใช้ระบบที่ทันสมัย เช่น ผ่านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

หากพบว่ามี การคัดลอก การซ้ำซ้อนกับงานของผู้อื่น หรือมีการจ้างทำรายงานการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาถอดถอนรายงานการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ชิ้นนั้น

๑๓. การเผยแพร่ผลงานวิจัยในที่ประชุมวิชาการระดับชาติ หมายถึง การนำเสนอบทความวิจัยในที่ประชุมวิชาการ และบทความฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceedings) โดยมีกองบรรณาธิการจัดทำรายงานการประชุม หรือคณะกรรมการจัดประชุม

๕

ประกอบด้วย ศาสตราจารย์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอก หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขานั้นๆ จากนอกสถาบันเจ้าภาพ อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ โดยต้องมีผู้ประเมินบทความที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นด้วย และมีบทความที่มาจากหน่วยงานภายนอกสถาบันอย่างน้อย ๓ หน่วยงาน และรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕

๑๔. แนวทางการเปิดสอนหลักสูตรปริญญาเอก (แบบ ๑)

การเปิดสอนหลักสูตรปริญญาเอก (แบบ ๑) ซึ่งเป็นแผนการศึกษาแบบทำวิทยานิพนธ์อย่างเดียว ให้สถาบันอุดมศึกษาคำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้

๑๔.๑ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต้องมีผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และเป็นผลงานที่ชี้ชัดได้ว่าสามารถที่จะสนับสนุนการวิจัยในสาขาวิชาที่เปิดสอนได้

๑๔.๒ สถาบันที่จะเปิดสอนต้องมีหลักสูตรที่ดี มีมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเชื่อถือได้ และมีทรัพยากรสนับสนุนอย่างเพียงพอ

๑๔.๓ สถาบันที่จะเปิดสอนต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมที่จะรองรับ และสนับสนุนงานวิจัยของผู้เรียน

๑๔.๔ สถาบันที่จะเปิดสอนควรมีเครือข่ายความร่วมมือสนับสนุน

๑๔.๕ สถาบันที่จะเปิดสอนควรพร้อมที่จะร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นได้

๑๕. การศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

๑๕.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต มิใช่ส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาโท ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต หากต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ให้เข้าศึกษาในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงหรือหลักสูตรระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกันหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน ทั้งนี้ ในการศึกษาต่อหลักสูตรระดับปริญญาโทสามารถเทียบโอนหน่วยกิตได้ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของหลักสูตรที่จะเข้าศึกษา

๑๕.๒ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง มิใช่ส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาเอก ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง หากต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ให้ใช้คุณวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่าเข้าศึกษา

๑๕.๓ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษา ๖ ปี หรือเทียบเท่าปริญญาโท สามารถเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงได้โดยไม่ต้องเข้าศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาโทมาก่อน

๑๖. ปริญญาบัตรและใบแสดงผลการศึกษา

การออกใบปริญญาบัตรและใบแสดงผลการศึกษา (Transcript) ให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา ให้ตรงกับที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตรฉบับที่เสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดปัญหาเมื่อนำไปสมัครงานหรือศึกษาต่อ

๑๗. การควบคุมมาตรฐานหลักสูตร

สถานศึกษาชั้นอุดมศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการให้ความเห็นชอบ/อนุมัติหลักสูตรให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่สถานศึกษาสามารถกำหนดเกณฑ์มาตรฐานหรือกำหนดแนวปฏิบัติที่เหนือกว่าเกณฑ์มาตรฐานฉบับนี้ได้ ทั้งนี้ เพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาที่สะท้อนเอกลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น

ในกรณีมีเหตุอันควรให้เชื่อได้ว่าการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดำเนินการเข้าติดตามตรวจสอบและเสนอคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณา

๑๘. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปรับตินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

บรรณานุกรม

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม. (2558). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ปี 2559 – 2560*. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ตะวันออก จำกัด (มหาชน).

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2556). *เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ฉบับที่ 2558 – 2561*. กรุงเทพฯ:สำนักงานมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557*. นนทบุรี:ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

ASEAN University Network (AUN). (2015). *Guide to AUN-QA Assessment at Programme Level Version 3.0*. Bangkok: ASEAN University Network (AUN).

<http://www.edpex.org/p/edpex-edpex-62558-27-2558-edpex.html#>. แนวทางในการดำเนินงาน สำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่นำเกณฑ์ EdPEX ไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (EdPEXV)

LEADING TO INTERNATIONAL
QUALITY STANDARD

ฝ่ายพัฒนาคุณภาพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 ซอยสุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110

โทรศัพท์ 02 260 2574, โทรสาร 02 259 6447

Website: <http://qd.swu.ac.th>

E-mail: qd@g.swu.ac.th

Facebook: [facebook.com/QDSWU](https://www.facebook.com/QDSWU)